

Πρόγραμμα SFC2021 που υποστηρίζεται από το ΕΤΠΑ (Στόχος «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη»), το ΕΚΤ+, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΘΑ — άρθρο 21 παράγραφος 3

CCI	2021EL16FFPR016
Τίτλος στα αγγλικά	Crete
Τίτλος στην εθνική γλώσσα ή γλώσσες	EL - Κρήτη
Έκδοση	1.2
Πρώτο έτος	2021
Τελευταίο έτος	2027
Επιλέξιμο από	1 Ιαν 2020
Επιλέξιμο έως	31 Δεκ 2029
Αριθμός απόφασης της Επιτροπής	C(2022)6126
Ημερομηνία απόφασης της Επιτροπής	22 Αυγ 2022
Περιφέρειες NUTS που καλύπτονται από το πρόγραμμα	EL43 - Κρήτη EL431 - Ηράκλειο EL432 - Λασιθι EL433 - Ρέθυμνο EL434 - Χανιά
Οικείο/-α ταμείο/-α	ΕΤΠΑ ΕΚΤ+
Πρόγραμμα	☐ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» μόνο για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες

Πίνακας περιεχομένων

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής.....	14
Πίνακας 1.....	23
2. Προτεραιότητες	51
2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας.....	51
2.1.1. Προτεραιότητα: 1. Προώθηση της Καινοτομίας και στήριξη της επιχειρηματικότητας	51
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ).....	51
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	51
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	51
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	54
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	54
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	55
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	55
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	55
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	56
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	56
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	56
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	57
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	57
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	57
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	57
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	57
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	58
2.1.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ).....	59
2.1.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	59
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	59
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	60
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	60
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	61
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	61
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	61
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	62
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	62
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	62
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	62
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	63
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	63
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	63

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	63
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	63
2.1.1. Προτεραιότητα: 2. Στήριξη της πράσινης ανάπτυξης και μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα.....	65
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ).....	65
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	65
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	65
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	66
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	66
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	67
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	67
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	67
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	67
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	67
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	68
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	68
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	68
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	68
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	69
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	69
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	69
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ).....	70
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	70
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	70
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	72
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	72
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	72
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	73
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	73
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	73
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	73
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	73
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	74
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	74
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	74
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	74
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	75

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	75
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΕΤΠΑ)	76
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	76
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	76
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	78
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	78
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	78
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	79
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	79
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	79
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	79
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	79
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	80
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	80
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	80
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	80
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	81
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	81
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης (ΕΤΠΑ).....	82
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	82
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	82
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	83
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	83
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	83
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	84
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	84
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	84
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	84
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	84
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	85
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	85
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	85
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	85
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	85
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	85
2.1.1. Προτεραιότητα: 3. Ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής προσβασιμότητας	87

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ)	87
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	87
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	87
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	88
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	88
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	89
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	89
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	89
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	89
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	89
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	90
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	90
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	90
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	90
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	91
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	91
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	91
2.1.1. Προτεραιότητα: 4. Ενίσχυση της Κοινωνικής Δυναμικής και της Κοινωνικής Συνοχής.....	92
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)	92
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	92
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	92
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	95
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+.	95
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	95
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ.....	96
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	96
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	96
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	96
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων.....	96
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	97
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης.....	97
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης.....	97
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση.....	97
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	98
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	98

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ)...	99
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	99
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	99
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	101
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	102
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	102
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	102
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	103
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	103
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	103
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	103
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	104
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	104
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	104
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	104
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	104
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	104
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ).....	106
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	106
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	106
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	108
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	108
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	109
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	109
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	109
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	109
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	109
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	110
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	110
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	110
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	110
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	110
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	111
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	111

2.1.1. Προτεραιότητα: 5. Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας ...	112
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας: (EKT+)	112
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	112
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:	112
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	114
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+	115
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	115
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	115
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	116
2.1.1.1.2. Δείκτες	116
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	116
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	116
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (EE) ανά είδος παρέμβασης	117
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	117
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	117
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	118
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+	118
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, EΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	118
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (EKT+)	119
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	119
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:	119
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	121
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+	122
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	122
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	122
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	123
2.1.1.1.2. Δείκτες	123
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	123
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	123
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (EE) ανά είδος παρέμβασης	123
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	123

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	124
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	124
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	124
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	124
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων (ΕΚΤ+)	125
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	125
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	125
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	127
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	127
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	128
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	128
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	128
2.1.1.1.2. Δείκτες	128
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	128
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	129
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	129
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	129
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	129
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	130
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	130
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	130
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (ΕΚΤ+)	131
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	131
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	131
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	131
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	132
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	132
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	133
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	133
2.1.1.1.2. Δείκτες	133
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	133
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	133
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	134
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	134
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	134
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	134

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	134
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	135
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)	136
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	136
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	136
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	137
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	137
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	138
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	138
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	138
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	139
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	139
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	139
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	139
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	139
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	140
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	140
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	140
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	140
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ΕSO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+).....	142
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων.....	142
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	142
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	145
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	146
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ.....	146
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	147
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ.....	147
2.1.1.1.2. Δείκτες.....	147
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	147
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	147
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	148

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	148
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	149
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	149
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	149
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	149
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων και των παιδιών (ΕΚΤ+)	151
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	151
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	151
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	152
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	152
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	153
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	153
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	153
2.1.1.1.2. Δείκτες	153
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	153
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	154
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	154
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	154
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	154
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	155
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	155
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	155
2.1.1. Προτεραιότητα: 6. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των Αστικών Κέντρων και της Υπαίθρου	156
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)	156
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	156
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	156
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	159
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	159
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	160
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	160
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	161
2.1.1.1.2. Δείκτες	161
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	161
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	162

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	164
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	164
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	165
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	166
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	166
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	166
2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)	167
2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων	167
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:	167
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	169
Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+	170
Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ	170
Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ	170
Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ	171
2.1.1.1.2. Δείκτες	171
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	171
Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων	172
2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης ...	173
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	173
Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης	174
Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση	174
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	174
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	174
2.2. Προτεραιότητες της τεχνικής βοήθειας	176
2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 7. Τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ	176
2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων	176
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ	176
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	178
2.2.1.2. Δείκτες	178
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	178
2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	178
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	178
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	179
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ	179
2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 8. Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ+	180
2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων	180
Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ	180
Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:	181
2.2.1.2. Δείκτες	182
Πίνακας 2: Δείκτες εκροών	182

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης	182
Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης	182
Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+	183
Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ	183
3. Σχέδιο χρηματοδότησης	184
3.1. Μεταφορές και συνεισφορές (1)	184
Πίνακας 15Α: Συνεισφορές στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος).....	184
Πίνακας 15Β: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνοπτικά).....	184
Αιτιολόγηση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU	185
Πίνακας 16Α: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση (κατανομή ανά έτος).....	185
Πίνακας 16Β: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνοπτικά)	185
Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση	185
Πίνακας 17Α: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία* (κατανομή ανά έτος).....	185
Πίνακας 17Β: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία (συνοπτικά).....	186
Μεταφορές μεταξύ ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης, μεταξύ άλλων και μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής — Αιτιολόγηση	186
3.2. ΤΔΜ: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές (1).....	186
3.3. Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση..	186
Πίνακας 19Α: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος)	186
Πίνακας 19Β: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος)	186
3.4. Επιστρεπτέα μεταφορά (1)	187
Πίνακας 20Α: Επιστρεπτέες μεταφορές (κατανομή ανά έτος).....	187
Πίνακας 20Β: Επιστρεπτέες μεταφορές* (συνοπτικά).....	187
3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος.....	188
Πίνακας 10: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος.....	188
3.6. Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση.....	189
Πίνακας 11: Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση ...	189
4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι.....	191
5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές.....	223
Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος.....	223
Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατά το άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή ...	223
6. Εταιρική σχέση.....	224
7. Επικοινωνία και προβολή.....	228
8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες.....	231
Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες	231
Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών	232
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων	232
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης.....	233
Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών	233
1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παρήγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.).....	233

2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.	233
3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς, σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.	233
4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες. ...	233
5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων.	234
Προσάρτημα 2: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες.....	235
Α. Σύνοψη των κύριων στοιχείων	235
Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης.....	236
Προσάρτημα 3: Κατάλογος σχεδιαζόμενων πράξεων στρατηγικής σημασίας με χρονοδιάγραμμα	237
ΕΓΓΡΑΦΑ	239

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημεία i) έως viii) και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο α) σημείο x) και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 (ΚΚΔ)

Η Κρήτη, 4η περιφερειακή οικονομία στην Ελλάδα παράγει το 5% του Εθνικού ΑΕΠ με κατά κεφαλήν ΑΕΠ χαμηλότερο του ΜΟ της χώρας (84%) και της ΕΕ (56%). ΑΕΠ και κατά κεφαλήν ΑΕΠ μειώθηκαν ετησίως κατά 3,4% και 3,7% αντίστοιχα την τελευταία δεκαετία (OECD 2020). Η Κρήτη την περίοδο 2010-18 απώλεσε 16% του ΑΕΠ, 3% της απασχόλησης και 18% του διαθέσιμου εισοδήματος (2010-2017). Η μείωση των βασικών οικονομικών μεγεθών ήταν μικρότερη σε σχέση με τις υπόλοιπες Περιφέρειες της χώρας.

Την περίοδο 2015-2019 η περιφερειακή οικονομία στηρίζεται στον τουρισμό, την αναψυχή, τα ακίνητα, το δευτερογενή και τη γεωργία. Σε όρους ΑΑΠ, ενισχύθηκε ο πρωτογενής (κατά 3,4%) και ο δευτερογενής (κατά 10%). Υποχώρησε το εμπόριο-τουρισμός (κατά 6%) και οι υπηρεσίες (κατά 17%). Ενισχύθηκαν οι διασυνδέσεις με τις διεθνείς αγορές και η εξωστρέφεια, με τις εξαγωγές να αυξάνονται κατά 8,2%. Νέες επενδυτικές πρωτοβουλίες κλίμακας εξελίσσονται στον τουρισμό, οι οποίες αναμένεται να δώσουν μια νέα δυναμική στο τουριστικό προϊόν της Κρήτης. Η Κρήτη βρίσκεται στη 250η θέση στην Ευρώπη ως προς το δείκτη ανταγωνιστικότητας (RCI-2019).

Η πανδημία έπληξε με ένταση την περιφερειακή οικονομία λόγω της εξάρτησης του ΑΕΠ από τον τουρισμό. Οι εγγεγραμμένοι άνεργοι αυξήθηκαν μεταξύ 2019 και 2020 κατά 44%.

Το πρόγραμμα «Κρήτη» 2021-2027 υιοθετεί τους τέσσερις αναπτυξιακούς στόχους του Στρατηγικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας για **Ποιοτική Ανάπτυξη, Ενεργό Περιβαλλοντική Διαχείριση, Δυναμική Κοινωνική Συνοχή και Αποτελεσματική Διακυβέρνηση**. Συγκροτείται από 8 προτεραιότητες που αντιστοιχίζονται στους Στόχους της Πολιτικής Συνοχής ως ακολούθως:

Στόχος Πολιτικής 1: Μια πιο Έξυπνη Ευρώπη

Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης εφαρμόστηκε στην Κρήτη με διευρυμένη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης. Περισσότερα από 400 έργα που υποστηρίζουν την καινοτόμο επιχειρηματικότητα χρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ 2014-2020. Ενισχύθηκε η σχέση επιχειρηματικής και ερευνητικής κοινότητας με διατήρηση ή και δημιουργία νέων θέσεων εργασίας προς όφελος του brain gain. Η Περιφέρεια εγκατέστησε δομή διακυβέρνησης και οργάνωσε την παρακολούθηση της RIS, από την εφαρμογή της οποίας εξήχθησαν τα παρακάτω βασικά συμπεράσματα:

A. Διαπιστώνεται απόκλιση επιδιώξεων και εξειδικεύσεων μεταξύ της επιχειρηματικής και ερευνητικής κοινότητας.

Η **περιφερειακή οικονομία εξειδικεύεται στους τομείς:** Φιλοξενία και Τουρισμός, Βιομηχανία Εμπειριών (αναδυόμενος / διακλαδικός τομέας), Επεξεργασία και Μεταποίηση Τροφίμων, Διανομή και Ηλεκτρονικό Εμπόριο και Περιβαλλοντικές Υπηρεσίες (Ευρωπαϊκό Παρατηρητήριο για Συστάδες και Βιομηχανική Αλλαγή 2017). **Το παραγόμενο ερευνητικό έργο (πατέντες και επιστημονικές δημοσιεύσεις) εξειδικεύεται στους τομείς:** Βιολογία, Χημεία, Βασικές Τεχνολογίες Γενικής Εφαρμογής/Στρατηγικές Τεχνολογίες, Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας, Φυσική και Αστρονομία, και Επιστήμες Γης και Περιβάλλοντος. Μικρότερη είναι η εξειδίκευση στη Γεωργία, Αλιεία και Δασοκομία, Βιοϊατρική Έρευνα, Κλινική Ιατρική, Δημόσια Υγεία και Υπηρεσίες Υγείας, Μαθηματικά και Στατιστική, Δομημένο Περιβάλλον και Σχεδιασμός, Οικονομικά και Επιχειρήσεις (The importance of scientific domains for technological diversification in European regions, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021). Από τα παραπάνω προκύπτει ανάγκη σύγκλισης των επιδιώξεων επιχειρήσεων και φορέων της γνώσης, στους τομείς εξειδίκευσης της περιφερειακής οικονομίας, μέσω στοχευμένων δράσεων που ενδυναμώνουν τη συνεργασία των δύο πλευρών και κατευθύνουν το σύστημα έρευνας προς τους τομείς της εξειδίκευσης της περιφερειακής οικονομίας.

B. Περιορισμένη αξιοποίηση των αποτελεσμάτων έρευνας για την ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας. Το επιχειρηματικό οικοσύστημα έχει αναπτύξει ροπή προς την καινοτομία. Η Κρήτη χαρακτηρίζεται ως moderate innovator στον Πίνακα Αποτελεσμάτων Περιφερειακής Καινοτομίας 2021.

Η τιμή του δείκτη «Περιφερειακή Καινοτομία» είναι μεγαλύτερη από το Μ.Ο. της χώρας. Ωστόσο, οι παραγόμενες τεχνολογίες δε μετουσιώνονται σε καινοτόμα ανταγωνιστικά προϊόντα. Η εφαρμογή πατεντών σε συγκεκριμένα πεδία, αν και βελτιωμένη από την περίοδο 2000-2009, παραμένει χαμηλή την περίοδο 2010-2015 σε επίπεδο ΕΕ28 (ESPON, T4 – Territorial Trends in Technological Transformations, 2020). Η απόδοση των δεικτών του Πίνακα Αποτελεσμάτων Περιφερειακού Οικοσυστήματος, που μετράει παράγοντες ευνοϊκούς για δημιουργία συστάδων επιχειρήσεων και βιομηχανική αλλαγή παραμένει χαμηλή. Η αδύναμη διασύνδεση των τομέων, η απουσία μηχανισμών προώθησης της συνεργασίας, καθώς και οι χαμηλοί περιφερειακοί πολλαπλασιαστές περιορίζουν τη δυνατότητα οικονομικής μεγέθυνσης. Από τα παραπάνω προκύπτει ανάγκη ενίσχυσης της αποδοτικότητας του περιφερειακού οικοσυστήματος καινοτομίας μέσω δράσεων συνεργασίας, ανάπτυξης περιφερειακών μηχανισμών υποστήριξης της καινοτόμου επιχειρηματικότητας και προώθηση των καινοτόμων νεοφυών επιχειρήσεων.

Γ. Βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας της διακυβέρνησης της ΕΣΕΕ. Το Περιφερειακό Σύστημα Διακυβέρνησης υποστηρίζει τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης και την παρακολούθηση της RIS. Οι πολλαπλές πηγές χρηματοδότησης δημιούργησαν δυσκολίες στο σχεδιασμό των δράσεων και την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων. Ένα νέο σύστημα διακυβέρνησης της ΕΣΕΕ εγκαθιδρύεται σε εθνικό επίπεδο, το οποίο θα συνεργάζεται με το αρμόδιο περιφερειακό όργανο, για καλύτερο συντονισμό των δύο επιπέδων και αποτελεσματικότερες χρηματοδοτούμενες δράσεις.

Δ. Η περιφερειακή απόληξη της ΕΣΕΕ ενισχύει τη στροφή της Κρήτης προς τον **Ευφυή Τουρισμό και Πολιτισμό, τη Βιώσιμη Γεωργία, την Υγεία και Ευεξία.** Οι τομείς των **Ψηφιακών Τεχνολογιών, της Βιώσιμης Χρήσης των Πόρων και της κυκλικής οικονομίας,** ενσωματώνονται ως οριζόντιοι καταλύτες, ενισχύοντας τον μετασχηματισμό των παραγωγικών τομέων προς την κατεύθυνση της **ψηφιακής και πράσινης μετάβασης και της γαλάζιας οικονομίας, λαμβάνοντας υπόψη και τις προτεραιότητες του νέου ERA και «Ορίζων Ευρώπη».**

Ε. Η **ανάκαμψη της περιφερειακής οικονομίας μετά το πέρας της πανδημίας θα απαιτήσει την ενδυνάμωση των επιχειρήσεων** μέσω δέσμης κινήτρων τα οποία θα υποστηρίξουν την ανάπτυξη επενδύσεων σε τομείς και κλάδους που ενισχύουν την περιφερειακή εξειδίκευση και μεγέθυνση. Το πρόγραμμα θα επιδιώξει την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας υφισταμένων και νέων επιχειρήσεων με grants συμπεριλαμβανομένων των vouchers δίνοντας προτεραιότητα σε επιχειρηματικά σχέδια προσανατολισμένα στη βιώσιμη ανάπτυξη, κλιματική αλλαγή, κυκλική οικονομία και λοιπούς τομείς αιχμής (γαλάζια οικονομία, εφοδιαστική αλυσίδα, ασημένια οικονομία κλπ).

Συμπληρωματικά δρουν τα Προγράμματα: Ανταγωνιστικότητα, Ψηφιακός Μετασχηματισμός, Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση, ΠΘΑΥ & ΠΑΑ και RRF.

Τις παραπάνω προκλήσεις αντιμετωπίζει η **Προτεραιότητα 1 «Προώθηση της Καινοτομίας και στήριξη της Επιχειρηματικότητας» (ΕΤΠΑ)** με τους Ειδικούς Στόχους Ii και Iiii.

Στόχος Πολιτικής 2: Μια πιο πράσινη Ευρώπη

Α. Βασική πρόκληση στο δομημένο περιβάλλον της Κρήτης υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής αποτελεί η μείωση των εκπομπών CO₂ μέσω της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των υποδομών του δημόσιου τομέα. Η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο Δημόσιο Τομέα της Κρήτης (9,5% επί της συνολικής κατανάλωσης, ΕΛΣΤΑΤ 2012) υπερβαίνει τον εθνικό Μ.Ο. (5,8%). Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων υποδομών αποτελεί προτεραιότητα του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠΕΣΠΚΑ).

Το πρόγραμμα επιδιώκει τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης δημόσιων κτιρίων των ΟΤΑ Α' & Β' βαθμού και κτιρίων της κεντρικής κυβέρνησης περιφερειακού επιπέδου, με ανακαινίσεις τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας συμπεριλαμβανομένων των ΑΠΕ, όπως ορίζει η σύσταση (ΕΕ)2019/786 ή με μείωση των εκπομπών CO₂ τουλάχιστον κατά 30%. Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ. Υποστηρίζεται η Οδηγία (ΕΕ) 2018/844 για ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και **το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενεργειακή Απόδοση.** Συμπληρωματικά λειτουργούν τα Προγράμματα: Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση, Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή και RRF.

Β. Η Κρήτη είναι 7η Περιφέρεια της Ελλάδας σε αριθμό κηρύξεων έκτακτης ανάγκης που οφείλονται

κυρίως σε πλημμύρες (Στατιστική Επισκόπηση Κηρύξεων Περιόδου 2014-2018, ΓΓΠΠ). Το 2019-2020, η έκταση και το πλήθος των πληγείσων περιοχών καλύπτει το σύνολο σχεδόν της Κρήτης (Χάρτες 2019-2020, ΓΓΠΠ). Η Αξιολόγηση Κινδύνων Πλημμύρας (2020) προσδιορίζει Ζώνες Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας. Συνεπώς, η πρόληψη και αντιμετώπιση των **φυσικών καταστροφών συνδεδεμένων με το κλίμα** αποτελεί βασική ανάγκη της περιφέρειας. Το πρόγραμμα θα ενισχύσει δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης πλημμυρικών φαινομένων που εντάσσονται στο Εθνικό Σχέδιο Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κινδύνων όπως: (α) υλοποίηση μικρών αντιπλημμυρικών έργων, συμβατών με τις προτεραιότητες του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας και ΠΕΣΠΚΑ, υιοθετώντας όπου είναι εφικτό ecosystem based approaches και (β) η ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας (capacity) των ΟΤΑ Α΄ & Β΄ βαθμού να προβαίνουν καθ' αρμοδιότητα σε δράσεις πρόληψης και αντιμετώπισης διαθέτοντας τον κατάλληλο μηχανολογικό εξοπλισμό.

Συμπληρωματικά δρουν τα Προγράμματα: Πολιτική Προστασία, Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή και RRF.

Γ. Σύμφωνα με το ΣΔΛΑΠ Κρήτης, το 16% των ετήσιων απολήψεων υδάτων αφορά στην ύδρευση. Εξακολουθούν να καταγράφονται μεγάλες απώλειες των δικτύων ύδρευσης και ανάγκες βελτίωσης της ποιότητας πόσιμου νερού λόγω παλαιότητας ή ακατάλληλων υλικών των δικτύων. Στα συνταχθέντα γενικά σχέδια ύδρευσης των ΟΤΑ της Κρήτης αναδεικνύεται η ανάγκη ενίσχυσης της αποδοτικότητας και της αειφόρου χρήσης του πόσιμου νερού και προτείνονται οι βασικές παρεμβάσεις για καταγραφή, έλεγχο/μείωση διαρροών, ενίσχυση δυναμικότητας/επέκταση δικτύων ύδρευσης, διασφάλιση ποιότητας του νερού και οικονομική βιωσιμότητα των υπηρεσιών ύδατος. Το πρόγραμμα επιδιώκει τη βελτίωση της αποδοτικότητας και τη βιώσιμη διαχείριση του νερού ύδρευσης σύμφωνα με το **Επιχειρησιακό Σχέδιο Ποσίμου νερού της χώρας** λαμβάνοντας υπόψη τη νέα **Ευρωπαϊκή οδηγία (ΕU)2020/2184**.

Δ. Το σύνολο των έργων διαχείρισης λυμάτων της Περιφέρειας Κρήτης τα οποία εμπίπτουν στην οδηγία 91/271/ΕΟΚ (30 οικισμοί Β΄ και Γ΄ προτεραιότητας), σύμφωνα με το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Λυμάτων Οικισμών Προτεραιότητας, θα υλοποιηθούν μέχρι το πέρας της ΠΠ 2014-2020. Το πρόγραμμα επιδιώκει την κάλυψη οικισμών Δ΄ Κατηγορίας με έργα διαχείρισης λυμάτων, δίνοντας προτεραιότητα στις παράκτιες τουριστικές και ευαίσθητες οικολογικά περιοχές, σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Λυμάτων Οικισμών Δ΄ Κατηγορίας του ΥΠΕΚΑ.

Οι μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και λύματα) θα βασίζονται σε ένα ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό, που θα αντιμετωπίσει ανάγκες όπως το πόσιμο νερό, τα λύματα, τα όμβρια ύδατα, τη διαχείριση της ιλύος, την επαναχρησιμοποίηση νερού, τη ψηφιοποίηση/έξυπνη μέτρηση/τηλεμετρία, την ενεργειακή απόδοση, την ευαισθητοποίηση του κοινού κ.λπ. Ως εκ τούτου, η διαμόρφωση των έργων θα πρέπει να αποτελεί μέρος ενός περιεκτικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού κάθε παρόχου υπηρεσιών ύδατος και να βασίζεται σε ένα βιώσιμο και μακροπρόθεσμο επιχειρηματικό σχέδιο. Για να καταστεί δυνατή η ομαλή μετάβαση στον νέο ολιστικό τρόπο λειτουργίας: α) οι κατευθυντήριες γραμμές για την ολιστική εφαρμογή θα εκδοθούν από τις αρμόδιες Ελληνικές αρχές εντός 1 έτους από την έγκριση των προγραμμάτων (σε συνεργασία με τους JASPERS) β) η έκδοση προσκλήσεων έργων με βάση την ολιστική προσέγγιση θα ξεκινήσει μετά την έκδοση των κατευθυντήριων οδηγιών που θα υιοθετήσουν οι Ελληνικές Αρχές και σε κάθε περίπτωση το αργότερο εντός 1 έτους από την έκδοση αυτών.

Ε. Η διαχείριση των στερεών αποβλήτων απαιτεί επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις για την επίτευξη των στόχων του νέου ΕΣΔΑ και ΠΕΣΔΑΚ. Σημαντική πρόκληση αποτελεί η επιτάχυνση της μετάβασης στη κυκλική οικονομία, η συμπλήρωση μικρής κλίμακας υποδομών διαχείρισης, η αποτελεσματική συλλογή στην πηγή και η ολοκλήρωση και λειτουργία των επενδύσεων ανάκτησης και ανακύκλωσης.

Το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει την κατασκευή τοπικών υποδομών μικρής κλίμακας (Πράσινες γωνιές, μικρά πράσινα σημεία κλπ) στο πλαίσιο των χωρικών παρεμβάσεων του ΣΠ5.

ΣΤ. Το ΠΕΣΠΚΑ Κρήτης αναδεικνύει την ανάγκη προσαρμογής/ανθεκτικότητας των αστικών κέντρων στην κλιματική αλλαγή. Το πρόγραμμα επιδιώκει την ενίσχυση της αστικής βιοποικιλότητας, τη μείωση των εκπομπών CO₂ και τη μικροκλιματική αναβάθμιση του αστικού τοπίου, μέσω της υλοποίησης έργων πράσινων υποδομών στα αστικά και ημιαστικά κέντρα της Κρήτης (αστικά και περιαστικά πάρκα, δημόσιοι κήποι, χώροι αναψυχής, πλατείες, πεζόδρομοι, δεντροστοιχίες), λαμβάνοντας υπόψη **την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα**. Το πρόγραμμα Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή θα

χρηματοδοτήσει σχετικές δράσεις στα αστικά κέντρα Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

Η. Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη προσαρμογής/ανθεκτικότητας των αστικών κέντρων στην κλιματική αλλαγή, το πρόγραμμα θα επιδιώξει μέσω των Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης του ΣΠ5, την προώθηση της βιώσιμης πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, με υλοποίηση παρεμβάσεων φιλικών προς το περιβάλλον, όπως η ηλεκτροκίνηση αστικών μεταφορών και οι ποδηλατόδρομοι, σε συμφωνία με τα **Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) των πόλεων**, συμβάλλοντας στη μείωση των εκπομπών CO₂ και την κλιματική «ουδετερότητα» των αστικών περιοχών. Θα ληφθεί υπόψη: το **Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης** και την **Εθνική Στρατηγική Βιώσιμης Κινητικότητας**. Συμπληρωματικά λειτουργούν τα προγράμματα: Μεταφορές & RRF.

Θ. Η ανάγκη για προστασία της βιοποικιλότητας, διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών και του δικτύου περιοχών NATURA 2000 και ενίσχυση της προσβασιμότητας ΑμεΑ σε περιοχές φυσικού ενδιαφέροντος θα επιδιωχθεί από το πρόγραμμα μέσω δράσεων της **ΟΧΕ Εμβληματικών Διαδρομών Πολιτισμού και Περιβάλλοντος** του ΣΠ5, λαμβάνοντας υπόψη την **Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα**. Συμπληρωματικά λειτουργούν τα προγράμματα: Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή, ΠΘΑΥ & ΠΑΑ και RRF.

Τις παραπάνω προκλήσεις αντιμετωπίζει η **Προτεραιότητα 2: «Στήριξη της πράσινης ανάπτυξης και μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα» (ΕΤΠΑ)**, μέσω των Ειδικών Στόχων : 2i, 2iv, 2v και 2vii.

Στόχος Πολιτικής 3: Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας

Το περιφερειακό και εθνικό οδικό δίκτυο της Κρήτης δεν έχει ακόμη επιτύχει τα επιθυμητά επίπεδα **απόδοσης** (απαιτούμενος χρόνος μετακίνησης) και **οδικής ασφάλειας** (συντελούμενα ατυχήματα). Η αναλογία των θανατηφόρων επί του συνόλου των ατυχημάτων στην Κρήτη (28%) είναι πολλαπλάσια της χώρας (6%). Σύμφωνα με το **Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών 2014-2025**, η ενίσχυση της ασφάλειας του εθνικού και περιφερειακού οδικού δικτύου που διευκολύνει τη σύνδεση ζωνών με σημαντική αγροτική και τουριστική δραστηριότητα με το ΔΕΔ-Μ αποτελεί βασική **ανάγκη/προτεραιότητα για την Κρήτη. Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ)** εξειδικεύει τους οδικούς άξονες προτεραιότητας.

Το πρόγραμμα επιδιώκει τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας του **περιφερειακού και εθνικού οδικού δικτύου της Κρήτης**, σε τμήματα που δέχονται υψηλούς φόρτους κυκλοφορίας, και διασυνδέουν παραγωγικές περιοχές (τουριστικές και αγροτικές) με το διευρωπαϊκό δίκτυο (BOAK), τα λιμάνια και αεροδρόμια της Κρήτης, εξασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι νέες/αναβαθμισμένες υποδομές θα είναι: (α) ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή, (β) προσβάσιμες στα ΑμεΑ όπου αυτό απαιτείται και (γ) εφοδιασμένες με έξυπνα συστήματα όπου αυτό ενδείκνυται. Στις παραπάνω παρεμβάσεις εφαρμόζεται το **Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας**. Συμπληρωματικά λειτουργούν τα προγράμματα: Μεταφορές και RRF, τα οποία ενισχύουν την αναβάθμιση/κατασκευή του Διευρωπαϊκού Δικτύου (BOAK) συμπεριλαμβανομένων των συνδέσεων αυτού με τις πύλες εισόδου.

Τα παραπάνω αντιμετωπίζει η **Προτεραιότητα 3 «Ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής προσβασιμότητας» (ΕΤΠΑ)** με τον **Ειδικό Στόχο 3ii**.

Στόχος Πολιτικής 4/ΕΤΠΑ: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη

Α. Το Εθνικό Σύστημα Εκπαίδευσης βρίσκεται σε διαδικασία μετασχηματισμού προκειμένου να ενσωματώσει τις απαιτήσεις ενός ταχέως εξελισσόμενου και τεχνολογικά μεταβαλλόμενου παγκοσμιοποιημένου περιβάλλοντος με την ανάπτυξη ψηφιακής κουλτούρας, την ένταξη νέων μαθησιακών αντικειμένων, τη διαδραστική μάθηση, την εξατομικευμένη εκπαίδευση και την ισότιμη συμμετοχή όλων, στην εκπαιδευτική διαδικασία. Οι **προτεραιότητες της εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής** σε όλα τα επίπεδα της εκπαιδευτικής διαδικασίας συνοψίζονται: στην ενσωμάτωση των ψηφιακών τεχνολογιών σ' όλα τα γνωστικά αντικείμενα, στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, στη βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης, χωρίς αποκλεισμούς, στην ενίσχυση των εργαστηρίων σε τομείς αιχμής, καθώς και την εξασφάλιση σύγχρονων κτιριακών υποδομών εκπαίδευσης.

Το πρόγραμμα υποστηρίζει δράσεις εναρμονισμένες με τις παραπάνω προτεραιότητες, που αναδεικνύονται από τη **χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο Περιφέρειας** και λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες μειονεκτουσών ομάδων του πληθυσμού. Ειδικότερα:

(α) στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και επαγγελματική εκπαίδευση αναβαθμίζεται ο τεχνολογικός και εκπαιδευτικός εξοπλισμός που υποστηρίζει νέα προγράμματα σπουδών, ενισχύεται η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση και η εφαρμογή καινοτόμων εκπαιδευτικών διαδικασιών (εργαστήρια virtual & augmented reality), συμπληρώνονται οι κτιριακές υποδομές προσχολικής εκπαίδευσης (νηπιαγωγεία), αναπτύσσονται προσβάσιμες υποδομές για μαθητές/τριες ΑμεΑ και αναβαθμίζονται/συμπληρώνονται οι σχολικές μονάδες.

(β) στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: ενισχύεται η φυσική προσβασιμότητα των ΑμεΑ στα κτίρια των ΑΕΙ, αναβαθμίζεται ο εξοπλισμός για ισότιμη πρόσβαση ΑμεΑ, η εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, για σπουδές σε τομείς προτεραιότητας και αναβαθμίζονται οι υφιστάμενες κτιριακές εγκαταστάσεις. Συμπληρωματικά λειτουργούν οι δράσεις του ΕΚΤ+ και τα Προγράμματα: Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή, Ψηφιακός Μετασχηματισμός και RRF.

Β. Η πανδημία και η συνεχιζόμενη οικονομική/ενεργειακή κρίση μεγεθύνει την ανάγκη πρόσβασης των ευάλωτων ομάδων (ΑμεΑ, παιδιά, έφηβοι, κάτοικοι απομακρυσμένων περιοχών, ηλικιωμένοι, άστεγοι, μετανάστες, ΡΟΜΑ κλπ) σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και κοινωνικής ένταξης. Το δίκτυο των δομών κοινωνικής πρόνοιας της Περιφέρειας καλείται να υποστηρίξει τις αυξημένες και πολυεπίπεδες ανάγκες των ευάλωτων ομάδων για ισότιμη και χωρίς αποκλεισμούς πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας.

Το πρόγραμμα ενισχύει τις δομές κοινωνικής φροντίδας της Κρήτης, μέσω συμπλήρωσης/αναβάθμισης των υποδομών τους, οι οποίες υποστηρίζουν τους βασικούς πυλώνες της **Εθνικής Κοινωνικής Πολιτικής & της ΕΣΚΕ: αποϊδρυματοποίηση, μακροχρόνια φροντίδα, κοινωνική ένταξη και εγγύηση για το παιδί, όπως τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας, οι Κινητές Μονάδες κλπ.** Συμπληρωματικά λειτουργούν οι δράσεις ΕΚΤ+ του προγράμματος, καθώς και το πρόγραμμα RRF & Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή.

Γ. Από το 2009 ο δείκτης **ανεκπλήρωτων αναγκών υγείας** στα κράτη μέλη της ΕΕ μειώνεται λόγω της οικονομικής κρίσης. Σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ27, η Ελλάδα βρίσκεται σε δυσμενέστερη θέση. Η Κρήτη με 4,3% του πληθυσμού της να αναφέρει ανεκπλήρωτες ανάγκες υγείας συγκαταλέγεται στις περιφέρειες με τα χαμηλότερα ποσοστά αναγκών. **Η εθνική πολιτική υγείας** καλείται να εξασφαλίσει: την ανθεκτικότητα του Εθνικού Συστήματος Υγείας σε καταστάσεις κρίσης, καθώς και την καθολική και ισότιμη πρόσβαση των πολιτών σε ποιοτικές και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες υγείας. Το δίκτυο των δομών υγείας της Περιφέρειας καλείται να υποστηρίξει ένα ανθεκτικό, ανθρωποκεντρικό, βιώσιμο και αποτελεσματικό Σύστημα Υγείας με μέριμνα στον ευάλωτο πληθυσμό και πληθυσμό σε ευαλωτότητα υπό το βάρος της ασθένειας, της ανάγκης μακροχρόνιας φροντίδας, της οικονομικής υστέρησης, της διαβίωσης σε απομακρυσμένες περιοχές, της γήρανσης κλπ. Με **προτεραιότητα: στην ενίσχυση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, την επείγουσα προ νοσοκομειακή φροντίδα, την πρόληψη, την αποϊδρυματοποίηση και την ψυχοκοινωνική αποκατάσταση,** το πρόγραμμα υποστηρίζει δράσεις, που θα αναδειχθούν από τη **χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης.** Ειδικότερα θα ενισχυθεί: (α) ο εκσυγχρονισμός/συμπλήρωση κτιριακών υποδομών υγείας ΠΦΥ (Περιφερειακά Ιατρεία, πολυδύναμα ιατρεία, δομές μακροχρόνιας φροντίδας υγείας κλπ), (β) ο ιατροτεχνολογικός εξοπλισμός που υποστηρίζει την ΠΦΥ, καθώς και τη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια και (γ) οι Κινητές Ομάδες Υγείας (ΚΟΜΥ) και τα ασθενοφόρα. Η ενίσχυση της ΠΦΥ αποτελεί προτεραιότητα με τις επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό για την δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα να περιορίζονται σε εθνικό επίπεδο στο 40% των πόρων ΕΤΠΑ για την Υγεία. Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Τα παραπάνω θα λειτουργήσουν/στελεχωθούν από επαγγελματίες υγείας, σύμφωνα με το Ν.4600/19 όπως αυτός ισχύει. Συμπληρωματικά λειτουργούν οι δράσεις ΕΚΤ+ και τα προγράμματα: Ψηφιακός Μετασχηματισμός και RRF.

Δ. Στην Κρήτη καταγράφεται μεγάλος αριθμός διατηρητέων κτισμάτων, μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και μουσείων. Το δίκτυο των Μινωικών Ανακτόρων αποτελεί μοναδικό κεφάλαιο. **Αρχαιολογικοί χώροι και μουσεία** αποτελούν σημαντικούς πόλους έλξης επισκεπτών με διαχρονικά αυξανόμενη επισκεψιμότητα πάνω από 50% από το 2014 έως το 2019 (ΕΛΣΤΑΤ).

Διαπιστώνεται ανάγκη: (α) προστασίας των μνημειακών συνόλων από την κλιματική αλλαγή και τους

φυσικούς κινδύνους, (β) ενίσχυσης της προσβασιμότητας των ΑμεΑ σε αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία, (γ) αξιοποίησης των διατηρητέων κτιρίων με χρήσεις που προσδίδουν σημαντική προστιθέμενη αξία στο κοινωνικό και πολιτιστικό περιβάλλον και (δ) διασύνδεσης του πολιτισμού με την τοπική οικονομία.

Το πρόγραμμα επιδιώκει την:

- ανάδειξη και ενοποίηση των μνημειακών συνόλων και αρχαιολογικών χώρων υψηλής επισκεψιμότητας
- την ενίσχυση της προσβασιμότητας ΑμεΑ στα μνημεία και τους αρχαιολογικούς χώρους
- την αξιοποίηση των εφαρμογών ΤΠΕ
- την προστασία των μνημειακών συνόλων από τις φυσικές καταστροφές και την κλιματική αλλαγή
- την ενίσχυση των υποδομών σύγχρονου πολιτισμού
- την ενίσχυση/συμπλήρωση της πολυεπίπεδης μουσειακής υποδομής

Επιπλέον, επιδιώκει την προβολή του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος της Κρήτης διεθνώς, στο πλαίσιο **Περιφερειακής Στρατηγικής για τον Τουρισμό**, η οποία δύναται να αξιοποιεί σύγχρονους μηχανισμούς διαχείρισης προορισμού σε περιφερειακό επίπεδο.

Οι δράσεις πολιτισμού λαμβάνουν υπόψη τις **Ευρωπαϊκές Αρχές Ποιότητας (ICOMOS)** και την **Ευρωπαϊκή Πολιτική Bauhaus** και λειτουργούν συμπληρωματικά στις δράσεις των χωρικών παρεμβάσεων του ΣΠ5 και τα προγράμματα: Ψηφιακός Μετασχηματισμός και RRF.

Τις παραπάνω προκλήσεις αντιμετωπίζει η **Προτεραιότητα 4 «Ενίσχυση της Κοινωνικής Δυναμικής και Κοινωνικής Συνοχής» (ΕΤΠΑ)** με τους Ειδικούς Στόχους: 4ii, 4v και 4vi.

Στόχος Πολιτικής 4/ΕΚΤ+ : Μια πιο κοινωνική Ευρώπη

A. Η Κρήτη αντιμετωπίζει υψηλό ποσοστό ανεργίας (17.3%) (έτος 2020) πάνω από την εθνικό Μ.Ο. (16,3%) και το Μ.Ο. της ΕΕ-27 (7,1%) με βάση στοιχεία της Eurostat (Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Κρήτης 2022). Η μακροχρόνια ανεργία το 2020 βρίσκεται στο 41,9% κάτω από τον εθνικό Μ.Ο. (66,5%) αλλά πάνω από το Μ.Ο. της ΕΕ-27 (35,6%). Οι γυναίκες πλήττονται περισσότερο από την ανεργία και μακροχρόνια ανεργία.

Το πρόγραμμα επιδιώκει **ενισχύει την απασχόληση, αυτοαπασχόληση** ανέργων, ΡΟΜΑ, μεταναστών κλπ. μέσω ολοκληρωμένων δράσεων απασχόλησης, **την κοινωνική επιχειρηματικότητα** συμπληρωματικά με το πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή.

B. Με βάση τα εισοδήματα, ο κίνδυνος φτώχειας στην Κρήτη είναι χαμηλός, καθώς το 2019 βρίσκεται στο 14,1%, ποσοστό χαμηλότερο από το Μ.Ο της Ελλάδας (17,7%) και από το Μ.Ο της ΕΕ-27 (17,1%). Το 1/4 των ατόμων ηλικίας 18-59 ετών στην Κρήτη αντιμετωπίζει συνθήκες φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (δείκτης AROPE: κίνδυνος φτώχειας, ακραία υλική αποστέρηση, χαμηλής έντασης εργασία). Ο δείκτης είναι χαμηλότερος (26,8%) από αυτόν της χώρας (27,5%), ωστόσο αρκετά υψηλότερος από το Μ.Ο. της ΕΕ-27 (21,9%) (Eurostat, SILC, 2021).

Το πρόγραμμα ενσωματώνει δράσεις καταπολέμησης της φτώχειας και κοινωνικής ένταξης ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού της Κρήτης στο πλαίσιο των πυλώνων πολιτικής: **γιααποϊδρυματοποίηση και εγγύηση για το παιδί**: Ειδικότερα το πρόγραμμα επιδιώκει:

(α) τη μετάβαση από την ιδρυματική στη φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας, ΑμεΑ, παιδιών και ηλικιωμένων, μέσω δράσεων που προωθούν τόσο την υποστηριζόμενη όσο και την ανεξάρτητη διαβίωσή τους.

(β) την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών σε επισφάλεια ή ανάγκη (παιδιά που ζουν σε επισφαλής οικογενειακή κατάσταση, παιδιά που διαμένουν σε ιδρύματα, παιδιά με αναπηρίες, παιδιά μεταναστών και προσφύγων ή ΡΟΜΑ), μέσω δράσεων που εδράζονται στους βασικούς πυλώνες: προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, εκπαίδευση, υγειονομική περίθαλψη, στέγαση και διατροφή.

(γ) την Κοινωνική Ένταξη ευάλωτων ομάδων μέσω της προώθησης του θεσμού της αναδοχής, της συμμετοχής μειονεκτούσων ομάδων στον αθλητισμό, πολιτισμό, την ενεργό κοινωνική ζωή, την

υποστήριξης εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές και την ισότιμη πρόσβαση σε υπηρεσίες εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων και τη συνέχιση υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας του ΠΕΠ 2014-2020.

Γ. Το πρόγραμμα υποστηρίζει τη λειτουργία δομών **Μακροχρόνιας Φροντίδας** ηλικιωμένων και ΑμεΑ, τη συνέχιση της λειτουργίας δομών **ΠΦΥ, ψυχικής υγείας, καταπολέμησης των εξαρτήσεων με σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση, αλλά και τη λειτουργία νέων δομών με συγκεκριμένη στόχευση, συμβάλλοντας περαιτέρω στη βελτίωση της υγείας του πληθυσμού.**

Οι δράσεις ΕΚΤ+ του προγράμματος εναρμονίζονται με την ΕΣΚΕ, το Εθνικό Πλαίσιο Στρατηγικής για την Αποϊδρυματοποίηση, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ, την Ευρωπαϊκή Πολιτική «Εγγύηση για το Παιδί», το Εθνικό Σχέδιο Δράσης «Εγγύηση για το Παιδί» και την Εθνική Πολιτική Υγείας.

Λειτουργούν συμπληρωματικά στις δράσεις των ΕΣ 4i & 4v /ΕΤΠΑ και στα προγράμματα: Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή και RRF.

Τις παραπάνω προκλήσεις αντιμετωπίζει η **Προτεραιότητα 5: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας (ΕΚΤ+)** μέσω επτά Ειδικών Στόχων: 4α, 4η, 4στ, 4θ, 4ι, 4ια και 4ιβ.

Στόχος Πολιτικής 5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες

Α. Το 46,8% του πληθυσμού της Κρήτης συγκεντρώνεται σε 8 αστικά κέντρα με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων. Δύο πόλεις διαθέτουν πληθυσμό μεγαλύτερο των 50.000 κατοίκων (ΕΛΣΤΑΤ 2011). Οι πόλεις της Κρήτης βρίσκονται αντιμέτωπες με σοβαρές προκλήσεις που αφορούν στην αναβάθμιση των λειτουργιών τους, την ενίσχυση της ελκυστικότητάς τους και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Οι **Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης** υποστηρίζουν το μετασχηματισμό των πόλεων σε πόλεις **δίκαιες, πράσινες, παραγωγικές και έξυπνες (Χάρτα της Λειψίας)**. Το πρόγραμμα υποστηρίζει την υλοποίηση Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης μέσω ΟΧΕ, στις τέσσερις **προτελούσες των Περιφερειακών Ενοτήτων της Κρήτης. Ηράκλειο και Χανιά** συνεχίζουν επικαιροποιημένες τις ΣΒΑΑ που υλοποιούν στο ΕΠ «ΚΡΗΤΗ» 2014-2020 δίνοντας έμφαση στην κλιματική αλλαγή και βιώσιμη αστική κινητικότητα. **Ρέθυμνο και Αγ. Νικόλαος** σχεδιάζουν νέες ΣΒΑΑ. Υπεύθυνοι φορείς για το σχεδιασμό και συντονισμό των ΣΒΑΑ είναι οι Αστικές Αρχές αναλαμβάνοντας τις ελάχιστες αρμοδιότητες διαχείρισης. Μέριμνα θα ληφθεί για: (α) τον έγκαιρο σχεδιασμό των στρατηγικών από πόρους της ΤΒ του προγράμματος προκειμένου να αποφευχθούν καθυστερήσεις στην ένταξη και υλοποίηση των έργων και (β) την ενδυνάμωση της διακυβέρνησης των ΣΒΑΑ στο επίπεδο των αστικών αρχών.

Οι ΣΒΑΑ θα υιοθετήσουν ένα μίγμα δράσεων, για βελτίωση της ποιότητας ζωής του πληθυσμού, αναβάθμιση των κοινόχρηστων χώρων και των δημόσιων υποδομών, αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, ενίσχυσης της βιώσιμης κινητικότητας και ψηφιακής μετάβασης.

Συμπληρωματικά λειτουργούν τα προγράμματα : Περιβάλλον, Πολιτική Προστασία, Ψηφιακός Μετασχηματισμός και το RRF (έξυπνες πόλεις).

Β. Στην ορεινή & ημιορεινή ενδοχώρα χωροθετείται το 75% των οικισμών και κατοικεί το 20% του πληθυσμού της Κρήτης. Τέσσερις ορεινές περιοχές της Κρήτης: ο Ψηλορείτης, η Σητεία, τα Λευκά Όρη και τα Αστερούσια έχουν εγγραφεί σε καταλόγους γεωπάρκων και Άνθρωπος/Βίοςφαιρα της UNESCO. Διάσπαρτα στην ενδοχώρα βρίσκονται τα μοναδικά Μινωικά ανάκτορα με μεγάλη επισκεψιμότητα, τα οποία προτείνονται να εγγραφούν στον κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Το πρόγραμμα επιδιώκει την αναζωογόνηση της υπαίθρου και των ορεινών περιοχών της Κρήτης μέσω της αξιοποίησης του συγκριτικού πλεονεκτήματος που προσδίδει στις περιοχές αυτές το brand name UNESCO. Ειδικότερα το πρόγραμμα επιδιώκει να ενισχύσει/διαφοροποιήσει την οικονομική δραστηριότητα των ορεινών περιοχών και της υπαίθρου κατά τρόπο βιώσιμο και ανθεκτικό στην κλιματική αλλαγή, μέσω μίας Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης με τίτλο: «ΟΧΕ Εμβληματικών Διαδρομών Πολιτισμού και Περιβάλλοντος». Η ΟΧΕ θα εφαρμοστεί στις περιοχές που είναι εγγεγραμμένες σε καταλόγους UNESCO καθώς και στις περιοχές που προτείνεται να εγγραφούν (Μινωικά Ανάκτορα), οι οποίες δύναται να αποτελέσουν εναλλακτικό οικολογικό τουριστικό προορισμό εμπειρίας και ποιότητας. Η ΟΧΕ, μέσω της στρατηγικής της, θα αναδείξει τον **ισχυρό ταυτοτικό πυρήνα** της ορεινής και ημιορεινής Κρήτης μέσω κατάλληλα σχεδιασμένων **διαδρομών**. Θα υιοθετήσει ένα μίγμα δράσεων οι οποίες θα υποστηρίζουν τον μετασχηματισμό της περιοχής εφαρμογής σε τουριστικό

προορισμό έξυπνο, κλιματικά ανθεκτικό, προσβάσιμο και ασφαλή.

Για την επιτυχή υλοποίηση της ΟΧΕ θα απαιτηθεί έγκαιρος σχεδιασμός της στρατηγικής και οργάνωση του συστήματος διακυβέρνησης αυτής, λαμβάνοντας υπόψη την **Περιφερειακή Στρατηγική για τον Τουρισμό**, η οποία δύναται να αξιοποιεί σύγχρονους μηχανισμούς διαχείρισης προορισμού σε περιφερειακό επίπεδο.

Συμπληρωματικά λειτουργούν τα προγράμματα : Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή, Πολιτική Προστασία, Ψηφιακός Μετασχηματισμός και ΠΑΑ (Leader).

Για την ενίσχυση των δικαιούχων και των εμπλεκόμενων φορέων στις χωρικές παρεμβάσεις του ΣΠ5 προβλέπεται η υλοποίηση οριζόντιων δράσεων από το Πρόγραμμα **Τεχνική Βοήθεια**. Οι ανάγκες υποστήριξης θα αναδειχθούν από μελέτη, που θα διαμορφώσει ένα οδικό χάρτη υλοποίησης των αναγκαίων μέτρων και ρυθμίσεων (ενίσχυση του στελεχιακού δυναμικού, διαμόρφωση οριζόντιων προτύπων ανάθεσης και παραλαβής έργων και μελετών, πρότυπα εσωτερικών διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας έργων και μελετών, δράσεις κατάρτισης, δικτύωση φορέων κλπ.).

Τις παραπάνω προκλήσεις αντιμετωπίζει η **Προτεραιότητα 6: Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των Αστικών Κέντρων και της Υπαίθρου** με τους Ειδικούς Στόχους: 5i και 5ii.

Αιτίες της ΠΠ 2014-2020

Παράγοντες που επηρέασαν την υλοποίηση των πράξεων - προτάσεις αντιμετώπισης

- Η απλούστευση των διαδικασιών του ΣΔΕ δύναται να μειώσει σημαντικά τους χρόνους αξιολόγησης και προεγκρίσεων των διαφόρων σταδίων υλοποίησης των έργων.
- Ο έλεγχος συμβατότητας έργων με κρατικές ενισχύσεις θα παραμείνει ως μια πολύπλοκη διαδικασία που απαιτεί ενίσχυση των δεξιοτήτων σε δικαιούχους και διαχειριστικές αρχές μέσω προγραμμάτων κατάρτισης.
- Η εφαρμογή στρατηγικών (RIS, ΣΒΑΑ, ΟΧΕ) ως προαπαιτούμενες των προσκλήσεων ένταξης των έργων επιβάλλει έγκαιρο σχεδιασμό και εγκρίσεις, σαφώς καθορισμένες δομές διακυβέρνησης με αποτελεσματικό συντονισμό και ενεργή παρακολούθηση. Θα κινητοποιηθούν πόροι της ΤΒ για την υλοποίηση στοχευμένων μέτρων capacity building.
- Η διαθεσιμότητα ώριμων έργων εξασφαλίζεται με την εκπόνηση μελετών ωρίμασης με πόρους της ΠΠ 2014-2020. Τη διαχειριστική επάρκεια των δικαιούχων θα υποστηρίξει ολοκληρωμένο σχέδιο μέσω του προγράμματος ΤΒΥΔ και του ΠΕΠ.
- Η πανδημία COVID-19 εισήγαγε νέους τρόπους οργάνωσης της εργασίας, της συνεργασίας και της απόκτησης δεξιοτήτων μέσω εφαρμογών ICTs οι οποίοι εδραιώθηκαν και θα παραμείνουν.

Σύνδεση με Μακροπεριφερειακές στρατηγικές & στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες

Το Πρόγραμμα συμμετέχοντας στο εθνικό δίκτυο των ΔΑ για την Μακροπεριφερειακή Στρατηγική Αδριατικής Ιονίου εξειδίκευσε κατά το δυνατόν τις συναφείς με τις ανάγκες και δυνατότητες που το προσδιορίζουν, τις κατάλληλες προτεραιότητες που περιλαμβάνονται στην EUSAIR και πρόκειται στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των προσκλήσεων να ενσωματώσει κατάλληλα - σε συνεργασία και με τους εθνικούς εκπροσώπους της χώρας στα όργανα διοίκησης της Στρατηγικής - εμβληματικά έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της. Πέραν τούτου, η ΔΑ θα συμμετάσχει στο δίκτυο των ΔΑ που θα συγκροτηθεί στην EUSAIR από όλες τις χώρες με στόχο, όπου αυτό καθίσταται δυνατόν, να προκηρύσσει και εντάσσει έργα σε συνεργασία και συντονισμό και με αυτές, προκειμένου να διασφαλίζονται συνέργειες και πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα από την υλοποίησή τους. Θα επιδιωχθεί η συνεργασία στο πλαίσιο δράσεων των Στόχων Πολιτικής 1 και 5 στο πλαίσιο των πυλώνων 1 (Γαλάζια ανάπτυξη) και 4(Βιώσιμος Τουρισμός) της EUSAIR.

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ, για έργα διαπεριφερειακής/διακρατικής συνεργασίας.

Το πρόγραμμα θα διασφαλίσει:

- α) την πρόσβαση σε ανοικτά δεδομένα και θα τηρεί την Οδηγία Open Data Directive (EU) 2019/2024.
- β) ότι προκειμένου να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες και να διασφαλιστεί ο έγκαιρος σχεδιασμός των

προτεραιοτήτων του Προγράμματος που έχουν συμπληρωματικότητα με σχετικές συνιστώσες/μέτρα του **Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ)**, η Γενική Διεύθυνση Στρατηγικής και Σχεδιασμού και Εφαρμογής ΕΣΠΑ στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων θα εκπονεί σε ετήσια βάση ή και νωρίτερα εφόσον κρίνεται απαραίτητο, Έκθεση εντοπισμού των συμπληρωματικοτήτων μεταξύ του ΤΑΑ και του παρόντος Προγράμματος. Η Έκθεση θα δίνει τη δυνατότητα στη ΔΑ του Προγράμματος να βελτιώσει το σχεδιασμό του προγραμματισμού εργασιών του Προγράμματος λαμβάνοντας υπόψη τα έργα και τα αποτελέσματα του ΤΑΑ, εστιάζοντας στην ανάπτυξη αντίστοιχης σειράς συμπληρωματικών ενεργειών στο Πρόγραμμα. Στόχος είναι οι συμπληρωματικότητες να αφορούν σωστά σχεδιασμένες και χωρίς επικαλύψεις παράλληλες δράσεις ή διαδοχικές ενέργειες που εξυπηρετούν τη στοχοθεσία του Προγράμματος. Η έκθεση θα κοινοποιείται και θα παρουσιάζεται στις συνεδριάσεις της ετήσιας αναθεώρησης και στις επιτροπές παρακολούθησης, διασφαλίζοντας ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη ενημερώνονται.

γ) **τη στρατηγική χρήση των δημοσίων συμβάσεων.** Προς το σκοπό αυτό, η ΔΑ θα συμπεριλαμβάνει στις προσκλήσεις της, την ισχύουσα Εθνική Στρατηγική Δημοσίων Συμβάσεων και θα ενθαρρύνει τους Δικαιούχους να χρησιμοποιούν κατά το σχεδιασμό των έργων κριτήρια σχετικά με την ποιότητα και το κόστος του κύκλου ζωής και να ενσωματώνουν περιβαλλοντικά & κοινωνικά κριτήρια και κίνητρα καινοτομίας όπου αυτό είναι νομικά και θεσμικά εφικτό.

1. Στρατηγική του προγράμματος: βασικές προκλήσεις και μέτρα πολιτικής

Πίνακας 1

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ</p>	<p>RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών</p>	<p>Ο Ειδικός Στόχος αντιμετωπίζει τις ανάγκες: (α) ενδυνάμωσης του οικοσυστήματος καινοτομίας της Κρήτης μέσω της ενίσχυσης των δεσμών έρευνας-επιχειρηματικότητας, (β) ενίσχυσης της δραστηριοποίησης των επιχειρήσεων προς την καινοτομία με αύξηση των ιδιωτικών δαπανών E&A και (γ) ανάσχεσης του «brain drain». Για την επίτευξη των παραπάνω επιδιώκεται η υλοποίηση παρεμβάσεων οι οποίες θα εδραιώσουν τη συνεργασία και συναντίληψη ερευνητικών φορέων και επιχειρήσεων, θα προσανατολίσουν το ερευνητικό σύστημα προς την έρευνα και καινοτομία τομέων προτεραιότητας της περιφερειακής απόληξης της ΕΣΕΕ, θα ενισχύσουν τις νέες καινοτόμες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και ιδέες και θα υποστηρίξουν την ανάπτυξη περιφερειακών μηχανισμών ενίσχυσης της καινοτόμου επιχειρηματικότητας. Για την επίτευξη των παραπάνω θα χρηματοδοτηθούν: α) συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς, β) ερευνητικές υποδομές τοπικού χαρακτήρα των ΑΕΙ & Ερευνητικών φορέων της Κρήτης, οι οποίες δε συμπεριλαμβάνονται στο Πολυετές Σχέδιο Ερευνητικών Υποδομών, γ) επενδυτικά σχέδια καινοτόμων νεοφυών επιχειρήσεων και δ) ο Περιφερειακός Μηχανισμός Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας. Οι παραπάνω δράσεις θα αφορούν σε τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Απόληξης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης οι οποίες θα</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>αναδειχθούν με τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης. Η ΕΣΕΕ (Περιφερειακή Απόληξη) ενισχύει τη στροφή της Κρήτης προς τον Ευφυή Τουρισμό και Πολιτισμό, τη Βιώσιμη Γεωργία, την Υγεία και Ευεξία. Οι τομείς των Ψηφιακών Τεχνολογιών, της Βιώσιμης Χρήσης των Πόρων και της Κυκλικής Οικονομίας, ενσωματώνονται ως οριζόντιοι καταλύτες, ενισχύοντας την ψηφιακή και πράσινη μετάβαση των παραγωγικών τομέων. Για την αποτελεσματική υλοποίηση των δράσεων της ΕΣΕΕ εγκαθιδρύεται Εθνικό Σύστημα Διακυβέρνησης σε τρία επίπεδα (Συμβούλιο ΕΣΕΕ / Μονάδα Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης ΕΣΕΕ / αρμόδια Περιφερειακά Όργανα RIS). Οι παραπάνω δράσεις δρουν συμπληρωματικά στα Προγράμματα: Ανταγωνιστικότητα, Ψηφιακή Μετάβαση, RRF, Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση, HORIZON EUROPE & ERA.</p>
<p>1. Μια Ευρώπη πιο ανταγωνιστική και πιο έξυπνη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ</p>	<p>RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων</p>	<p>Ο Ειδικός στόχος αντιμετωπίζει την ανάγκη ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων της Κρήτης, υπό το πρίσμα των επιπτώσεων της πανδημίας και της πρόσφατης κρίσης ενέργειας και του πολέμου της Ουκρανίας. Ιδιαίτερα ευάλωτες εμφανίζονται οι μικρές, πολύ μικρές και μεσαίες ΜΜΕ οι οποίες κυριαρχούν στον επιχειρηματικό χώρο της Κρήτης. Για την αντιμετώπιση των παραπάνω θα χρηματοδοτηθούν νέα βιώσιμα επιχειρηματικά και επενδυτικά σχέδια που θα επιδιώκουν την προσαρμογή των επιχειρήσεων στο νέο περιβάλλον με προτεραιότητα στους τομείς των ψηφιακών τεχνολογιών, της γαλάζιας οικονομίας και της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>αλλαγής. Ειδικότερα θα χρηματοδοτηθούν δράσεις οι οποίες θα υποστηρίξουν μέσω grants ή vouchers επενδυτικά σχέδια που στοχεύουν: (α) στην ενίσχυση της βιωσιμότητας και ανταγωνιστικότητας υφισταμένων και νέων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων της Κρήτης που δραστηριοποιούνται σε τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ και (β) στην προσαρμογή των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων της Κρήτης σε παραγωγικές διεργασίες αποδοτικής χρήσης των πόρων προς όφελος της κλιματικής αλλαγής. Προτεραιότητα θα δίνεται σε επενδυτικά σχέδια ανάπτυξης/εφαρμογής καινοτόμων προϊόντων και διεργασιών. Η πρόβλεψη του ΚΚΔ (άρθρο 65) για μείωση της δεσμευτικής πενταετίας σε τριετία για επενδύσεις και δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης στις περιπτώσεις ενισχύσεων ΜΜΕ θα αξιολογηθεί ως δυνατότητα κατά το σχεδιασμό των σχετικών προκηρύξεων. Η ενδεχόμενη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενίσχυση των επιχειρήσεων θα εξεταστεί στη βάση των αποτελεσμάτων σχετικής, εκ των προτέρων αξιολόγησης, που εκπονείται από Εθνικές Αρχές. Στο βαθμό που θα αποφασιστεί, κατά την εξειδίκευση των προσκλήσεων του Προγράμματος, η χρήση χρηματοδοτικού εργαλείου τότε για την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, τη διασφάλιση της σχετικής τεχνογνωσίας και των απαιτούμενων συνεργειών θα γίνεται εκχώρηση των απαιτούμενων πόρων από το Πρόγραμμα σε κεντρική δομή που θα έχει υλοποιήσει σχετικές δράσεις. Οι παραπάνω δράσεις δρουν συμπληρωματικά στα Προγράμματα: Ανταγωνιστικότητα, Ψηφιακή Μετάβαση, RRF,</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου</p>	<p>Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση, ΠΘΑΥ και ΠΑΑ.</p> <p>Ο Ειδικός στόχος αντιμετωπίζει την ανάγκη μείωσης των εκπομπών του CO₂, μέσω της ενεργειακής αναβάθμισης των δημόσιων κτιρίων. Το κτιριακό απόθεμα του δημόσιου τομέα της Κρήτης καταγράφει ψηλές ενεργειακές καταναλώσεις λόγω παλαιότητας. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των δημόσιων κτιρίων αποτελεί προτεραιότητα του ΕΣΕΚ και του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή (ΠΕΣΠΚΑ). Για την υποστήριξη των παραπάνω επιδιώκεται η υλοποίηση παρεμβάσεων οι οποίες θα βελτιώσουν την ενεργειακή απόδοση των δημόσιων κτιρίων με ανακαινίσεις τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας, όπως ορίζει η σύσταση (ΕΕ)2019/786 ή με μείωση των εκπομπών CO₂ τουλάχιστον κατά 30%. Για την επίτευξη των παραπάνω θα χρηματοδοτηθεί η δράση «Εξοικονόμηση Ενέργειας στα δημόσια κτίρια» αρμοδιότητας των ΟΤΑ Α & Β βαθμού και της Γενικής Κυβέρνησης (κτίρια περιφερειακής εμβέλειας) για τις παρακάτω ενδεικτικές κατηγορίες κτιρίων: Σχολικά κτίρια, διοικητήρια, περιφερειακά νοσοκομεία, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, αθλητικές εγκαταστάσεις, κλπ. Προτεραιότητα θα δοθεί σε κτίρια υψηλής ενεργειακής κατανάλωσης, λαμβάνοντας υπόψη τις ενεργειακές καταναλώσεις και τα χαρακτηριστικά των κτιρίων (π.χ. χρήση κτιρίου, προφίλ λειτουργίας, παλαιότητα συστημάτων, συνολική επιφάνεια, κατηγορία ενεργειακής απόδοσης κ.α.). Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, θα συμπεριληφθούν, όπου απαιτείται, έξυπνα συστήματα διαχείρισης</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>ενέργειας ενώ προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ. Υποστηρίζεται η Οδηγία (ΕΕ) 2018/844 για ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενεργειακή Απόδοση. Ο Ειδικός Στόχος συνάδει με το Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (NAPCR) καθώς και το Σχέδιο Ποιότητας Αέρα (AQP). Η δράση λειτουργεί συμπληρωματικά σε δράσεις των Προγραμμάτων Περιβάλλον &Κλιματική Αλλαγή, RRF και Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση.</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα</p>	<p>Ο Ειδικός στόχος αντιμετωπίζει την ανάγκη πρόληψης και αντιμετώπισης κινδύνων που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή, βασική αιτία εμφάνισης ακραίων καιρικών φαινομένων με σοβαρές επιπτώσεις στην ακεραιότητα/διατήρηση των οικοσυστημάτων. Η έξαρση των καταστροφικών φαινομένων στην Κρήτη επιβάλλει την ανάληψη δράσεων πρόληψης και αντιμετώπισης των φυσικών καταστροφών που οφείλονται στην κλιματική αλλαγή. Για την υποστήριξη των παραπάνω επιδιώκεται η υλοποίηση παρεμβάσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, οι οποίες θα ενισχύσουν την πρόληψη και αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών που οφείλονται στο κλίμα λαμβάνοντας υπόψη τον Ολοκληρωμένο Εθνικό Σχεδιασμό Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κινδύνων. Στο πλαίσιο αυτό θα ενισχυθούν δράσεις: (α) πρόληψης πλημμυρικών φαινομένων (π.χ. μικρά αντιπλημμυρικά έργα συμβατά με τις προτεραιότητες του Σχεδίου Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας και ΠΕΣΠΚΑ) υιοθετώντας όπου είναι εφικτό προσεγγίσεις με βάση το οικοσύστημα</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>(ecosystem based approaches) και (β) ενίσχυσης της δυνατότητας (capacity) των ΟΤΑ Α΄ & Β΄ βαθμού να προλαμβάνουν και να αντιμετωπίζουν καταστροφές μέσω της διάθεσης κατάλληλου μηχανολογικού εξοπλισμού. Οι παραπάνω δράσεις λειτουργούν συμπληρωματικά στα Προγράμματα: Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή, Πολιτική Προστασία και RRF. Το Πρόγραμμα «Πολιτική Προστασία» ενισχύει την πρόληψη, ετοιμότητα, ανταπόκριση και βραχεία αποκατάσταση. Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον» ενισχύει μεγάλα αντιπλημμυρικά, οριζόντιες στρατηγικές για μείωση των εκπομπών CO₂, μελέτες διερεύνησης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, αντιδιαβρωτικά έργα, μελέτες τρωτότητας υποδομών και εγκαταστάσεων κλπ.</p>
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού</p>	<p>Ο Ειδικός Στόχος αντιμετωπίζει την ανάγκη βελτίωσης της αποδοτικότητας και βιώσιμης διαχείρισης του πόσιμου νερού υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής, καθώς και της προστασίας των υδάτινων και θαλάσσιων οικοσυστημάτων της Κρήτης με την ορθή διαχείριση των υγρών αποβλήτων. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκει την ενίσχυση παρεμβάσεων κατασκευής/αναβάθμισης συστημάτων: (α) ύδρευσης, τα οποία βελτιώνουν την αποδοτικότητα και ποιότητα του πόσιμου νερού λαμβάνοντας υπόψη τη νέα Ευρωπαϊκή οδηγία (EU)2020/2184, το Επιχειρησιακό Σχέδιο Πόσιμου νερού και τα Γενικά Σχέδια Ύδρευσης Δήμων της Κρήτης. (β) διαχείρισης υγρών αποβλήτων (δίκτυα αποχέτευσης-ΕΕΛ) σε οικισμούς Δ΄ Κατηγορίας με προτεραιότητα στις παράκτιες τουριστικές και ευαίσθητες οικολογικά περιοχές, σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Σχέδιο</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>Διαχείρισης Λυμάτων Οικισμών Δ Κατηγορίας του ΥΠΕΚΑ. Επισημαίνουμε ότι όλα τα έργα διαχείρισης υγρών αποβλήτων της Κρήτης που εμπίπτουν στην οδηγία 91/271/ΕΟΚ θα υλοποιηθούν μέχρι το πέρας της ΠΠ 2014-2020, σύμφωνα με το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Λυμάτων Οικισμών Γ Προτεραιότητας. Οι δράσεις του Ε.Σ. δρουν συμπληρωματικά στα Προγράμματα: Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή και RRF. Οι μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και λύματα) θα βασίζονται σε ένα ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό. Αυτή η ολιστική προσέγγιση θα αντιμετωπίσει τομεακές ανάγκες όπως το πόσιμο νερό, τα λύματα, τα όμβρια ύδατα, η διαχείριση της ιλύος, η επαναχρησιμοποίηση νερού, η ψηφιοποίηση/έξυπνη μέτρηση/τηλεμετρία, η ενεργειακή απόδοση, η ευαισθητοποίηση του κοινού κ.λπ. Ως εκ τούτου, η διαμόρφωση των έργων θα πρέπει να αποτελεί μέρος ενός περιεκτικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού κάθε παρόχου υπηρεσιών ύδατος και να βασίζεται σε ένα βιώσιμο και μακροπρόθεσμο επιχειρηματικό σχέδιο. Για να καταστεί δυνατή η ομαλή μετάβαση στον νέο ολιστικό τρόπο λειτουργίας: α) οι κατευθυντήριες γραμμές για την ολιστική εφαρμογή θα εκδοθούν από τις αρμόδιες Ελληνικές αρχές εντός 1 έτους από την έγκριση των προγραμμάτων (σε συνεργασία με τους JASPERS) β) η έκδοση προσκλήσεων έργων με βάση την ολιστική προσέγγιση θα ξεκινήσει μετά την έκδοση των κατευθυντήριων οδηγιών που θα υιοθετήσουν οι Ελληνικές Αρχές και σε κάθε περίπτωση το αργότερο εντός 1 έτους από την έκδοση αυτών.</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
<p>2. Μια πιο πράσινη και ανθεκτική Ευρώπη με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και καθ' οδόν προς μια οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων, και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας</p>	<p>RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης</p>	<p>Ο Ειδικός Στόχος αντιμετωπίζει την ανάγκη προσαρμογής των αστικών/ημιαστικών κέντρων της Κρήτης στην κλιματική αλλαγή μέσω της ανάπτυξης κοινόχρηστων χώρων και δημόσιων υποδομών κατάλληλα σχεδιασμένων και διαχειριζόμενων προκειμένου να αναδεικνύουν και να ενισχύουν τις οικολογικές διαδικασίες με μείωση των εκπομπών CO2. Το ΠΕΣΠΚΑ αναδεικνύει την ανάγκη προσαρμογής των αστικών/ημιαστικών κέντρων της Κρήτης στην κλιματική αλλαγή μέσω της εισαγωγής και ενίσχυσης οικολογικών διαδικασιών στο αστικό και περιαστικό τοπίο, της ενίσχυσης των βιοκλιματικών δημόσιων υποδομών, της αύξησης του αστικού πρασίνου και της εν γένει ενίσχυσης των πράσινων υποδομών. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η ενίσχυση δράσεων κατασκευής έργων πράσινων υποδομών σε κοινόχρηστους χώρους στα αστικά και ημιαστικά κέντρα της Κρήτης (π.χ. αστικά και περιαστικά πάρκα, δημόσιοι κήποι, χώροι αναψυχής, πλατείες, πεζόδρομοι, δεντροστοιχίες) που θα ενισχύσουν την αστική βιοποικιλότητα σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα, την οικολογική σύνδεση πράσινων χώρων, τη μείωση των εκπομπών CO2 και τη μικροκλιματική αναβάθμιση του αστικού τοπίου. Οι παραπάνω δράσεις δρουν συμπληρωματικά στα Προγράμματα: Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή και RRF, τα οποία θα χρηματοδοτήσουν συναφείς παρεμβάσεις στρατηγικού χαρακτήρα στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα και Θεσσαλονίκη).</p>
<p>3. Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της</p>	<p>RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης,</p>	<p>Ο Ειδικός Στόχος αντιμετωπίζει την ανάγκη</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
ενίσχυσης της κινητικότητας	ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα	ενίσχυσης της οδικής ασφάλειας του περιφερειακού και εθνικού δικτύου της Κρήτης κατά τρόπο ανθεκτικό στην κλιματική αλλαγή και προσαρμοσμένο στις απαιτήσεις προσβασιμότητας ΑμεΑ όπου αυτό απαιτείται. Τα παραπάνω επιτυγχάνονται με την υποστήριξη παρεμβάσεων αναβάθμισης του περιφερειακού και εθνικού δικτύου της Κρήτης, το οποίο δέχεται υψηλούς κυκλοφοριακούς φόρτους και διασυνδέει τις περιοχές υψηλής παραγωγικότητας του νότου και της ενδοχώρας με το διευρωπαϊκό δίκτυο (BOAK), τις πύλες εισόδου (λιμάνια, αεροδρόμια) και τα μεγάλα αστικά κέντρα του νησιού. Στο πλαίσιο αυτό θα χρηματοδοτηθούν δράσεις βελτίωσης της παθητικής και ενεργητικής οδικής ασφάλειας τμημάτων του Περιφερειακού και Εθνικού Οδικού δικτύου της Κρήτης, με αναβάθμιση αυτών, εξασφαλίζοντας τις προϋποθέσεις ανθεκτικότητάς του στην κλιματική αλλαγή (π.χ. μέσω της επιλογής βιοκλιματικών υλικών, μεγιστοποίησης των φυτεύσεων κ.λ.π.), προσβασιμότητας ΑμεΑ όπου αυτό απαιτείται και χρήσης έξυπνων συστημάτων, κυρίως σε τμήματα του δικτύου που διασυνδέουν αστικά κέντρα, τουριστικές περιοχές και πύλες εισόδου. Θα ληφθεί υπόψη το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας. Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ), και το ΣΠΕΜ εξειδικεύουν τους οδικούς άξονες προτεραιότητας του Εθνικού και Περιφερειακού οδικού Δικτύου της Κρήτης, οι οποίοι χρήζουν αναβάθμισης κατά την παραπάνω έννοια. Οι δράσεις θα είναι συμβατές με την αρχή της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για Βιώσιμη και Έξυπνη Κινητικότητα (Sustainable and Smart Mobility Strategy, SSMS). Οι δράσεις λειτουργούν

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>συμπληρωματικά με τα προγράμματα «ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ» και «RRF» τα οποία θα χρηματοδοτήσουν την αναβάθμιση/κατασκευή του διευρωπαϊκού δικτύου της Κρήτης (BOAK), καθώς και των συνδέσεων αυτού με τις πύλες εισόδου (λιμάνια και αεροδρόμια της Περιφέρειας) και τα μεγάλα αστικά κέντρα.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης</p>	<p>Ο Ειδικός στόχος αντιμετωπίζει: (α) την ανάγκη προσαρμογής της εκπαιδευτικής διαδικασίας όλων των βαθμίδων στις απαιτήσεις ενός ταχέως εξελισσόμενου και τεχνολογικά μεταβαλλόμενου παγκοσμιοποιημένου περιβάλλοντος με την ισότιμη συμμετοχή όλων και (β) την ανάγκη ενίσχυσης της απασχόλησης των γυναικών και μελών νέων οικογενειών μέσω εξασφάλισης υπηρεσιών παιδικής φροντίδας σε επαρκείς εγκαταστάσεις. Το πρόγραμμα επιδιώκει: (α). Για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση: Ενίσχυση της ψηφιακής κουλτούρας των μαθητών, ένταξη νέων μαθησιακών αντικειμένων, διαδραστική μάθηση και εξατομικευμένη εκπαίδευση. Λαμβάνονται υπόψη οι προτεραιότητες της Εθνικής Πολιτικής Εκπαίδευσης και οι προτεραιότητες που αναδεικνύει η χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο Περιφέρειας. Θα χρηματοδοτηθούν δράσεις αναβάθμισης τεχνολογικού και εκπαιδευτικού εξοπλισμού, συμπλήρωσης των κτιριακών υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης (νηπιαγωγεία), φυσικής προσβασιμότητας για μαθητές/τριες ΑμεΑ και ανέγερσης ή/και αναβάθμισης σχολικών μονάδων με στοιχεία παλαιότητας ή σεισμικής επικινδυνότητας. (β). Για την τριτοβάθμια εκπαίδευση: Ενίσχυση της</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>εφαρμογής νέων προγραμμάτων σπουδών σε αναδυόμενους τομείς που προωθούν τη διεπιστημονικότητα και την ένταξη στην αγορά εργασίας καθώς και βελτίωση της προσβασιμότητας ΑμεΑ στις υπηρεσίες εκπαίδευσης και τις εγκαταστάσεις. Λαμβάνονται υπόψη οι προτεραιότητες του Στρατηγικού Σχεδίου για την Ανώτατη Εκπαίδευση και οι προτεραιότητες που αναδεικνύει η χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο ΑΕΙ. Θα χρηματοδοτηθούν δράσεις: Φυσικής προσβασιμότητας ΑμεΑ στα κτίρια των ΑΕΙ, αναβάθμισης εξοπλισμού για ισότιμη πρόσβαση ΑμεΑ και εξ' αποστάσεως εκπαίδευση, εργαστηριακού εξοπλισμού για σπουδές σε τομείς προτεραιότητας, καθώς και αναβάθμισης των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων. (γ). Για την παιδική φροντίδα: Εξασφάλιση προσβάσιμων σε ΑμεΑ υποδομών παιδικής φροντίδας. Ανάπτυξη νέων υποδομών (κτίρια και εξοπλισμοί) σύμφωνα με τη χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο περιφέρειας. Υπάρχει συμπληρωματικότητα με δράσεις ΕΚΤ+ του προγράμματος και τα Προγράμματα: Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή και RRF.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας</p>	<p>Α Ο δείκτης υγείας του πληθυσμού της Κρήτης εμφανίζει τάσεις μείωσης και ο πληθυσμός ηλικίας άνω των 70 αυξάνεται. Ο Ε.Σ. αντιμετωπίζει την ανάγκη εξασφάλισης καθολικής και ισότιμης πρόσβασης κατοίκων και ευπαθών κοινωνικών ομάδων σε ποιοτικές και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες υγείας & κοινωνικής πρόνοιας, μέσω ενός σύγχρονου, αποτελεσματικού και ανθεκτικού στις κρίσεις δικτύου δομών υγείας. Το πρόγραμμα</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>υποστηρίζει δράσεις αναβάθμισης/συμπλήρωσης των υποδομών υγείας με προτεραιότητα στους τομείς της ΠΦΥ, ψυχικής υγείας, επείγουσας προνοσοκομειακής και αποκατάστασης, σε συμφωνία με την Εθνική Στρατηγική Υγείας το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα παιδιά και τις προτεραιότητες Μακροχρόνιας Φροντίδας και Αποϊδρυματοποίησης. Θα χρηματοδοτηθούν δράσεις: (α) αναβάθμισης/συμπλήρωσης των υποδομών (κτίρια και εξοπλισμός) των μονάδων ΠΦΥ (Πολυδύναμα Περιφερειακά Ιατρεία & Περιφερειακά Ιατρεία και Μονάδες μακροχρόνιας φροντίδας κλπ), (β) προμήθειας ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού υψηλής αξίας και ΒΙΤ δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας φροντίδας υγείας και (γ) κινητές μονάδες (ΚΟΜΥ) και ασθενοφόρα που εξασφαλίζουν την ισότιμη και έγκαιρη πρόσβαση όλων των πολιτών και κυρίως των απομακρυσμένων περιοχών σε υπηρεσίες υγείας. Θα υποστηριχθούν δράσεις υγείας που θα αναδείξει η χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο περιφέρειας που διενεργεί το Υπ. Υγείας. Β Η πανδημία και η συνεχιζόμενη οικονομική/ενεργειακή κρίση μεγέθυνε την ανάγκη πρόσβασης των ευάλωτων ομάδων της Κρήτης (ΑμεΑ, παιδιά, έφηβοι, κάτοικοι απομακρυσμένων περιοχών, ηλικιωμένοι, άστεγοι, μετανάστες, ΡΟΜΑ κλπ) σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και κοινωνικής ένταξης. Θα υποστηριχθούν δράσεις συμπλήρωσης/αναβάθμισης των υποδομών κοινωνικής φροντίδας (κτιριακές εγκαταστάσεις, εξοπλισμός, κινητές μονάδες) που θα συνεισφέρουν στους βασικούς πυλώνες της Εθνικής Κοινωνικής Πολιτικής & της ΕΣΚΕ: για</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>αποϊδρυματοποίηση, μακροχρόνια φροντίδα, κοινωνική ένταξη και εγγύηση για το παιδί. Θα χρηματοδοτηθούν κατά κύριο λόγο Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας, Κινητές Μονάδες Κοινωνικής Φροντίδας κλπ. Υπάρχει συμπληρωματικότητα με τις δράσεις ΕΚΤ+ του προγράμματος και τα Προγράμματα: Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή, Ψηφιακός Μετασχηματισμός και RRF. Η συμπληρωματικότητα εξετάζεται στο στάδιο εξειδίκευσης των δράσεων.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία</p>	<p>Ο Ειδικός στόχος αντιμετωπίζει την ανάγκη διασύνδεσης του πολιτισμού με την τοπική οικονομία, την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς κατά τρόπο ανθεκτικό στην κλιματική αλλαγή και την ανάπτυξη/προβολή τουριστικών προϊόντων, τα οποία θα αντέχουν στις εξελίξεις του διεθνούς περιβάλλοντος. Οι μεγάλοι αριθμοί αρχαιολογικών χώρων και μουσείων της Κρήτης, με διεθνή αναγνώριση, αποτελούν σημαντικό πόλο έλξης επισκεπτών με διαχρονικά αυξανόμενη επισκεψιμότητα. Σημαντικά μνημεία προτείνονται για ένταξη στον κατάλογο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO: (Τα Μινωικά ανακτορικά κέντρα, οι οχυρώσεις προμαχωνικού τύπου των πόλεων, το φρούριο της Σπιναλόγκας κλπ). Για την αντιμετώπιση των παραπάνω θα υποστηριχθούν δράσεις: ενίσχυσης/συμπλήρωσης και αξιοποίησης της πολυεπίπεδης μουσειακής υποδομής, ανάδειξης/αξιοποίησης και ενοποίησης των μνημειακών συνόλων και αρχαιολογικών χώρων υψηλής επισκεψιμότητας, προσβασιμότητας σε χώρους και μνημεία, προστασίας των μνημειακών</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>συνόλων από τους φυσικούς κινδύνους, αξιοποίησης των ΤΠΕ, ενδυνάμωσης του σύγχρονου πολιτισμού, ανάδειξης ανενεργών ιστορικών και διατηρητέων κτιρίων, υπό το πρίσμα των βασικών αξόνων της πολιτικής Bauhaus (sustainability, aesthetics, inclusion). Επιπλέον, θα υποστηριχθούν δράσεις προβολής του πολιτιστικού πλούτου και του φυσικού περιβάλλοντος της Κρήτης διεθνώς, για την ενίσχυση της επισκεψιμότητας της Περιφέρειας, της διεύρυνσης των αγορών, της διαφοροποίησης του μίγματος των επισκεπτών και την επέκταση της τουριστικής περιόδου, στο πλαίσιο της Περιφερειακής Τουριστικής Στρατηγικής. Για την τουριστική προβολή δύναται να αξιοποιούνται μηχανισμοί διαχείρισης προορισμού σε περιφερειακό επίπεδο. Οι δράσεις του Ε.Σ. δρουν συμπληρωματικά σε δράσεις των Χωρικών Παρεμβάσεων του ΣΠ5 και των προγραμμάτων: Ψηφιακός Μετασχηματισμός και RRF. Η συμπληρωματικότητα των προγραμμάτων θα εξασφαλίζεται στο στάδιο εξειδίκευσης των δράσεων σε συνεργασία με την Επιτελική Δομή Πολιτισμού.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.</p>	<p>Α. Το ποσοστό ανεργίας στην Κρήτη σημείωσε υψηλές τιμές τα χρόνια της οικονομικής κρίσης (2009-2015). Την περίοδο 2015-2019 η ανεργία μειώνεται με μεγαλύτερους ρυθμούς από την υπόλοιπη χώρα (51,6% έναντι 30%). Την περίοδο 2019 – 2020 αυξάνεται σε 17,3% υπερβαίνοντας την εθνική μέση τιμή (16,3%). Η πανδημία επέφερε μείωση της τουριστικής κίνησης και απώλεια εποχικών θέσεων εργασίας. Η μακροχρόνια ανεργία ακολουθεί τις τάσεις της χώρας και της ΕΕ. Το 2020 βρίσκεται στο 41,9%</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>κάτω από τον εθνικό Μ.Ο. (66,5%) αλλά πάνω από το Μ.Ο. της ΕΕ-27. Από τα παραπάνω αναδεικνύεται η ανάγκη ενίσχυσης της απασχόλησης α) μέσω της κατάρτισης για απόκτηση δεξιοτήτων των εργαζομένων σε τομείς υψηλής ζήτησης στην τοπική αγορά εργασίας και β) μέσω της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας στο πλαίσιο ενίσχυσης δράσεων κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Ο ειδικός στόχος θα υποστηρίξει δράσεις: α) συμβουλευτικής - κατάρτισης - πιστοποίησης - πρακτικής άσκησης - mentoring, για απόκτηση δεξιοτήτων που ενισχύουν τη δυνατότητα απασχόλησης σε τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ και β) ενίσχυσης του Περιφερειακού Μηχανισμού Παρακολούθησης Αγοράς Εργασίας, ο οποίος, συμπληρωματικά στον Εθνικό Μηχανισμό, διερευνά την κατάσταση της αγοράς εργασίας στην Κρήτη και υποστηρίζει την εξειδίκευση των δράσεων απασχόλησης του προγράμματος. Β. Η κοινωνική επιχειρηματικότητα δεν έχει επιτύχει τα επιθυμητά επίπεδα στην Κρήτη, αν και στην περιφερειακή οικονομία καταγράφονται σημαντικές ευκαιρίες. Ο ρυθμός μεταβολής των φορέων ΚΑΛΟ στην Κρήτη, την περίοδο 2019-2021 παρουσίασε αυξητικές τάσεις αλλά παραμένει χαμηλότερος του Μ.Ο. της Χώρας (7%). Συνεπώς καθίσταται αναγκαία η ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας στην Κρήτη. Ο ΕΣ θα υποστηρίξει την ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων των ΚΑΛΟ, μέσω grants / vouchers σε τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ. Θα ληφθεί υπόψη η Εθνική Πολιτική ΚΑΛΟ και το Περιφερειακό Σχέδιο Δράσης Κοινωνικής Οικονομίας. Ο ειδικός στόχος εναρμονίζεται με την ΕΣΚΕ και το Σχέδιο Δράσης αυτής και</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>λειτουργεί συμπληρωματικά με τα προγράμματα: Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή και RRF. Μετά την ολοκλήρωση στρατηγικών μελετών που εκπονούνται σε εθνικό επίπεδο από τις αρμόδιες εθνικές αρχές θα εξεταστεί η προσθήκη δράσεων που ενισχύουν την ένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες</p>	<p>Η εξασφάλιση ίσης πρόσβασης στην ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαιδευτική διαδικασία όλων των βαθμίδων, τόσο για τα ΑμεΑ όσο και τις λοιπές μειονεκτούσες ομάδες του πληθυσμού, αποτελεί προτεραιότητα προκειμένου η Παιδεία να αποτελέσει καταλύτη κοινωνικής κινητικότητας. Αυτό επισημαίνει το Σχέδιο Δράσης (α) της Εγγύησης για το παιδί (Child Guarantee) και (β) των Ατόμων με Αναπηρία. Στο πλαίσιο του ΕΠ «ΚΡΗΤΗ» 2014-2020 παρέχονται κατ' έτος υπηρεσίες εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης σε περίπου 85 σχολεία α/βάθμιας και β/βάθμιας εκπαίδευσης, ποσοστό 8% επί του συνόλου των σχολείων της Κρήτης. Στο πλαίσιο του ειδικού στόχου θα επιδιωχθεί: (α) η ανάπτυξη και ενδυνάμωση της μαθησιακής υποστήριξης/συνεκπαίδευσης μαθητών/μαθητριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για ισότιμη πρόσβαση και συμπερίληψη στην εκπαίδευση. Η δράση δίνει τη δυνατότητα ενσωμάτωσης όλων των μαθητών στο κοινωνικό και μαθησιακό γίγνεσθαι με αποτέλεσμα την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού και της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και (β) τη λειτουργία των ΚΔΑΠ/ΣΤΕΜ για εξοικείωση των μαθητών γυμνασίου χαμηλών εισοδημάτων στα μαθηματικά, φυσική, ρομποτική κλπ, δεδομένων</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>των χαμηλών ποσοστών εξοικείωσής τους με τα αντικείμενα αυτά. Ο ειδικός στόχος εναρμονίζεται με την ΕΣΚΕ και το Σχέδιο Δράσης αυτής, το Εθνικό σχέδιο δράσης για τα δικαιώματα των ΑμεΑ και με το Σχέδιο Δράσης «Εγγύηση για τα παιδιά». Ο Ε.Σ. λειτουργεί συμπληρωματικά με τον ειδικό στόχο 4ii (ΕΤΠΑ) του προγράμματος, καθώς και τα προγράμματα: Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή και RRF. Η δράση ΚΔΑΠ/ΣΤΕΜ θα εφαρμοστεί κατ' αρχήν πιλοτικά στο πρόγραμμα RRF. Η δράση θα ενεργοποιηθεί αρχικά από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Στο πλαίσιο του Προγράμματος ΚΡΗΤΗ 21-27 θα ενεργοποιηθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του αρμόδιου Υπουργείου.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων</p>	<p>Α. Η προώθηση της ενεργού ένταξης μειονεκτουσών ομάδων του πληθυσμού, η εξασφάλιση της ισότητας των ευκαιριών και η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού των ηλικιωμένων, με στόχο και την ενεργό γήρανση αποτελούν προκλήσεις της Περιφέρειας Κρήτης, αλλά και προτεραιότητες της ΕΣΚΕ. Ο ΕΣ επιδιώκει: (α) την ενεργό συμμετοχή των ΑμεΑ και λοιπών μειονεκτουσών ομάδων στην κοινωνική ζωή, μέσω της συμμετοχής σε δραστηριότητες αθλητικού και πολιτιστικού περιεχομένου (β) την αντιμετώπιση του ψηφιακού αποκλεισμού των ηλικιωμένων μέσω δράσεων εξοικείωσης με τις ΤΠΕ για χρήση στην καθημερινή ζωή και βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Β. Προϋπόθεση για τον επιτυχή σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων κοινωνικής ένταξης ευάλωτων ομάδων, αποτελεί η εξασφάλιση επιχειρησιακής ικανότητας των αρμόδιων φορέων και οργανώσεων</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια. Σύμφωνα με έρευνα του Περιφερειακού Παρατηρητήριου Κοινωνικής Ένταξης, στην Κρήτη αντιστοιχεί ένας ψυχολόγος ανά 8 δομές και ένας κοινωνιολόγος ανά 30 δομές κοινωνικής φροντίδας. Η έλλειψη εξειδικευμένων επιστημόνων περιορίζει την παροχή ορισμένων υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας από τις τοπικές κοινωνίες . Ο ΕΣ επιδιώκει την ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας (capacity building) των φορέων που δραστηριοποιούνται στο σχεδιασμό & την υλοποίηση δράσεων κοινωνικής ένταξης. Γ. Η ισότιμη πρόσβαση των σπουδαστών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στα ΑΕΙ απαιτεί την εξασφάλιση εξειδικευμένης υποστήριξης. Οι στοχευμένες υπηρεσίες πρέπει να παρέχονται σε φοιτητές όλων των κύκλων σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό). Ο ΕΣ επιδιώκει την ισότιμη πρόσβαση ΑμεΑ και λοιπών ομάδων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Ανώτατη εκπαίδευση. Ο ΕΣ εναρμονίζεται με την ΕΣΚΕ και το Σχέδιο Δράσης αυτής καθώς και το Εθνικό σχέδιο δράσης για τα δικαιώματα των ΑμεΑ. Λειτουργεί συμπληρωματικά με τον ειδικό στόχο 4.ια του ΕΚΤ+ του προγράμματος, καθώς και το πρόγραμμα RRF. Η δράση για την εξοικείωση των ηλικιωμένων σε ΤΠΕ θα ενεργοποιηθεί αρχικά από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Μετά την ολοκλήρωση στρατηγικών μελετών που εκπονούνται σε εθνικό επίπεδο θα εξεταστεί η προσθήκη νέων δράσεων που ενισχύουν την ενεργό γήρανση του πληθυσμού.</p>
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς	ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής	Ο αριθμός των μεταναστών στην Κρήτη ανέρχεται

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών	σε 29.557 άτομα, σύμφωνα με τις άδειες παραμονής 2021 (στοιχεία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης). Το 38% αυτών διαμένει στην ΠΕ Ηρακλείου, το 27% στην ΠΕ Χανίων, το 21% στην ΠΕ Ρεθύμνου και το 14% στην ΠΕ Λασιθίου. Παρατηρείται μεγαλύτερη συγκέντρωση μεταναστών στους Δήμους Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Χανίων καθώς και στις τουριστικές και αγροτικές περιοχές της Κρήτης. Από την καταγραφή αναγκών που διενήργησε το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης στα Κέντρα Κοινότητας, διαπιστώνεται αυξημένη ανάγκη για διαμεσολάβηση και διερμηνεία στις υγειονομικές μονάδες. Επίσης, καταγράφονται ανάγκες για υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης με βασικούς πυλώνες την πρόσβαση στο εκπαιδευτικό σύστημα και την αγορά εργασίας. Η συμμετοχή στην αγορά εργασίας ατόμων με μεταναστευτικό υπόβαθρο, παρεμποδίζεται μεταξύ άλλων από την περιορισμένη γνώση της ελληνικής γλώσσας και την περιορισμένη πρόσβαση στην εκπαιδευτική διαδικασία, η οποία οδηγεί σε χαμηλό εκπαιδευτικό αποτέλεσμα, όπως αναφέρουν οι εκθέσεις της EL Country για το 2019 και το 2020. Ο ΔΟΜ & οι Δήμοι συγκαταλέγονται στους βασικούς φορείς που καλούνται να προσφέρουν υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης, πρόσβασης στην αγορά εργασίας στους υπηκόους τρίτων χωρών, σε περιφερειακό επίπεδο. Ο ΕΣ επιδιώκει: α) την υποστήριξη των υπηκόων τρίτων χωρών δικαιούχων διεθνούς προστασίας καθώς και δικαιούχων προσωρινής προστασίας εκπατρισμένων πολιτών Ουκρανίας, μέσω ολοκληρωμένων δράσεων ένταξης στην αγορά εργασίας, όπως: η εξατομικευμένη υποστήριξη, η

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>συμβουλευτική, η καθοδήγηση και η πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (νέο ΗΛΙΟΣ) και β) την καλύτερη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, μέσω της παροχής υπηρεσιών διαμεσολάβησης. Ο ΕΣ εναρμονίζεται με: α) την ΕΣΚΕ και το Σχέδιο Δράσης αυτής, β) τις Ευρωπαϊκές Συστάσεις για το σεβασμό των Κοινωνικών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υπηκόων τρίτων χωρών και γ) τις προτεραιότητες του Υπουργείου Μετανάστευσης. Λειτουργεί συμπληρωματικά με τους ειδικούς στόχους 4στ (εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς) και 4ια (πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας) του προγράμματος. Δύναται, εφόσον προκύψει ανάγκη, να υλοποιηθούν δράσεις ειδικά για δικαιούχους προσωρινής προστασίας εκπατρισμένους πολίτες Ουκρανίας.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά</p>	<p>Οι ΡΟΜΑ αποτελούν αριθμητικά μικρό τμήμα του πληθυσμού της Κρήτης ανερχόμενοι σε 1000 άτομα περίπου. Εμφανίζουν μεγάλες συγκεντρώσεις στις παρυφές τεσσάρων αστικών κέντρων, με σημαντικότερο τον οικισμό του Δήμου Ηρακλείου. Μικρότεροι οικισμοί χωροθετούνται στα Χανιά, Ρέθυμνο και Ιεράπετρα. Μικρός πληθυσμός διαβεί εντός του αστικού ιστού Ηρακλείου, Χανίων και Ρεθύμνου. Η εικόνα των οικισμών παρουσιάζει κοινά χαρακτηριστικά με την υπόλοιπη Ελλάδα στους τομείς των υποδομών, με σημαντικές ελλείψεις στην ύδρευση, αποχέτευση και διαχείριση απορριμμάτων. Από τη χαρτογράφηση του δείκτη πολλαπλής αποστέρησης του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης προκύπτει ότι, οι περιοχές κατοικίας των ΡΟΜΑ συγκαταλέγονται στις</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>περισσότερο αποστερημένες περιοχές της Κρήτης. Σημαντικά προβλήματα καταγράφονται στην πρόσβαση των ΡΟΜΑ στην υγεία, εκπαίδευση και απασχόληση. Η πολυμορφία των ΡΟΜΑ (διαφορετικές φυλές), οι ειδικές ανάγκες των γυναικών, των νέων και των παιδιών συνιστούν πρόσθετες προκλήσεις. Ο ΕΣ επιδιώκει την υποστήριξη των ΡΟΜΑ για ένταξη στην αγορά εργασίας : (α) μέσω ολοκληρωμένων δράσεων απόκτησης δεξιοτήτων (εξατομικευμένη υποστήριξη, συμβουλευτική, καθοδήγηση και πρόσβαση στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση), συνοδευόμενη από επιδότηση ενοικίου, ευαισθητοποίηση & ενημέρωση, (β) μέσω της χρηματοδότησης δράσεων αυτοαπασχόλησης/επιχειρηματικότητας. Επίσης επιδιώκει τη βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης των ΡΟΜΑ στους οικισμούς που έχουν αναπτύξει, μέχρι ότου καταστεί εφικτή η μετεγκατάσταση αυτών σε οργανωμένους χώρους ή η πλήρης ένταξη αυτών στον ευρύτερο αστικό και κοινωνικό ιστό. Ο ΕΣ λαμβάνει υπόψη την Εθνική Στρατηγική για τους ΡΟΜΑ, την ΕΣΚΕ και τις Ευρωπαϊκές Συστάσεις για το σεβασμό των Κοινωνικών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Λειτουργεί συμπληρωματικά με τις δράσεις των ειδικών στόχων 4στ και 4ια του προγράμματος. Σύμφωνα με την ΕΣΚΕ ΡΟΜΑ 2021-2030, οι Δήμοι με πληθυσμό ΡΟΜΑ θα κληθούν να υποβάλουν Τοπικά Σχέδια Δράσης. Το Τοπικό Σχέδιο Δράσης θα έχει ως στόχο να ενσωματώσει όλες τις δράσεις που σχετίζονται με τους Ρομά και να υποστηρίξει τη συνεργασία όλων των σχετικών φορέων σε εθνικό (αρμόδια υπουργεία), περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και τις</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων των Ρομά.
4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης.	Α. Το 3,5% - 5,1% του πληθυσμού της Κρήτης βιώνει συνθήκες ακραίας φτώχειας. Το 1/4 των ατόμων ηλικίας 18-59 ετών αντιμετωπίζει συνθήκες φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (δείκτης AROPE). Οι υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην κάλυψη αναγκών ομάδων που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας και λοιπών ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού. Το ΠΠΚΕΠΚ καταγράφει αυξημένες ανάγκες για την κατ' οίκον βοήθεια ηλικιωμένων, για δομές κοινωνικής αλληλεγγύης (κοινωνικά παντοπωλεία και συσσίτια). Το ποσοστό των εξυπηρετούμενων στις δομές παροχής αγαθών αυξήθηκε το διάστημα 2019-20 κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες. Η συμμετοχή παιδιών σε δομές προσχολικής αγωγής αυξήθηκε το διάστημα 2018-20 κατά 13% περίπου. Ο ΕΣ υποστηρίζει την ισότιμη πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων σε υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας υπό το πρίσμα των στρατηγικών κοινωνικής ένταξης, αποϊδρυματοποίησης, Εγγύησης για το Παιδί και μακροχρόνιας φροντίδας. Επιδιώκει: α) την ένταξη των ιδιαίτερα ευάλωτων παιδιών στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και τη πρόσβασή παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ΑμεΑ, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης β) την παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε ΑμεΑ και έφηβους, μέσω της λειτουργίας δομών ανοικτής φροντίδας και την ανάπτυξη υπηρεσιών ανεξάρτητης διαβίωσης και την παροχή υπηρεσιών κατ' οίκον και ημερήσιας φροντίδας, στο πλαίσιο της αποϊδρυματοποίησης

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>και μακροχρόνιας φροντίδας σε ΑμεΑ & ηλικιωμένους, δ) την υποστήριξη των νοικοκυριών που ζουν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας με την παροχή υπηρεσιών και αγαθών, στο πλαίσιο της κοινωνικής ένταξης ε) την υποστήριξη γυναικών θυμάτων έμφυλης βίας στο πλαίσιο της καταπολέμησης των διακρίσεων και στ) την ανάπτυξη ξενώνων βραχείας φιλοξενίας παιδιών προς αναδοχή. Β. Η πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας, ευάλωτων ομάδων και κατοίκων απομακρυσμένων περιοχών, η γήρανση του πληθυσμού και η νοσηρότητα λόγω χρόνιων παθήσεων συνιστούν ανάγκη ενίσχυσης των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας. Ο ΕΣ επιδιώκει την ενδυνάμωση των δομών ΠΦΥ, ψυχικής υγείας και αντιμετώπισης των εξαρτήσεων με σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση των συνεχιζόμενων δομών αλλά και τη δημιουργία νέων δομών σύμφωνα με τις υπάρχουσες ανάγκες. Λειτουργεί συμπληρωματικά με δράσεις του ΕΣ 4ν ΕΤΠΑ, του ΕΚΤ+ και του προγράμματος RRF.</p>
<p>4. Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων</p>	<p>ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών</p>	<p>Η πολιτική “Εγγύηση για το Παιδί” στοχεύει στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών σε επισφάλεια ή ανάγκη, για τους τομείς πολιτικής: προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, εκπαίδευση, υγειονομική περίθαλψη, στέγαση και διατροφή. Στην Κρήτη αν και ο δείκτης φτώχειας με βάση τα εισοδήματα βαίνει μειούμενος μετά το 2017, φαίνεται ότι δεν αποτυπώνει τις πραγματικές διαστάσεις της φτώχειας εν καιρώ οικονομικής κρίσης, όπου τα εισοδήματα έχουν υποστεί σημαντική μείωση. Η μείωση των εισοδημάτων εκτιμάται στο 14,5% το 2019 σε σχέση με τα εισοδήματα του 2010</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>(ΠΠΚΕΠΚ, 2020). Η Κρήτη βρίσκεται σε ενδιάμεση θέση στην Ελλάδα σχετικά με το δείκτη υλικής αποστέρησης. Σε σύγκριση με την ΕΕ-27, η αντίστοιχη αποστέρηση είναι σχεδόν τριπλάσια. Καταγράφεται αδυναμία πληρωμής δανείων, ενοικίων, λογαριασμών κοινής ωφέλειας στο 25,1% των νοικοκυριών. Η σύνθεση του νοικοκυριού είναι ιδιαίτερα κρίσιμη ως παράγοντας για τον κίνδυνο φτώχειας. Μεγαλύτερο πρόβλημα αντιμετωπίζουν τα μονογονεϊκά νοικοκυριά με ποσοστό 41,38% και τα μονομελή νοικοκυριά με 26,89% που πληθυσμιακά φτάνουν στο 34,11% μεταξύ των φτωχών. Επίσης οι γυναίκες έρχονται αντιμέτωπες με τη φτώχεια σε μεγαλύτερο ποσοστό, ήτοι 63,25% σε σχέση με τους άνδρες, καθώς τα παιδιά και οι νέοι με ποσοστό 18,65%. (ΠΠΚΕΠΚ, επεξεργασία και ανάλυση στοιχείων Eurostat, SILC, 2021). Ο ΕΣ επιδιώκει: (α) την εφαρμογή ολοκληρωμένων σχεδίων τοπικών δράσεων για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας: αφορά στην υλοποίηση ολοκληρωμένων εξατομικευμένων παρεμβάσεων στο σύνολο των τομέων πολιτικής και αφορά παιδιά από μειονεκτούσες ομάδες πληθυσμού ή/και σε συνθήκες φτώχειας ή σε οικογενειακά περιβάλλοντα με γονικά προβλήματα (β) την υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές. Αφορά ιδιαίτερα ευάλωτους εφήβους και νέους με πολλαπλά και εδραιωμένα μειονεκτήματα, και περιλαμβάνει ενδεικτικές παρεμβάσεις για την παραμονή τους στην εκπαίδευση, τη συμμετοχή τους σε δραστηριότητες στην κοινότητα και στα κοινά, την υποστήριξη του οικογενειακού περιβάλλοντος, κτλ. Ο ΕΣ συμπληρώνει τις δράσεις των υπόλοιπων ΕΣ του</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		ΕΚΤ+, οι οποίες επιδιώκουν την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας, εξασφαλίζοντας αγαθά και υπηρεσίες στο πλαίσιο των πολιτικών: Εγγύηση για το παιδί. (Child Guarantee) και αποϊδρυματοποίηση.
5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και τοπικών πρωτοβουλιών	RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές	Ο Ειδικός στόχος αντιμετωπίζει την ανάγκη: προσαρμογής των μεγάλων πόλεων της Κρήτης στην κλιματική αλλαγή και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, αντιμετώπισης των φυσικών κινδύνων και ενίσχυσης της ελκυστικότητάς τους, δεδομένου ότι αποτελούν σημαντικούς τουριστικούς προορισμούς, εξασφαλίζοντας παράλληλα την πρόσβαση των πολιτών σε προσιτές και προσβάσιμες δημόσιες υπηρεσίες. Για την αντιμετώπιση των παραπάνω προσκλήσεων θα αξιοποιηθεί η δυναμική της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης υιοθετώντας το εργαλείο της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης. Ο ειδικός στόχος επιδιώκει το σχεδιασμό και την υλοποίηση Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) στις τέσσερις πρωτεύουσες των Περιφερειακών Ενοτήτων της Κρήτης: Ηράκλειο, Χανιά, Ρέθυμνο και Αγ. Νικόλαο, οι οποίες με κατάλληλο μίγμα δράσεων που θα προσδιοριστεί στο στάδιο του σχεδιασμού των ΣΒΑΑ: (α) θα βελτιώσει την ποιότητα ζωής των κατοίκων στην περιοχή εφαρμογής, (β) θα αναβαθμίσει/πρασινίσει το αστικό περιβάλλον, τις δημόσιες υποδομές και τις αστικές μεταφορές, περιορίζοντας τις εκπομπές CO2 και ενισχύοντας τη βιώσιμη κινητικότητα, (γ) θα ενισχύσει την παραγωγική διαφοροποίηση και ψηφιακή μετάβαση και (δ) θα αναδείξει τον πολιτισμικό πλούτο των πόλεων. Οι υλοποιούμενες ΣΒΑΑ 2014-2020 των πόλεων Ηρακλείου και

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>Χανίων θα επικαιροποιηθούν και θα συνεχιστούν. Ρέθυμνο και Αγ. Νικόλαος θα σχεδιάσουν νέες ΣΒΑΑ. Φορείς σχεδιασμού και συντονισμού των ΣΒΑΑ είναι οι Αστικές Αρχές, αναλαμβάνοντας τις ελάχιστες αρμοδιότητες διαχείρισης. Οι ΣΒΑΑ θα εγκριθούν εντός 18 μηνών από την έγκριση του προγράμματος. Η εμπειρία της τρέχουσας περιόδου επιβάλει: (α) την ενίσχυση των δομών διακυβέρνησης των ΣΒΑΑ για αποτελεσματικότερη παρακολούθηση, (β) την εφαρμογή στοχευμένων μέτρων ενδυνάμωσης της ικανότητας (capacity) των αστικών αρχών και λοιπών δικαιούχων από πόρους της ΤΒ και (γ) την ενδυνάμωση της εταιρικής σχέσης και διαβούλευσης σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των στρατηγικών. Για το σχεδιασμό των δράσεων αστικής κινητικότητας και ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς θα ληφθούν υπόψη τα Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας των πόλεων και οι βασικές αρχές του νέου Ευρωπαϊκού Bauhaus αντίστοιχα. Οι δράσεις των ΣΒΑΑ δρουν συμπληρωματικά με τα προγράμματα: Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή, Πολιτική Προστασία, Ψηφιακός μετασχηματισμός και RRF.</p>
<p>5. Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και τοπικών πρωτοβουλιών</p>	<p>RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών</p>	<p>Ο ΕΣ αντιμετωπίζει την ανάγκη σχεδιασμού νέων μορφών τουρισμού, βιώσιμων και ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή, που εδράζονται σε συγκριτικά πλεονεκτήματα της Κρήτης και ενισχύουν τον τουρισμό εμπειρίας. Για την αντιμετώπιση των παραπάνω προσκλήσεων θα αξιοποιηθεί η δυναμική της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης. Η ΟΧΕ θα εφαρμοστεί σε περιοχές της Κρήτης: (α) εγγεγραμμένες σε καταλόγους UNESCO (το Φυσικό Πάρκο Ψηλορείτη και το</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΑΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>Φυσικό Πάρκο Σητείας ως Παγκόσμια Γεωπάρκα, τα Λευκά Όρη και τα Αστερούσια Όρη ως περιοχές: Άνθρωπος και Βιόσφαιρα) και (β) προτεινόμενες για εγγραφή στον κατάλογο της πολιτιστικής κληρονομιάς της UNESCO (π.χ. Μινωικά Ανάκτορα). Οι περιοχές αυτές χωροθετούνται στην ορεινή, ημιορεινή Κρήτη και την ύπαιθρο και δύναται να αποτελέσουν εναλλακτικό οικολογικό τουριστικό προορισμό εμπειρίας και ποιότητας. Η ΟΧΕ επιδιώκει την αξιοποίηση του ισχυρού ταυτοτικού πυρήνα της Κρήτης και του διεθνώς ισχυρού brand UNESCO. Στο πλαίσιο του ειδικού στόχου θα σχεδιαστεί η ΟΧΕ «Εμβληματικών Διαδρομών Πολιτισμού και Περιβάλλοντος» θα αξιοποιεί διεθνείς πρακτικές σχεδιασμού θεματικών διαδρομών οι οποίες δημιουργούν συνέργειες με το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον, κινητοποιώντας το λανθάνον αναπτυξιακό δυναμικό της υπαίθρου και των ορεινών περιοχών. Μέσω του κατάλληλου μίγματος δράσεων το οποίο θα προσδιοριστεί στο στάδιο του σχεδιασμού της ΟΧΕ θα επιδιωχθεί: (α) η αναβάθμιση και ανάδειξη μνημείων και περιοχών φυσικού κάλλους και υποδομών πρόσβασης σε αυτά, η ενιαία προβολή/marketing των προορισμών, η δικτύωση των επιχειρήσεων εταίρων με κανόνες ποιότητας, η ενίσχυση της προσβασιμότητας χωρίς αποκλεισμούς, η αξιοποίηση των ψηφιακών εργαλείων κλπ). Η εμπειρία της τρέχουσας περιόδου συνιστά: α) υιοθέτηση δομής διακυβέρνησης της ΟΧΕ για αποτελεσματικό συντονισμό και παρακολούθηση, β) εφαρμογή μέτρων ενδυνάμωσης της ικανότητας των δικαιούχων από πόρους της ΤΒ, γ) ενδυνάμωση της εταιρικής σχέσης σε όλα τα</p>

Στόχος πολιτικής ή ειδικός στόχος ΤΔΜ	Ειδικός στόχος ή ειδική προτεραιότητα*	Αιτιολόγηση (περίληψη)
		<p>στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης της στρατηγικής και δ) αξιοποίηση μηχανισμών διαχείρισης προορισμού. Οι δράσεις της ΟΧΕ λειτουργούν συμπληρωματικά με λοιπές δράσεις του προγράμματος και τα προγράμματα: Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή, LEADER και RRF ειδικότερα ως προς τις δράσεις προστασίας και ανάδειξης της βιοποικιλότητας και των περιοχών NATURA.</p>

* Ειδικές προτεραιότητες σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚΤ+

2. Προτεραιότητες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 2 και άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο γ) του ΚΚΔ

2.1. Προτεραιότητες εκτός της τεχνικής βοήθειας

2.1.1. Προτεραιότητα: 1. Προώθηση της Καινοτομίας και στήριξη της επιχειρηματικότητας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

· Συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν συμπράξεις επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Κρήτη, με Ερευνητικούς Οργανισμούς, σε τομείς εξειδίκευσης/προτεραιότητες που προσδιορίζονται από την περιφερειακή απόληξη της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ).

Βασικός στόχος της δράσης είναι η ενίσχυση έργων που προωθούν την ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης. Η δράση επικεντρώνεται σε θεματικούς τομείς, οι οποίοι αναδεικνύονται στο πλαίσιο της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης.

Η δράση επιδιώκει τη σύνδεση της έρευνας και καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας, με σκοπό την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας. Επιπλέον, επιδιώκει την άμεση και αποτελεσματική διοχέτευση των διαθέσιμων πόρων για την εφαρμογή καινοτομιών στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Κρήτης.

· Υποστήριξη καινοτόμων νεοφυών επιχειρήσεων

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν επενδυτικά σχέδια καινοτόμων νεοφυών επιχειρήσεων μέσω grands (συμπεριλαμβανομένων των voucher). Ειδικότερα, θα χρηματοδοτηθεί η υλοποίηση επιχειρηματικών ιδεών σε τομείς εξειδίκευσης/προτεραιότητες που προσδιορίζονται από την περιφερειακή απόληξη της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης, στις οποίες δύναται να συμπεριλαμβάνεται η προμήθεια εξοπλισμού, η κατοχύρωση πατέντας, το marketing plan κλπ.

Η δράση επιδιώκει να ενισχύσει τα πρώτα στάδια καινοτόμων επιχειρηματικών ιδεών λαμβάνοντας υπόψη τη βιωσιμότητα και τις προοπτικές της. Η ενίσχυση των νεοφυών επιχειρήσεων δύναται να δημιουργήσει σταδιακά δυναμικές επιχειρηματικές μονάδες με υψηλό επίπεδο καινοτομίας.

· Περιφερειακός Μηχανισμός Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθεί η οργάνωση και δραστηριοποίηση ενός Περιφερειακού Μηχανισμού προώθησης της Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας, στον οποίο θα εδράζεται ένας δια δραστικός ψηφιακός κόμβος/πλατφόρμα συνεχούς δικτύωσης, ενημέρωσης και κινητοποίησης του επιχειρηματικού και ερευνητικού δυναμικού, με σκοπό την προώθηση συνεργασιών καινοτομίας (innovation facilitator). Ο περιφερειακός μηχανισμός επιδιώκει να ενισχύσει τη συνεργασία των φορέων της τετραπλής έλικας στο πλαίσιο της Έξυπνης Εξειδίκευσης στην Περιφέρεια Κρήτης. Ο Περιφερειακός Μηχανισμός Καινοτόμου Επιχειρηματικότητας, δύναται να συμμετάσχει σε δράσεις διαπεριφερειακής συνεργασίας για την υιοθέτηση καλών πρακτικών και την περαιτέρω εξειδίκευση των λειτουργιών του.

·Ενίσχυση ερευνητικών υποδομών τοπικού χαρακτήρα

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν Ερευνητικές Υποδομές τοπικού χαρακτήρα των ΑΕΙ και Ερευνητικών Ιδρυμάτων της Κρήτης, οι οποίες προωθούν την καινοτομία στους τομείς προτεραιότητας της Περιφερειακής Απόληξης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Θα συμβάλουν στην ανάπτυξη εφαρμοσμένης έρευνας επίδειξης, πραγματοποίησης πιλοτικών εφαρμογών και πειραμάτων για την επίλυση σύνθετων τεχνολογικών θεμάτων, ειδικών εργαστηριακών ελέγχων και παροχή υψηλού επιπέδου τεχνολογικών συμβουλών στις επιχειρήσεις της Κρήτης.

Η επιλογή των υποδομών που θα υποστηριχθούν θα λαμβάνει υπόψη την προώθηση της επιστημονικής αριστείας στους τομείς προτεραιότητας της ΕΣΕΕ, την προώθηση της διεπιστημονικής ή και διαπανεπιστημιακής συνεργασίας και γενικότερα την ενδυνάμωση του περιφερειακού οικοσυστήματος καινοτομίας.

Οι ερευνητικές υποδομές που θα χρηματοδοτηθούν δε συμπεριλαμβάνονται στο Πολυετές Σχέδιο Ερευνητικών Υποδομών, που παραμένει αντικείμενο του προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα».

Οι παραπάνω τέσσερις δράσεις :

1. Είναι συμπληρωματικές με δράσεις των προγραμμάτων: Ανταγωνιστικότητα, Ψηφιακή Μετάβαση, RRF, Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση, HORIZON EUROPE & νέα ERA. Η συναφής δράση του RRF «Αναβάθμιση Υποδομών Ερευνητικών Κέντρων Εποπτείας ΓΓΕΤ» επιδιώκει την ενδυνάμωση της παραγομένης έρευνας και αριστείας των ιδρυμάτων με προσανατολισμό στο Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.

2. Θα εστιάσουν στις προτεραιότητες της περιφερειακής απόληξης της ΕΣΕΕ.

Η νέα ΕΣΕΕ υιοθετεί οκτώ τομείς προτεραιότητας :

- Αγροδιατροφική Αλυσίδα
- Βιοεπιστήμες, Υγεία, Φάρμακα
- Ψηφιακές Τεχνολογίες
- Αειφόρος Ενέργεια
- Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία

- Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Υλικά, Κατασκευές & Βιομηχανία
- Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες

Η Περιφέρεια Κρήτης έχει εξειδικεύσει τις προτεραιότητές της στο πλαίσιο των παραπάνω 8 τομέων που συνιστούν την περιφερειακή απόληξη της ΕΣΕΕ. Οι προτεραιότητες αυτές είναι:

1. **Ευφυής Τουρισμός και Πολιτισμός:** Διευκόλυνση της εμπειρίας του επισκέπτη, αξιοποίηση των τεχνολογιών αυτοματισμού για παροχή προσωποποιημένων υπηρεσιών. Τεχνολογίες περιορισμού του περιβαλλοντικού αποτυπώματος (Zero carbon buildings) κλπ.
2. **Βιώσιμη Αγροδιατροφή: (Κυκλική Οικονομία και προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, Γεωργία Ακριβείας, Κυτταρική Γεωργία και Γονιδιακή Τεχνολογία για βιολογικές εναλλακτικές καλλιέργειες κλπ.).**
3. **Αποτελεσματική Υγεία και Ευεξία:** Ανάπτυξη, υιοθέτηση και αναβάθμιση καινοτόμων ψηφιακών λύσεων και πρακτικών σε ευρύ πεδίο εφαρμογής: τεχνητή νοημοσύνη, εφαρμογές τηλεϊατρικής και αυτοφροντίδας, βιοπληροφορική, βιοαπεικόνιση, βιοτεχνολογία, ιατρική ακριβείας.
4. **Βιώσιμη Χρήση των Πόρων:**
 - (α) **Βιώσιμες πόλεις:** Βιώσιμες κατασκευές για στέγαση, ανακύκλωση υλικών, ορυκτών και αστικών αποβλήτων, έξυπνα κτίρια και αστικές υποδομές κλπ.
 - (β) **Ολοκληρωμένη διαχείριση του κύκλου των υδάτων:** Big data analytics, τεχνητή νοημοσύνη, sensors, αυτοματισμοί, βιοτεχνολογία και νέα συστήματα και πρακτικές καθαρισμού ύδατος και αποβλήτων κλπ.
 - (γ) **Γαλάζια ανάπτυξη:** Τεχνολογικές καινοτομίες της αλυσίδας αξίας της γαλάζιας βιοοικονομίας, εκμετάλλευση των πόρων του θαλάσσιου βυθού, των συστημάτων προστασίας των ακτών κλπ.

Για την αποτελεσματική υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) εγκαθιδρύεται ένα νέο Εθνικό Σύστημα Διακυβέρνησης, το οποίο αποτελείται από τρία επίπεδα:

1ο επίπεδο: Συμβούλιο Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης με συμμετοχή εκπροσώπου της ΕΝΠΕ / Μονάδα Προγραμματισμού, Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης – ΜΟΝ-ΕΣΕΕ και Μηχανισμός Επιχειρηματικής Ανακάλυψης (Πλατφόρμες Καινοτομίας ΓΓΕΚ και Innovation Agency).

2ο επίπεδο : Δ/ση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιφέρεια Κρήτης, αρμόδιο όργανο της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης που συνεργάζεται με την ΜΟΝ-ΕΣΕΕ για το συντονισμό των δράσεων μεταξύ των δύο επιπέδων. Συνεργάζεται με το Περιφερειακό Συμβούλιο Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΣΕΚ), α) για την εξειδίκευση των προτεραιοτήτων της ΕΣΕΕ σε περιφερειακό επίπεδο και β) για την οργάνωση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψη σε περιφερειακό επίπεδο και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της και τους φορείς διαχείρισης και υλοποίησης των επιμέρους έργων (π.χ. Διαχειριστικές Αρχές ΕΣΠΑ, Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης).

3ο επίπεδο: Φορείς υλοποίησης δράσεων που εντάσσονται στην περιφερειακή διάσταση της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (π.χ. συμπράξεις

επιχειρήσεων και ερευνητικών ιδρυμάτων, συστάδες επιχειρήσεων κλπ.).

Η πρόβλεψη του ΚΚΔ (άρθρο 65) για μείωση της δεσμευτικής πενταετίας σε τριετία για επενδύσεις και δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης στις περιπτώσεις ενισχύσεων ΜΜΕ θα αξιολογηθεί ως δυνατότητα κατά το σχεδιασμό των σχετικών προκηρύξεων.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 1ι έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Ενίσχυση του οικοσυστήματος καινοτομίας της Περιφέρειας Κρήτης μέσω της ενδυνάμωσης των συνεργασιών επιχειρηματικών φορέων και φορέων της γνώσης και του καινοτόμου επιχειρείν. Στροφή του παραγόμενου έργου των ΑΕΙ και Ερευνητικών Ιδρυμάτων σε τομείς εξειδίκευσης της περιφερειακής οικονομίας.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΕΥΔ, ΕΦ, Περιφέρεια Κρήτης, ερευνητικοί φορείς της Περιφέρειας Κρήτης

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Επιχειρήσεις συμπεριλαμβανομένων των start ups & spin offs και ερευνητικοί φορείς (συμπεριλαμβανομένων των ΑΕΙ) της Περιφέρειας Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο

Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ δε σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων, που αφορούν σε συνεργατικά σχήματα (επιχειρήσεις, ερευνητικοί φορείς, πανεπιστήμια κλπ.) ή θεσμούς και υποδομές επιχειρηματικότητας και επιχειρηματικής ανακάλυψης, δεν συνδέονται τόσο με κερδοφόρες δραστηριότητες όσο με δραστηριότητες αύξησης δυνητικών καινοτομικών ικανοτήτων. Επίσης, οι παρεμβάσεις δεν περιορίζονται μόνο στις επιχειρήσεις αλλά αφορούν και σε δημόσιες δομές ή σε άλλες μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες. Σε αρκετές περιπτώσεις επίσης είναι δυνατόν, οι παρεμβάσεις να αφορούν σε στάδια καινοτομίας που δεν είναι άμεσα εμπορεύσιμα και αξιοποιήσιμα. Συνεπώς, για όλους αυτούς τους λόγους, δεν είναι εξασφαλισμένη η «ανακύκλωση» των επιστρεπτέων πόρων και η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων δεν συνίσταται.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	0,00	105,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	0,00	105,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO05	Νέες επιχειρήσεις που υποστηρίζονται	επιχειρήσεις	0,00	60,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO08	Ονομαστική αξία εξοπλισμού έρευνας και καινοτομίας	ευρώ	1.000.000,00	10.000.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO10	Επιχειρήσεις που συνεργάζονται με ερευνητικούς οργανισμούς	επιχειρήσεις	0,00	45,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR03	Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που εισάγουν καινοτομίες προϊόντων ή διαδικασιών	επιχειρήσεις	0,00	2021-2029	105,00	ΟΠΣ	
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR102	Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	0,00	2021-2029	279,20	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	004. Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, δημόσιων ερευνητικών κέντρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	8.500.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	025. Εκκόλαψη επιχειρήσεων, υποστήριξη τεχνοβλαστών και παράγωγων επιχειρήσεων και νεοσύστατων επιχειρήσεων	2.975.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	026. Υποστήριξη συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας, μεταξύ άλλων μεταξύ επιχειρήσεων, ερευνητικών οργανισμών και δημόσιων αρχών και επιχειρηματικών δικτύων που ωφελούν κατά κύριο λόγο τις ΜΜΕ	11.475.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			22.950.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	22.950.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			22.950.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	22.950.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			22.950.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	14.450.000,00
1	RSO1.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	8.500.000,00
1	RSO1.1	Σύνολο			22.950.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO1.3. Ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργία θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

· **Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων**

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν επενδυτικά σχέδια των ΜΜΕ της Κρήτης σε τομείς προτεραιότητας, της Περιφερειακής Απόληξης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Η στήριξη των ΜΜΕ είναι προσανατολισμένη στην επιτάχυνση του τεχνολογικού μετασχηματισμού του παραγωγικού ιστού της Περιφέρειας στους τομείς εξειδίκευσης της ΕΣΕΕ, με στόχο την ενίσχυση των ικανοτήτων ανάπτυξης και ενσωμάτωσης καινοτομιών και παραγωγής νέων προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Η στήριξη θα παρέχεται μέσω ενισχύσεων (grants) συμπεριλαμβανομένων των vouchers για την υλοποίηση επιχειρηματικών σχεδίων ανάπτυξης νέων προϊόντων ή υπηρεσιών. Για το διαχωρισμό και το σχεδιασμό των δράσεων θα ληφθεί υπόψη το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων. Για την ενεργοποίηση της δράσης λαμβάνεται υπόψη η διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης, η οποία έλαβε χώρα στο στάδιο σχεδιασμού της Περιφερειακής Απόληξης της ΕΣΕΕ.

Οι επενδύσεις δύνανται να εστιάζουν μεταξύ των άλλων :

- στην εφαρμογή συστημάτων και σημάτων ποιότητας και δράσεις δημιουργίας ενιαίου πλαισίου βιομηχανικών προτύπων και τυποποίησης με πιστοποίηση
- στην ανάπτυξη της παραγωγής διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων
- στην αξιοποίηση πατεντών και αποτελεσμάτων έρευνας
- στην απόκτηση εξοπλισμού αναγκαίου για μετρήσεις ή αναλύσεις που συνδέονται με πρωτοβουλίες ενδοεπιχειρησιακής έρευνας για την ανάπτυξη νέων προϊόντων

· **Ενίσχυση επιχειρήσεων για εφαρμογή διεργασιών φιλικών προς το περιβάλλον**

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν επενδυτικά σχέδια των ΜΜΕ της Κρήτης για ενσωμάτωση φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής, αποδοτικής χρήσης των πόρων και μείωσης του περιβαλλοντικού / ενεργειακού τους αποτυπώματος. Ειδικότερα θα ενισχυθούν επενδυτικά σχέδια που διευκολύνουν τη μετάβαση σε κλιματικά ουδέτερες και φιλικές προς το περιβάλλον παραγωγικές διαδικασίες, που υιοθετούν πρακτικές που ενισχύουν την αποτελεσματική επεξεργασία και χρήση πόρων και ενθαρρύνουν την ανάκτηση και αξιοποίηση παραπροϊόντων και υλικών από απόβλητα στη διαδικασία παραγωγής.

Η δράση θα υλοποιηθεί μέσω ενισχύσεων (grants) συμπεριλαμβανομένων των vouchers. Για το διαχωρισμό και το σχεδιασμό των δράσεων θα ληφθούν υπόψη οι προτεραιότητες της έξυπνης εξειδίκευσης, καθώς και το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων. Για την ενεργοποίηση της δράσης

λαμβάνεται υπόψη η διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης, η οποία έλαβε χώρα στο στάδιο σχεδιασμού της Περιφερειακής Απόληξης της ΕΣΕΕ.

Οι παραπάνω δύο δράσεις είναι συμπληρωματικές με δράσεις των προγραμμάτων: Ανταγωνιστικότητα, Δίκαιη Μετάβαση RRF, ΠΘΑΥ & ΠΑΑ. Ειδικότερα, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή οριζόντιου χαρακτήρα δράσεων ενίσχυσης ΜΜΕ, θα επιδιωχθεί από το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα», ενώ το ΤΔΜ θα ενισχύσει τη βιομηχανική μετάβαση των ΜΜΕ. Το ΠΘΑΥ & ΠΑΑ στοχεύουν στην ενίσχυση των επιχειρήσεων της πρωτογενούς παραγωγής και μεταποίησης. Το πρόγραμμα LEADER θα υποστηρίξει την τοπική επιχειρηματικότητα.

Η προβλεπόμενη από τον ΚΚΔ (άρθρο 65) δυνατότητα για μείωση της δεσμευτικής πενταετίας σε τριετία για επενδύσεις και δημιουργούμενες θέσεις απασχόλησης στις περιπτώσεις ενισχύσεων ΜΜΕ θα προβλέπεται εφόσον επιλεγεί στο πλαίσιο των σχετικών προκηρύξεων.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 1iii έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Οι δράσεις επιδιώκουν: (α) την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στις διεθνείς αγορές, καθώς και την ανάκαμψη από την ύφεση που δημιούργησε η πανδημία covid-19, (β) τη δημιουργία ευνοϊκότερου περιβάλλοντος για την επιχειρηματική δραστηριότητα μέσω της παροχής δέσμης κινήτρων, (γ) τη μεγέθυνση των επιχειρήσεων σε όρους απασχολούμενου ανθρώπινου δυναμικού και πάγιου κεφαλαίου και τη βελτίωση της παραγωγικότητας σε όρους προστιθέμενης αξίας και (δ) τη συνεισφορά για την επίτευξη των στόχων της κλιματικής αλλαγής. Επιπλέον, επιδιώκουν την ενσωμάτωση καινοτομιών στην παραγωγική διαδικασία.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΕΦ

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Υφιστάμενες και νέες επιχειρήσεις της Περιφέρειας Κρήτης.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Η ενδεχόμενη χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενίσχυση των επιχειρήσεων θα εξεταστεί στη βάση των αποτελεσμάτων σχετικής, εκ των προτέρων αξιολόγησης, που εκπονείται κεντρικά. Στο βαθμό που θα αποφασιστεί, κατά την εξειδίκευση των προσκλήσεων του Προγράμματος, η χρήση χρηματοδοτικού εργαλείου τότε για την επίτευξη οικονομικών κλίμακας, τη διασφάλιση της σχετικής τεχνογνωσίας και των απαιτούμενων συνεργειών θα γίνεται με εκχώρηση των απαιτούμενων πόρων από το Πρόγραμμα σε κεντρική δομή που θα έχει αναλάβει ανάλογες δράσεις.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	72,00	563,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	72,00	563,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΠΠΑ	0,00	2021-2029	36,00	ΟΠΣ	
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	8.206,00	2021-2029	6.975,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	024. Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών διοίκησης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	23.593.785,00
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	075. Υποστήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής και αποδοτικής χρήσης των πόρων στις ΜΜΕ	4.250.000,00
1	RSO1.3	Σύνολο			27.843.785,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	27.843.785,00
1	RSO1.3	Σύνολο			27.843.785,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	27.843.785,00
1	RSO1.3	Σύνολο			27.843.785,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
1	RSO1.3	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	27.843.785,00

1	RSO1.3	Σύνολο			27.843.785,00
---	--------	--------	--	--	---------------

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 2. Στήριξη της πράσινης ανάπτυξης και μείωση των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

-Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων δημόσιου τομέα

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων του δημόσιου τομέα αρμοδιότητας των ΟΤΑ Α & Β βαθμού και κτιρίων περιφερειακής εμβέλειας της Γενικής Κυβέρνησης στις παρακάτω ενδεικτικές κατηγορίες: Σχολικά κτίρια, διοικητήρια, περιφερειακά νοσοκομεία, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, αθλητικές εγκαταστάσεις, κλπ. Στο πλαίσιο της δράσης δε θα χρηματοδοτηθεί η εξοικονόμηση ενέργειας στα κτίρια κοινωνικής πρόνοιας

Θα χρηματοδοτηθούν δημόσια κτίρια τα οποία θα βελτιώσουν την ενεργειακή τους απόδοση με ανακαινίσεις τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας συμπεριλαμβανομένων των ΑΠΕ, όπως ορίζει η σύσταση (ΕΕ)2019/786 ή με μείωση των εκπομπών CO2 τουλάχιστον κατά 30% και ενεργειακή αναβάθμιση τουλάχιστον κατά δύο κατηγορίες. Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ.

Ειδικότερα θα επιλεγούν κτίρια τα οποία :

- Έχουν μεγάλη ενεργειακή κατανάλωση
- Επιτυγχάνουν το μεγαλύτερο δυνατό επίπεδο εξοικονόμησης ενέργειας
- Έχουν επιδεικτικό χαρακτήρα (τόσο όσον αφορά τα ίδια τα κτίρια όσο και για τα συστήματα που θα εφαρμοστούν)
- Εξασφαλίζουν ωριμότητα υλοποίησης

Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων θα επιτευχθεί με τον κατάλληλο συνδυασμό των παρακάτω ενδεικτικών παρεμβάσεων:

- Αντικατάσταση Κουφωμάτων. Θερμομονωτικά/ θερμο-διακοπτόμενα κουφώματα με διπλούς υαλοπίνακες.
- Εφαρμογή συστήματος θερμομόνωσης στο κτιριακό κέλυφος.
- Αναβάθμιση συστήματος θέρμανσης λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 7 του κανονισμού ΕΤΠΑ/ΤΣ 21-27.
- Τοποθέτηση διατάξεων αυτομάτου ελέγχου της λειτουργίας του συστήματος θέρμανσης.
- Αναβάθμιση με συστήματα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) για θέρμανση/ ψύξη και ΣΗΘΥΑ.

- Εγκατάσταση συστήματος ενεργειακής διαχείρισης (BMS).

Η δράση που επιλέγεται στο πλαίσιο του ΕΣ 2ί έχει εκτιμηθεί ότι συμμορφώνεται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Η δράση συμβάλλει στη μείωση των εκπομπών CO₂ και την κλιματική «ουδετερότητα» της περιφέρειας. Η δράση προωθεί επενδύσεις στον κατασκευαστικό τομέα και στη βιομηχανία που θα δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας συμβάλλοντας θετικά στο περιφερειακό ΑΕΠ. Επιπλέον, η δράση προάγει την εδαφική συνοχή, καθώς τα έργα υλοποιούνται σε Δήμους της επικράτειας της Περιφέρειας.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του δημόσιου τομέα, ΟΤΑ α & β βαθμού

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): κάτοικοι και επισκέπτες της Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 2.1 δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία. Στις παρεμβάσεις που αφορούν σε Δημόσια Κτήρια, λόγω της φύσης των φορέων υλοποίησης, το κίνητρο ανάληψης της σχετικής δράσης δε λειτουργεί με χρηματοδοτικά εργαλεία αλλά με μη επιστρεπτές χορηγήσεις. Με βάση την προηγούμενη εμπειρία και στην περίπτωση των δράσεων αυτών το κίνητρο ανάληψης λειτουργεί περισσότερο με την επιχορήγηση, ως μορφή χρηματοδότησης.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	14.475,00	72.368,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	16.043,00	2021-2029	9.626,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	23.375.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			23.375.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	23.375.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			23.375.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	23.375.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			23.375.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	23.375.000,00
2	RSO2.1	Σύνολο			23.375.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Αντιπλημμυρική Προστασία

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν αντιπλημμυρικά έργα μικρής κλίμακας σε περιοχές που χωροθετούνται σε ζώνες Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας στο Υδατικό Διαμέρισμα της Κρήτης και στα αστικά κέντρα του νησιού, τα οποία εφαρμόζουν όπου είναι εφικτό ecosystem best approaches. Θα δοθεί προτεραιότητα στα έργα που αντιμετωπίζουν πλημμυρικά φαινόμενα στις περιοχές των Ζωνών Δυνητικά Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας στο Υδατικό Διαμέρισμα της Κρήτης, όπως αυτές έχουν αναδειχθεί από την αξιολόγηση του ΥΠΕΝ σε εφαρμογή της οδηγίας 2007/60/ΕΚ (Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας και ΠΕΠΣΚΑ).

Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν θα συμμορφώνονται με:

- την Εθνική Στρατηγική για την κλιματική αλλαγή
- την Περιφερειακή Στρατηγική για την κλιματική αλλαγή
- το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης
- το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας

- Ετοιμότητα φορέων για την πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθεί:

- η προμήθεια εξοπλισμού, κυρίως μηχανημάτων για τον εκχιονισμό και χωματοουργικών μηχανημάτων για την αντιμετώπιση/περιορισμό των επιπτώσεων των, σχετιζόμενων με το κλίμα, φυσικών κινδύνων (π.χ. πυρκαγιές, πλημμύρες, ακραία καιρικά φαινόμενα) συμβάλλοντας στην ενίσχυση της ετοιμότητας της Πολιτικής Προστασίας των ΟΤΑ α' & β' βαθμού για την πρόληψη και αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών που συνδέονται με το κλίμα.

- Ενημέρωση/ευαισθητοποίηση του πληθυσμού για αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθεί:

- η ενημέρωση/ευαισθητοποίηση του πληθυσμού για την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών.

Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν θα συμμορφώνονται με τον Ολοκληρωμένο Εθνικό Σχεδιασμό Πολιτικής Προστασίας και Διαχείρισης Κινδύνων.

Οι παραπάνω δράσεις είναι συμπληρωματικές με δράσεις:

- Του Προγράμματος «Πολιτική Προστασία» το οποίο χρηματοδοτεί δράσεις πρόληψης οι οποίες επικεντρώνονται στις φάσεις της ετοιμότητας, της ανταπόκρισης και της βραχείας αποκατάστασης.
- Του Προγράμματος «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» το οποίο χρηματοδοτεί αντιπλημμυρικά έργα μεγάλου προϋπολογισμού, την υλοποίηση οριζόντιων στρατηγικών για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την καταγραφή της κλιματικής αλλαγής και την αξιολόγηση της επίδρασης του αστικού περιβάλλοντος στην κλιματική αλλαγή, τομεακές εξειδικευμένες μελέτες για τη διερεύνηση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής σε τομεακό και χωρικό επίπεδο, έργα προστασίας ακτών - αντιδιαβρωτικά έργα - προστασία λιμένων έναντι των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, σύνταξη προδιαγραφών για αύξηση της ανθεκτικότητας των έργων υποδομής, στοχευμένες δράσεις για την προσαρμογή της πολιτιστικής κληρονομιάς στην κλιματική αλλαγή, μελέτες τρωτότητας παλαιών και κρίσιμων υποδομών και εγκαταστάσεων.

Πριν από την έκδοση των προσκλήσεων, η Διαχειριστική Αρχή, σε στενή διαβούλευση με την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης Πολιτικής Προστασίας, θα καταγράψει τις ανάγκες πολιτικής προστασίας και διαχείρισης φυσικών καταστροφών κάθε Δήμου αλλά και των άλλων αρμόδιων φορέων κάθε Περιφέρειας. Στην πρόσκληση θα επισυναφθεί παράρτημα, το οποίο θα περιέχει την κατηγορία των έργων και τον επιλέξιμο προϋπολογισμό, λαμβάνοντας υπόψη τον διαθέσιμο προϋπολογισμό κάθε Περιφερειακού Προγράμματος και των σχετικών προτεραιοτήτων του. Τα ενταγμένα έργα θα γνωστοποιούνται στην Επιτελική Δομή του Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, με σκοπό να ενσωματωθούν στον συντονισμό αντιμετώπισης καταστροφών του Υπουργείου σε περιφερειακό επίπεδο.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 2iv έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Οι δράσεις επιδιώκουν την αντιμετώπιση επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και απειλών από καταστροφές που προκαλούνται από θεομηνίες μέσω της διαχείρισης επιφανειακών απορροών, υδατορεμάτων, πλημμυρικών ποταμών και της διαχείρισης ομβρίων με βάση το Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας (ΣΔΚΠ) της Περιφέρειας Κρήτης.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΟΤΑ α & β βαθμού, ΔΕΥΑ της Περιφέρειας Κρήτης

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): κάτοικοι της Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO896	Επενδύσεις για δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης	Ευρώ	0,00	1.000.000,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO903	Επενδύσεις σε εξοπλισμό πολιτικής προστασίας	Ευρώ	1.500.000,00	6.000.000,00
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO904	Επιφάνεια αντιπλημμυρικών έργων μη γειτνιαζόντων με υδάτινο περιβάλλον	Τετραγωνικά Χιλιόμετρα	0,40	2,10

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	------------------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR35	Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	άτομα	0,00	2021-2029	594.260,00	ΟΠΣ	
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR37	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσική καταστροφή που συνδέεται με την κλιματική αλλαγή (εκτός της πλημμύρας και των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών)	άτομα	0,00	2021-2029	60.156,00	ΟΠΣ	
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR896	Πληθυσμός που ωφελείται από δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης	Άτομα	0,00	2021-2029	682.928,00	ΟΠΣ - ΕΛΣΤΑΤ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	21.250.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			21.250.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	21.250.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			21.250.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	21.250.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			21.250.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.4	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	21.250.000,00
2	RSO2.4	Σύνολο			21.250.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Συμπλήρωση/Αναβάθμιση των δικτύων ύδρευσης

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα:

- αναβάθμισης – συμπλήρωσης υφισταμένων δικτύων ύδρευσης που βελτιώνουν την ποιότητα του παρεχόμενου νερού και περιορίζουν τις απώλειες.
- κατασκευής νέων δικτύων και συστημάτων ύδρευσης σε περιοχές που έχουν περιορισμένη παροχή νερού ύδρευσης.

Η τιμολόγηση των υπηρεσιών ύδατος των ΔΕΥΑ (ύδρευσης και αποχέτευσης) ρυθμίζεται από το άρθρο 25 του Ν. 1069/80 όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4483/2017 που αναφέρεται στα τιμολόγια. Επίσης, με το ΦΕΚ 1751 Β/22.5.2017 επήλθε έγκριση γενικών κανόνων κοστολόγησης και τιμολόγησης υπηρεσιών ύδατος και καθορίστηκε η μέθοδος και οι διαδικασίες για την ανάκτηση κόστους των υπηρεσιών ύδατος στις διάφορες χρήσεις του.

Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν θα συμμορφώνονται με:

- Το ισχύον Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης.
- Το Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο για το πόσιμο νερό.
- Τα Γενικά Σχέδια Ύδρευσης (master plan) που έχουν εκπονηθεί για την ορθολογική διαχείριση του νερού από τους δικαιούχους.

- Διαχείριση Υγρών αποβλήτων

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν:

- έργα συλλογής και επεξεργασίας λυμάτων οικισμών Δ' Κατηγορίας, σε οικολογικά ευαίσθητες (προστευόμενες) και παράκτιες τουριστικές περιοχές της Κρήτης, σύμφωνα με το Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Λυμάτων Οικισμών Δ Κατηγορίας του ΥΠΕΚΑ.
- έργα τα οποία εμπίπτουν στην οδηγία 91/271/ΕΟΚ, εφόσον αυτά αναδειχθούν ως νέες ανάγκες/ στο πλαίσιο αναθεώρησης του Εθνικού Επιχειρησιακού Σχεδίου Διαχείρισης Αστικών Λυμάτων Οικισμών Γ' Προτεραιότητας.

Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν θα εξασφαλίσουν την καλή ποιότητα του νερού κολύμβησης και των υπογείων υδάτων και θα συμβάλλουν στην προστασία της θαλάσσιας και χερσαίας χλωρίδας και πανίδας.

Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν θα συμμορφώνονται με:

- το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Κρήτης.
- τις κατευθυντήριες αρχές της οδηγίας πλαίσιο για τα ύδατα, την οδηγία 2008/56 περί διαχείρισης και προστασίας του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των λοιπών οδηγιών.
- το Επιχειρησιακό Σχέδιο Διαχείρισης Λυμάτων Οικισμών Δ Κατηγορίας του ΥΠΕΚΑ.

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η χρηματοδότηση ενός έργου phasing. Πρόκειται για το έργο: «ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ» με MIS 5000350 στο ΕΠ Κρήτη 2014-2020. Το νέο πρόγραμμα θα επιβαρυνθεί με εκτιμώμενο προϋπολογισμό ΔΔ 7 εκ €.

Οι μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και λύματα) θα βασίζονται σε ένα ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό που θα αντιμετωπίσει ανάγκες όπως το πόσιμο νερό, τα λύματα, τα όμβρια ύδατα, τη διαχείριση της ιλύος, την επαναχρησιμοποίηση νερού, την ψηφιοποίηση/έξυπνη μέτρηση/τηλεμετρία, την ενεργειακή απόδοση, την ευαισθητοποίηση του κοινού κ.λπ. Ως εκ τούτου, η διαμόρφωση των έργων θα πρέπει να αποτελεί μέρος ενός περιεκτικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού κάθε παρόχου υπηρεσιών ύδατος και να βασίζεται σε ένα βιώσιμο και μακροπρόθεσμο επιχειρηματικό σχέδιο.

Για να καταστεί δυνατή η ομαλή μετάβαση στον νέο ολιστικό τρόπο λειτουργίας: α) οι κατευθυντήριες γραμμές για την ολιστική εφαρμογή θα εκδοθούν από τις αρμόδιες Ελληνικές αρχές εντός 1 έτους από την έγκριση των προγραμμάτων (σε συνεργασία με τους JASPERS) β) η έκδοση προσκλήσεων έργων με βάση την ολιστική προσέγγιση θα ξεκινήσει μετά την έκδοση των κατευθυντήριων οδηγιών που θα υιοθετήσουν οι Ελληνικές Αρχές και σε κάθε περίπτωση το αργότερο εντός 1 έτους από την έκδοση αυτών.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 2ν έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Επιδιώκεται η βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων της Κρήτης με ορθολογική διαχείριση αυτών, λαμβάνοντας υπόψη και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Επιδιώκεται η καθολική πρόσβαση του πληθυσμού σε καλής ποιότητας πόσιμο νερό και περιορισμό των διαρροών στα δίκτυα ύδρευσης. Επίσης επιδιώκεται η εξασφάλιση καλής ποιότητας νερού κολύμβησης, η προστασία του υπόγειου υδροφορέα και η προστασία της θαλάσσιας και χερσαίας χλωρίδας και πανίδας.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΟΤΑ α & β βαθμού, ΔΕΥΑ της Περιφέρειας Κρήτης

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): κάτοικοι της Κρήτης, χρήστες αναβαθμισμένων συστημάτων ύδρευσης, χρήστες αναβαθμισμένων συστημάτων επεξεργασίας λυμάτων

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO30	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων ύδρευσης	χλμ.	26,00	257,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO31	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για το δημόσιο δίκτυο συλλογής λυμάτων	χλμ.	35,00	109,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO32	Νέα ή αναβαθμισμένη ικανότητα επεξεργασίας λυμάτων	ισοδύναμο πληθυσμού	0,00	34.280,10

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	---------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

							αναφοράς				
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC41	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης	άτομα	0,00	2021-2029	48.669,00	ΟΠΣ	
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC42	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε τουλάχιστον δευτερεύον δημόσιο σύστημα επεξεργασίας λυμάτων	άτομα	0,00	2021-2029	49.114,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	16.150.000,00
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	065. Συλλογή και επεξεργασία λυμάτων	25.925.000,00
2	RSO2.5	Σύνολο			42.075.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	42.075.000,00
2	RSO2.5	Σύνολο			42.075.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	42.075.000,00

2	RSO2.5	Σύνολο			42.075.000,00
---	--------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	42.075.000,00
2	RSO2.5	Σύνολο			42.075.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων χώρων αστικών κέντρων/οικισμών

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα πράσινων υποδομών σε κοινόχρηστους χώρους των αστικών και ημιαστικών κέντρων της Κρήτης (π.χ. αστικά και περιαστικά πάρκα, δημόσιοι κήποι, χώροι αναψυχής, πλατείες, πεζόδρομοι, δεντροστοιχίες) που θα ενισχύσουν την αστική βιοποικιλότητα σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα, την οικολογική σύνδεση πράσινων χώρων, τη μείωση των εκπομπών CO₂ και τη μικροκλιματική αναβάθμιση του αστικού τοπίου.

Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν θα συμμορφώνονται:

- Με την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα.
- Με τις Οδηγίες 2008/50/ΕΚ, 2001/81/ΕΚ και 2004/107/ΕΚ για την ποιότητα του αέρα.
- Με την Οδηγία 2002/49/ΕΚ για τον θόρυβο.

Το πρόγραμμα «Περιβάλλον και Κλιματική Αλλαγή» θα χρηματοδοτήσει σχετικές δράσεις στα Αστικά Κέντρα Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 2νii έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Η δράση συμβάλει στην προσαρμογή των αστικών κέντρων της Κρήτης στην κλιματική αλλαγή, μέσω της ανάπτυξης κοινοχρήστων χώρων και δημόσιων υποδομών κατάλληλα σχεδιασμένων και διαχειριζόμενων προκειμένου να αναδεικνύουν και να ενισχύουν τις οικολογικές διαδικασίες και την αστική βιοποικιλότητα.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΟΤΑ α & β βαθμού της Περιφέρειας Κρήτης

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): κάτοικοι των αστικών κέντρων/οικισμών της Κρήτης, χρήστες πράσινων υποδομών

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO26	Πράσινες υποδομές που κατασκευάστηκαν ή αναβαθμίστηκαν για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	εκτάρια	1,00	6,01

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RRC95	Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές	άτομα	0,00	2021-2029	130.000,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	10.266.163,00
2	RSO2.7	Σύνολο			10.266.163,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	10.266.163,00
2	RSO2.7	Σύνολο			10.266.163,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	10.266.163,00
2	RSO2.7	Σύνολο			10.266.163,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

2	RSO2.7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	10.266.163,00
2	RSO2.7	Σύνολο			10.266.163,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 3. Ενίσχυση της ενδοπεριφερειακής προσβασιμότητας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Συμπλήρωση/αναβάθμιση του εθνικού και περιφερειακού οδικού δικτύου

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η χρηματοδότηση έργων:

- Αναβάθμισης τμημάτων του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου της Κρήτης που συνδέει το ΔΕΔ-Μ με παραγωγικές περιοχές.
- Κατασκευής παρακάμψεων αστικών κέντρων.
- Ανάπτυξης ευφύων συστημάτων μεταφορών (ITS).

- Συμπλήρωση/αναβάθμιση της οδικής ασφάλειας του εθνικού και περιφερειακού δικτύου

Στο πλαίσιο της δράσης προβλέπεται η χρηματοδότηση έργων:

- Βελτίωσης της ενεργητικής και παθητικής οδικής ασφάλειας του εθνικού και επαρχιακού οδικού δικτύου.

Τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν στις παραπάνω δύο δράσεις θα συμμορφώνονται με:

- το Στρατηγικό Πλαίσιο Επενδύσεων Μεταφορών 2014 - 2025 (ΣΠΕΜ).
- το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών (ΕΣΣΜ), με ορίζοντα το 2037.
- το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας.
- το Εθνικό σχέδιο δράσης για τα Άτομα με τα Αναπηρία.
- το στόχο fit for 55.

Η συνεισφορά της εν λόγω δράσης στον Ειδικό Στόχο RSO3.2 είναι σημαντική, καθώς η βελτίωση της ασφάλειας του οδικού δικτύου είναι σύμφωνη με το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Μεταφορών και την περιφερειακή εξειδίκευσή του. Επιδιώκεται κυρίως η βελτίωση των δεικτών οδικής ασφάλειας της χώρας για μείωση των θανάτων / βαριά τραυματιών κατά 50% μέχρι το έτος 2030, όπως περιγράφονται στο Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Οδικής Ασφάλειας.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 3ii έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Οι δράσεις συμβάλουν στην αναβάθμιση των οδικών αξόνων και την ενίσχυση της οδικής ασφάλειας του περιφερειακού και εθνικού δικτύου της Κρήτης, κατά τρόπο ανθεκτικό στην κλιματική αλλαγή, προσαρμοσμένο στις ανάγκες προσβασιμότητας ΑμεΑ όπου αυτό απαιτείται.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του δημόσιου τομέα, Περιφέρεια Κρήτης

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): κάτοικοι και επισκέπτες της Κρήτης, χρήστες αναβαθμισμένων οδών

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της

ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO46	Μήκος ανακατασκευασμένων ή εκσυγχρονισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	0,00	27,40

3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO900	Μήκος οδών με βελτιωμένη ασφάλεια	Χιλιόμετρα	0,00	58,00
---	--------	------	-----------------------------------	--------	-----------------------------------	------------	------	-------

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR56	Εξοικονόμηση χρόνου που οφείλεται στη βελτίωση των οδικών υποδομών	ανθρωπομέρες/έτος	0,00	2021-2029	41,40	ΟΠΣ	
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR900	Οδικά ατυχήματα	ατυχήματα/έτος	166,00	2019-2029	135,00	ΟΠΣ - ΕΛΣΤΑΤ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	093. Άλλες ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών (αυτοκινητοδρόμων, εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών οδών)	58.788.335,00
3	RSO3.2	Σύνολο			58.788.335,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	58.788.335,00
3	RSO3.2	Σύνολο			58.788.335,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	58.788.335,00
3	RSO3.2	Σύνολο			58.788.335,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
3	RSO3.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	58.788.335,00
3	RSO3.2	Σύνολο			58.788.335,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 4. Ενίσχυση της Κοινωνικής Δυναμικής και της Κοινωνικής Συνοχής

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Αναβάθμιση/συμπλήρωση του εργαστηριακού εξοπλισμού α'/βάθμιας και β'/βάθμιας εκπαίδευσης

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα που θα ενισχύσουν την ψηφιακή κουλτούρα, την ένταξη νέων μαθησιακών αντικειμένων στην εκπαιδευτική διαδικασία, τη διαδραστική μάθηση και την εξατομικευμένη εκπαίδευση, λαμβάνοντας υπόψη τις **προτεραιότητες της Εθνικής Πολιτικής Εκπαίδευσης** και τις **προτεραιότητες** που αναδεικνύει η **χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο Περιφέρειας**.

Θα χρηματοδοτηθούν έργα:

- αναβάθμισης του τεχνολογικού και εκπαιδευτικού εξοπλισμού για εργαστήρια δεξιοτήτων,
- αναβάθμισης του τεχνολογικού και εκπαιδευτικού εξοπλισμού για την εξ 'αποστάσεως εκπαίδευσης με έμφαση σε σχολικές μονάδες που λειτουργούν σε απομονωμένες περιοχές καθώς και σε Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας
- εξοπλισμού εργαστηρίων μικτής πραγματικότητας (Mixed Reality school labs) σε πειραματικά/πρότυπα σχολεία.

- Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών εγκαταστάσεων α'/βάθμιας και β'/βάθμιας εκπαίδευσης

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα αναβάθμισης/συμπλήρωσης κτιριακών υποδομών που λαμβάνουν υπόψη τις **προτεραιότητες της Εθνικής Πολιτικής Εκπαίδευσης** και τις **προτεραιότητες** που αναδεικνύει η **χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο Περιφέρειας**.

Θα χρηματοδοτηθούν έργα:

- συμπλήρωσης των κτιριακών υποδομών προσχολικής εκπαίδευσης (νηπιαγωγεία) για καθολική συμμετοχή των παιδιών άνω των 4 ετών, χωρίς αποκλεισμούς
- φυσικής προσβασιμότητας των σχολικών εγκαταστάσεων για μαθητές/τριες ΑμεΑ και
- ανέγερσης ή/και αναβάθμισης σχολικών μονάδων που λειτουργούν σε μισθωμένα κτίρια, αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα λόγω παλαιότητας,

στατικής επάρκειας, χωροθετούνται σε περιοχές που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές (σεισμοί, πλημμύρες κλπ).

Η χαρτογράφηση των αναγκών αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση των προσκλήσεων.

Οι παραπάνω δύο δράσεις θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά με δράσεις του ΕΚΤ+ του προγράμματος (π.χ. εξατομικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη, child guarantee κλπ) και του RRF, το οποίο θα χρηματοδοτήσει την προμήθεια και εγκατάσταση διαδραστικών συστημάτων, τον εξοπλισμό ρομποτικής και STEM για την ενίσχυση των δεξιοτήτων, την ανάπτυξη κέντρων καινοτομίας στις 13 Περιφερειακές Δ/σεις, την προμήθεια εκπαιδευτικών εργαλείων ΑμεΑ, την ψηφιακή μέριμνα II κλπ.

- Αναβάθμιση/συμπλήρωση του εργαστηριακού εξοπλισμού γ'/βάθμιας εκπαίδευσης

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα που υποστηρίζουν την εφαρμογή νέων προγραμμάτων σπουδών σε αναδυόμενους τομείς, ενισχύουν την διεπιστημονικότητα και την αγορά εργασίας καθώς και τη βελτίωση της προσβασιμότητας ΑμεΑ σε υπηρεσίες εκπαίδευσης των ΑΕΙ της Κρήτης. Θα ληφθούν υπόψη οι προτεραιότητες του **Στρατηγικού Σχεδίου για την Ανώτατη Εκπαίδευση** του Υπ.Παιδείας καθώς και οι προτεραιότητες που αναδεικνύει η **χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο ΑΕΙ**.

Θα χρηματοδοτηθούν έργα:

- Αναβάθμισης/Συμπλήρωσης του εκπαιδευτικού εξοπλισμού για ισότιμη πρόσβαση ΑμεΑ,
- Αναβάθμισης/Συμπλήρωσης του εξοπλισμού εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης,
- Αναβάθμισης/Συμπλήρωσης του εργαστηριακού εξοπλισμού για σπουδές σε τομείς προτεραιότητας: **(βιώσιμη ανάπτυξη και την κλιματική αλλαγή** (πράσινη ανάπτυξη, κυκλική οικονομία, περιβάλλον, ενέργεια, κλπ) και
- Αναβάθμισης/Συμπλήρωσης του εργαστηριακού εξοπλισμού για σπουδές σε **τομείς αιχμής για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας όπου παρουσιάζονται ελλείψεις στην αγορά εργασίας** (πληροφορική, γαλάζια οικονομία, ασημένια οικονομία, τουρισμός, εφοδιαστική αλυσίδα, κλπ).

- Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών εγκαταστάσεων γ'/βάθμιας εκπαίδευσης

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα που βελτιώνουν τη φυσική προσβασιμότητα ΑμεΑ σε εγκαταστάσεις και εργαστήρια των ΑΕΙ της Κρήτης. Θα ληφθούν υπόψη οι προτεραιότητες του **Στρατηγικού Σχεδίου για την Ανώτατη Εκπαίδευση** του Υπ.Παιδείας καθώς και οι προτεραιότητες που αναδεικνύει η **χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο ΑΕΙ**.

Θα χρηματοδοτηθούν έργα:

- Εξασφάλισης της φυσικής προσβασιμότητας ΑμεΑ στα κτίρια, αίθουσες και εργαστήρια των ΑΕΙ.
- Αναβάθμισης των υφιστάμενων κτιριακών εγκαταστάσεων.

Η χαρτογράφηση των αναγκών αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση των προσκλήσεων.

Οι παραπάνω δύο δράσεις θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά με συναφείς δράσεις του ΕΚΤ+ του προγράμματος (π.χ Υποστήριξη παρεμβάσεων ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην ανώτατη εκπαίδευση) και δράσεις των προγραμμάτων: Ανθρώπινο Δυναμικό και του RRF, σχετικές με την ενίσχυση της δια βίου μάθησης κλπ.

- Αναβάθμιση/συμπλήρωση υποδομών παιδικής φροντίδας

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθεί η αναβάθμιση - συμπλήρωση υποδομών παιδικής φροντίδας (κτίρια και εξοπλισμός λειτουργίας) ιδιαίτερα σε περιοχές -θύλακες ανεργίας και οικονομικής αποστέρησης, περιοχές με μεγάλες πληθυσμιακές συγκεντρώσεις ή περιοχές που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές. Επιδιώκεται η εξασφάλιση σύγχρονων υποδομών παιδικής φροντίδας προκειμένου να στηριχθεί η πρόσβαση όλων των παιδιών χωρίς αποκλεισμούς σε δομές παιδικής φροντίδας και να διευκολυνθεί η απασχόληση/είσοδος στην αγορά εργασίας των γυναικών και γενικότερα των μελών των νέων οικογενειών/νοικοκυριών. Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα που αναδεικνύει η **χαρτογράφηση αναγκών σε επίπεδο περιφέρειας.**

Η χαρτογράφηση των αναγκών αποτελεί προϋπόθεση για την έκδοση των προσκλήσεων.

Η δράση λειτουργήσει συμπληρωματικά στις δράσεις υποστήριξης του παιδιού (child guarantee) του ΕΚΤ+ του προγράμματος, καθώς και με τη δράση Ενίσχυση Παιδικής Προστασίας του RRF.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4ii έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Οι παραπάνω δράσεις συμβάλουν: (α) στην προσαρμογή της εκπαιδευτικής διαδικασίας όλων των βαθμίδων στις απαιτήσεις ενός ταχέως εξελισσόμενου και τεχνολογικά μεταβαλλόμενου παγκοσμιοποιημένου περιβάλλοντος και (β) στην ενίσχυση της απασχόλησης των γυναικών και μελών νέων οικογενειών μέσω της εξασφάλισης υπηρεσιών παιδικής φροντίδας χωρίς αποκλεισμούς.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του δημόσιου τομέα, ΟΤΑ α & β βαθμού, Υπ. Παιδείας, ΑΕΙ Περιφέρειας Κρήτης,

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Μέλη οικογενειών με παιδιά προσχολικής ηλικίας (0-4 ετών) κάτοικοι της Περιφέρειας Κρήτης, μαθητές α'/βάθμιας και β'/βάθμιας εκπαίδευσης της Περιφέρειας Κρήτης, φοιτητές των ΑΕΙ της Περιφέρειας Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO66	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	άτομα	0,00	611,00
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO67	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	άτομα	168,00	105.125,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	------------------------------	---------------	---------------	----------------	--------------

4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR70	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	χρήστες/έτος	362,00	2020-2029	611,00	ΟΠΣ	
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR71	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων	χρήστες/έτος	10.065,00	2020-2029	109.744,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	121. Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα	6.800.000,00
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	122. Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση	12.750.000,00
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	123. Υποδομή για τριτοβάθμια εκπαίδευση	6.800.000,00
4	RSO4.2	Σύνολο			26.350.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	26.350.000,00
4	RSO4.2	Σύνολο			26.350.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	26.350.000,00
4	RSO4.2	Σύνολο			26.350.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	26.350.000,00
4	RSO4.2	Σύνολο			26.350.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Αναβάθμιση/συμπλήρωση βιοϊατρικού εξοπλισμού

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα:

- που συμπληρώνουν/αναβαθμίζουν τον βιοϊατρικό εξοπλισμό των υγειονομικών μονάδων της ΠΦΥ (Κέντρα Υγείας, Περιφερειακά Ιατρεία, Πολυδύναμα Περιφερειακά Ιατρεία), των μονάδων μακροχρόνιας φροντίδας υγείας, καθώς και των υγειονομικών μονάδων της Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Εθνική Στρατηγική Υγείας και τις προτεραιότητες που θα αναδείξει η χαρτογράφηση των αναγκών σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία διενεργείται από το Υπ. Υγείας.

•

- Αναβάθμιση/συμπλήρωση των κτιριακών υποδομών υγειονομικών μονάδων

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα:

- που αναβαθμίζουν/συμπληρώνουν τις κτιριακές υποδομές των υγειονομικών μονάδων της ΠΦΥ (Κέντρα Υγείας, Περιφερειακά Ιατρεία, Πολυδύναμα Περιφερειακά Ιατρεία) και των μονάδων μακροχρόνιας φροντίδας υγείας, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Εθνική Στρατηγική Υγείας και τις προτεραιότητες που θα αναδείξει η χαρτογράφηση των αναγκών σε επίπεδο Περιφέρειας, η οποία διενεργείται από το Υπ. Υγείας.
- που βελτιώνουν τη φυσική προσβασιμότητα ΑμεΑ σε εγκαταστάσεις και εργαστήρια των υγειονομικών μονάδων.

•

- Κινητές μονάδες υγείας (ΚΟΜΥ)/Ασθενοφόρα

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα:

- προμήθειας κινητών μονάδων υγείας όπως τα ασθενοφόρα των ΚΥ και ΕΚΑΒ και οι κινητές ομάδες υγείας (ΚΟΜΥ) που εδράζονται και δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο των ΚΥ που λειτουργούν σε απομακρυσμένες και ορεινές περιοχές της Περιφέρειας.

Οι παραπάνω δράσεις συμβάλλουν στις στρατηγικές επιλογές της Εθνικής Πολιτικής για την Υγεία και ειδικότερα στους υποτομείς: Δημόσια Υγεία, Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, Επείγουσα Προνοσοκομειακή Φροντίδα, Ψυχική Υγεία, Αντιμετώπιση Εξαρτήσεων και Μακροχρόνια Φροντίδα Υγείας.

Οι υποδομές που θα ενισχυθούν θα επιλέγονται μετά από αξιολόγηση των προτεραιοτήτων, που θα αναδειχθούν από τη **χαρτογράφηση των αναγκών υγείας** πριν την έκδοση των σχετικών προσκλήσεων και θα είναι σύμφωνες με:

1. Την Εθνική Στρατηγική για την Υγεία
2. Τις αρχές της αποϊδρυματοποίησης, της πρόληψης, της επείγουσας προνοσοκομειακής και μακροχρόνιας φροντίδας υγείας

Η δράση θα λειτουργήσει συμπληρωματικά με συναφείς δράσεις του ΕΚΤ+ του προγράμματος (π.χ υποστήριξη των δομών ΠΦΥ, ψυχικής υγείας και εξαρτήσεων) και δράσεις του προγράμματος RRF.

Η ενίσχυση της ΠΦΥ αποτελεί προτεραιότητα με τις επενδύσεις σε υποδομές και εξοπλισμό για την δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια φροντίδα να περιορίζονται σε εθνικό επίπεδο στο 40% των πόρων ΕΤΠΑ για την Υγεία.

- Αναβάθμιση/συμπλήρωση των υποδομών κοινωνικής πρόνοιας

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθεί η αναβάθμιση/συμπλήρωση υποδομών κοινωνικής φροντίδας (κτίρια, εξοπλισμοί) για την παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών σε ευάλωτες ομάδες (ΑΜΕΑ, ηλικιωμένους, παιδιά, άστεγους κλπ). Η στρατηγική επιλογή της αποϊδρυματοποίησης για μετάβαση στη φροντίδα της οικογένειας και της κοινότητας των παιδιών, ηλικιωμένων και ΑμεΑ δημιουργεί νέες ανάγκες για υποδομές στήριξης των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού κατά κύριο λόγο, μέσω της λειτουργίας Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας και κινητών μονάδων κοινωνικής φροντίδας.

Η εν λόγω δράση εξασφαλίζει :

- τις προϋποθέσεις κοινωνικής ένταξης και καλής ποιότητας ζωής ευάλωτων ομάδων, στα αστικά κέντρα, την ύπαιθρο και σε περιοχές-θύλακες ανεργίας και υλικής αποστέρησης.
- το γεγονός ότι οι υποδομές σε επίπεδο κοινότητας θα συγχρηματοδοτούνται για να στηρίξουν την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής Αποϊδρυματοποίησης

Τα έργα που θα ενισχυθούν θα υποστηρίζουν την εθνική στρατηγική για την κοινωνική ένταξη, την αποϊδρυματοποίηση, το Εθνικό σχέδιο δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και το Εθνικό σχέδιο δράσης «Εγγύηση για το παιδί» (Childs Guarantee).

Το σύνολο των υποδομών κοινωνικής και υγειονομικής πρόνοιας θα καλύπτει ελλείψεις, βασισμένες στην χαρτογράφηση των υποδομών και υπηρεσιών και στην αποτίμηση εξατομικευμένων αναγκών. Η αποτίμηση θα περιλαμβάνει επιλογές που απαιτούνται καθώς και δυνατότητα προτεραιοποίησης εξατομικευμένων επιλογών προτίμησης και είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (‘Σύμβαση’). Η χαρτογράφηση θα περιλαμβάνει το σύνολο των ιδρυμάτων στέγασης (μεγάλης ή μικρής κλίμακας, συμπεριλαμβανομένων θεραπευτικών ιδρυμάτων με υπηρεσίες στην κοινότητα), κατοικίες εκτός οικογένειας και υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας, λαμβάνοντας υπόψη τις χωρικές ανισότητες και

δημογραφικές προκλήσεις. Όλες οι επενδύσεις σε υποδομές κοινωνικής πρόνοιας και υγειονομικής περίθαλψης πρέπει να συνάδουν πλήρως με τις απαιτήσεις της Σύμβασης συμπεριλαμβανομένων του Γενικού Σχόλιου 5 και των συμπερασμάτων της Επιτροπής *UN CRPD*, με σεβασμό στις αρχές της ισότητας, της ελευθερίας επιλογής, του δικαιώματος στην ανεξάρτητη διαβίωση, της προσβασιμότητας και της απαγόρευσης κάθε μορφής διαχωρισμού. Επιπρόσθετα, η προσβασιμότητα θα διασφαλίζεται σε κάθε επένδυση σύμφωνα με τα ενωσιακά πρότυπα προσβασιμότητας. Οι επενδύσεις θα είναι απολύτως συμβατές με την στρατηγική αποϊδρυματοποίησης, σχετικές πολιτικές της ΕΕ, και του θεσμικού πλαισίου για την τήρηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικότερα τη Σύμβαση του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία και το Γενικό Σχόλιο 5, τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και τη Στρατηγική για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία 2021-2030. Κάθε επένδυση θα συμβάλει χωρίς οπισθοχώρηση στη στρατηγική αποϊδρυματοποίησης των υφιστάμενων ιδρυμάτων και δεν θα δημιουργεί νέα τα οποία δεν συνάδουν με την Σύμβαση. Σύμφωνα με την αρχή της εταιρικής σχέσης, ανεξάρτητοι φορείς θεμελιωδών δικαιωμάτων και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων θα συμμετέχουν σε όλα τα στάδια προγραμματισμού, υλοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης των επενδύσεων σε υποδομές κοινωνικής και υγειονομικής περίθαλψης για τη διασφάλιση του σεβασμού των αρχών της ανεξάρτητης διαβίωσης, του μη διαχωρισμού και της μη διάκρισης σύμφωνα με τη Σύμβαση και τη Χάρτα.

Τα παραπάνω βρίσκουν εφαρμογή και στις δράσεις κοινωνικής πρόνοιας του Στόχου Πολιτικής 5, καθώς και στις δράσεις του ΣΠ4 (ΕΚΤ+).

Η δράση θα λειτουργήσει συμπληρωματικά με συναφείς δράσεις του ΕΚΤ+ του προγράμματος στο πλαίσιο των Ειδικών Στόχων 4θ, 4ι, 4ια και 4ιβ, καθώς και δράσεις του προγράμματος RRF.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4ν έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Οι παραπάνω δράσεις συμβάλουν στην εξασφάλιση των αναγκαίων υποδομών για καθολική και ισότιμη πρόσβαση των κατοίκων της Κρήτης σε ποιοτικές και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες υγείας, κοινωνικής φροντίδας και ένταξης με σεβασμό στις βασικές αρχές της αποϊδρυματοποίησης, της μακροχρόνιας φροντίδας και της ενίσχυσης της ΠΦΥ και δημόσιας Υγείας.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του δημόσιου τομέα, ΟΤΑ α & β βαθμού Περιφέρειας Κρήτης, Νοσοκομεία Κρήτης, 7η ΥΠΕ, ΕΚΑΒ
Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): κάτοικοι και επισκέπτες της Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO69	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	άτομα/έτος	5.620,00	28.100,00
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO70	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης)	άτομα/έτος	0,00	299,00
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO910	Κινητές Μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας	Κινητές μονάδες	14,00	29,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR73	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων υγειονομικής περίθαλψης	χρήστες/έτος	8.500,00	2021-2029	65.940,00	ΟΠΣ	
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR74	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας	χρήστες/έτος	0,00	2021-2029	299,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	7.650.000,00
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	128. Υποδομές στον τομέα της υγείας	4.675.000,00
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	129. Υγειονομικός εξοπλισμός	11.900.000,00
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	130. Κινητά περιουσιακά στοιχεία στον τομέα της υγείας	2.125.000,00
4	RSO4.5	Σύνολο			26.350.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	26.350.000,00
4	RSO4.5	Σύνολο			26.350.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	26.350.000,00
4	RSO4.5	Σύνολο			26.350.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.5	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	26.350.000,00
4	RSO4.5	Σύνολο			26.350.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO4.6. Ενίσχυση του ρόλου του πολιτισμού και του βιώσιμου τουρισμού στην οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα που διασυνδέουν τον πολιτισμό με την τοπική οικονομία, αναδεικνύουν την πολιτιστική κληρονομιά χωρίς αποκλεισμούς, κατά τρόπο ανθεκτικό στην κλιματική αλλαγή.

θα χρηματοδοτηθούν έργα:

1. προστασίας και ανάδειξης των αρχαιολογικών χώρων & μνημείων της Κρήτης λαμβάνοντας υπόψη και τις επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή,
2. βελτίωσης της φυσικής προσβασιμότητας ΑμεΑ, υποδοχής, εξυπηρέτησης και περιήγησης του επισκέπτη στους αρχαιολογικούς χώρους και τα μνημεία,
3. ανάδειξης ανενεργών ιστορικών και διατηρητέων κτιρίων υπό το πρίσμα των βασικών αξόνων της πολιτικής Bauhaus (sustainability, aesthetics, inclusion),
4. ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων,
5. αξιοποίησης των ΤΠΕ στην ανάδειξη του πολιτισμικού αποθέματος αξιοποιώντας και τη δυναμική της ανάπτυξης πολιτιστικών διαδρομών,
6. συμπλήρωσης των υποδομών αρχαιολογικών μουσείων,
7. ανάπτυξης υποδομών σύγχρονου πολιτισμού.

Για την επιλογή των έργων θα εκτιμηθεί η συμβολή:

- στην απόκτηση διεθνούς labelling (πχ UNESCO)
- στην ενίσχυση της επισκεψιμότητας
- στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων στην κλιματική αλλαγή
- στην αστική αναζωογόνηση

Κατά την εξειδίκευση και ενεργοποίηση του προγράμματος θα δοθεί έμφαση στη συστηματική επικοινωνία της αξίας των πολιτιστικών αγαθών, στα οποία προγραμματίζονται παρεμβάσεις, προς το ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένου και του μη ελληνόφωνου με άμεσο και κατανοητό τρόπο. Τέτοιες ενέργειες μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνουν, ανά Πράξη και ως υποέργα αυτής: σήμανση, ερμηνευτικές πινακίδες, ενημερωτικό υλικό (π.χ. οδηγούς, φυλλάδια, και σε γραφή Braille), οπτικοακουστικό υλικό, εκπαιδευτικές δράσεις, δράσεις επικοινωνίας, προβολής και δημοσιότητας (π.χ. ημερίδες, συνέδρια) κλπ., αξιοποιώντας, όπου είναι εφικτό, τη χρήση και των νέων τεχνολογιών. Για την προβολή των μνημείων και γενικότερα του πολιτιστικού αποθέματος θα δίνεται βαρύτητα στη συμβολή τους στην τοπική οικονομία και κοινωνία. Η εν λόγω υποχρέωση βρίσκει εφαρμογή και στις δράσεις πολιτισμού που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Στόχου Πολιτικής 5.

Η δράση λειτουργεί συμπληρωματικά με συναφείς δράσεις των χωρικών παρεμβάσεων του ΣΠ5 του προγράμματος (Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης και ΟΧΕ εκτός ΒΑΑ), καθώς και με δράσεις των προγραμμάτων: «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» και RRF (Αξονας 4.6).

- Τουριστική Προβολή

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθεί η προβολή του πολιτιστικού πλούτου και του φυσικού περιβάλλοντος της Κρήτης, στο πλαίσιο Περιφερειακής Τουριστικής Στρατηγικής που θα λαμβάνει υπόψη τις απαιτήσεις για οικονομική βιωσιμότητα, ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή και προστασία των φυσικών πόρων του νησιού. Στο πλαίσιο της δράσης δύναται να αξιοποιούνται μηχανισμοί διαχείρισης προορισμών.

Στο πλαίσιο της δράσης θα χρηματοδοτηθούν έργα:

1. Προβολής των φυσικών και πολιτισμικών πόρων της Κρήτης και εν γένει του τουριστικού προϊόντος στο διεθνή χώρο.
2. Ενημέρωσης/διευκόλυνσης των επισκεπτών του νησιού κατά τη διάρκεια της παραμονής τους/περιήγησής τους σ' αυτό.
3. Αξιοποίησης των ΤΠΕ στην τουριστική προβολή και περιήγηση.

Η δράση λειτουργεί συμπληρωματικά με συναφείς δράσεις των χωρικών παρεμβάσεων του ΣΠ5 του προγράμματος (Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης και ΟΧΕ εκτός ΒΑΑ).

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4νι έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Η προστασία, ανάδειξη και στοχευμένη προβολή του ιστορικού/πολιτιστικού κεφαλαίου και η διασύνδεσή του με την τοπική οικονομία, αναμένεται να ενισχύσει την ελκυστικότητα της Περιφέρειας ως τουριστικού προορισμού εμπειρίας και την εδραίωση της Κρήτης ως ανταγωνιστικής περιφέρειας στη

διεθνή αγορά.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του Δημοσίου Τομέα, Περιφέρεια Κρήτης
Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): κάτοικοι και επισκέπτες της Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων, το Πρόγραμμα θα εξετάσει τη δυνατότητα συνεργασίας των Δικαιούχων της Περιφέρειας με δικαιούχους άλλων Κρατών - Μελών, μέσω δράσεων διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας στο πλαίσιο της Μακροπεριφερειακής Στρατηγικής Αδριατικής - Ιονίου.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	5,00	16,00
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO911	Δράσεις τουριστικής προβολής	Δράσεις	0,00	5,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR77	Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	2.359.723,00	2021-2029	2.710.580,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	2.550.000,00
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	12.579.072,00
4	RSO4.6	Σύνολο			15.129.072,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	15.129.072,00
4	RSO4.6	Σύνολο			15.129.072,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	15.129.072,00

4	RSO4.6	Σύνολο			15.129.072,00
---	--------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
4	RSO4.6	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	15.129.072,00
4	RSO4.6	Σύνολο			15.129.072,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1. Προτεραιότητα: 5. Προώθηση της Κοινωνικής Ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικά αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας· (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Δράσεις συμβουλευτικής – κατάρτισης – πιστοποίησης - πρακτικής άσκησης - mentoring ανέργων

Θα χρηματοδοτηθεί η παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών για τη στήριξη της απασχόλησης των ανέργων και την κοινωνική τους ένταξη, στους τομείς της Οικονομίας της Κρήτης. Προτεραιότητα θα δοθεί σε τομείς που αναδεικνύονται από τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.

Οι υπηρεσίες που θα παρασχεθούν περιλαμβάνουν:

- Εξατομικευμένη Συμβουλευτική Υποστήριξη - mentoring
- Επαγγελματική Κατάρτιση
- Πρακτική Άσκηση
- Πιστοποίηση Αποκτηθεισών γνώσεων και δεξιοτήτων

Οι εν λόγω υπηρεσίες συνιστούν δυναμικές παρεμβάσεις που κινητοποιούν, ενδυναμώνουν και διευκολύνουν τους ανέργους, στο πλαίσιο της προσπάθειας ένταξής τους στην αγορά εργασίας.

Η δράση εντάσσεται στον Επιχειρησιακό Άξονα 3 «Ένταξη στην αγορά εργασίας, βελτίωση της απασχολησιμότητας και πρόσβαση στην απασχόληση» : Προτεραιότητα Πολιτικής 3.3.: «Προγράμματα απασχόλησης» (Μέτρο 3.3.1.: Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης) της ΕΣΚΕ.

Κατά την εξειδίκευση της δράσης και τη σύνταξη των προσκλήσεων θα εξασφαλιστεί η συμπληρωματικότητα με σχετικές δράσεις απασχόλησης του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή».

- Ενίσχυση κοινωνικών επιχειρήσεων

Η Δράση θα χρηματοδοτήσει επενδυτικές πρωτοβουλίες νέων ή και υφισταμένων επιχειρήσεων Κ.ΑΛ.Ο. που δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Κρήτης, επιδιώκοντας την προώθηση της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, με βάση τα οριζόμενα στο Ν.4430/2016 (ΦΕΚ 205/Α) και τις όποιες τροποποιήσεις αυτού και μέσω αυτής στην ενίσχυση της απασχόλησης.

Οι επενδυτικές πρωτοβουλίες θα αφορούν τομείς της ΕΣΕΕ και ενδεικτικά:

- τουρισμό εμπειρίας και γενικότερα υπηρεσίες του τουριστικού κλάδου,
- αγροδιατροφή,
- υπηρεσίες υγείας, πρόνοιας, εκπαίδευση,
- φυσικό περιβάλλον & πράσινες τεχνολογίες,
- κυκλική οικονομία,
- οικοτεχνία / χειροτεχνία

Η δράση εναρμονίζεται με την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και το Σχέδιο Δράσης αυτής και την Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Οικονομία. Εντάσσεται στον Επιχειρησιακό Άξονα 3 της ΕΣΚΕ : «Ένταξη στην αγορά εργασίας, βελτίωση της απασχολησιμότητας και πρόσβαση στην απασχόληση» : Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2.: «Επαγγελματική κατάρτιση / εκπαίδευση» (Μέτρο 3.2.1.: Πρόσβαση ευάλωτων ομάδων ανέργων σε δράσεις κοινωνικής επιχειρηματικότητας).

Ειδικότερα μέσω της δράσης θα επιτευχθεί:

- Η στήριξη και ενίσχυση των παραγωγικών εγχειρημάτων αυτοδιαχείρισης και της συλλογικής κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- Η μείωση της ανεργίας.
- Η ενίσχυση της απασχόλησης με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.
- Η βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων της επιχειρηματικής δραστηριότητας των Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Κ.ΑΛ.Ο.) στην Κρήτη.
- Η ενίσχυση της βιωσιμότητας και της ανταγωνιστικότητας των κοινωνικών επιχειρήσεων.
- Η μεγέθυνση της κοινωνικής ωφέλειας που οι Φορείς Κ.ΑΛ.Ο. δημιουργούν.

Κατά την εξειδίκευση της δράσης και τη σύνταξη των προσκλήσεων θα εξασφαλιστεί η συμπληρωματικότητα με σχετικές δράσεις απασχόλησης του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» και του προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα».

- Μηχανισμός Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας

Η Δράση θα χρηματοδοτήσει τη συνέχιση της δραστηριοποίησης/λειτουργίας του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας στην Περιφέρεια Κρήτης, ο οποίος υιοθετήθηκε στο πλαίσιο του ΕΠ «ΚΡΗΤΗ» 2014-2020, ως αποτέλεσμα επιτυχούς συνεργασίας της Περιφέρειας και του Πανεπιστημίου Κρήτης. Η σύμπραξη αυτή καταγράφεται ως μια καλή πρακτική διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας σε περιφερειακό επίπεδο.

Ο Μηχανισμός λειτουργεί συμπληρωματικά με τον Εθνικό Μηχανισμό Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας του ΕΙΕΑΔ, χωρίς επικαλύψεις. Συγκεκριμένα αξιοποιεί δεδομένα από τον Εθνικό Μηχανισμό, αλλά προβαίνει, με τριγωνοποιημένη στρατηγική (χρήση mixed methods, δηλαδή ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας), στην ανάλυση όλων των βασικών παραμέτρων, τάσεων και μετασχηματισμών στην τοπική αγορά εργασίας, σε ετήσια βάση. Αυτό το κάνει καταρχάς με τη διεξαγωγή πρωτογενούς ποσοτικής έρευνας τόσο στο εργατικό δυναμικό όσο και στις επιχειρήσεις, η οποία εδράζεται σε 7 ερευνητικά - θεμελιωμένους δείκτες, που αφενός ανακλούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της τοπικής οικονομίας και αγοράς εργασίας και αφετέρου επισκοπούν ολιστικά την αγορά εργασίας και όχι μόνο ως προς το ζήτημα της διάγνωσης αναγκών, εκβάλλοντας σε πλήθος δεδομένων που προσεγγίζονται συγκριτικά (καθώς ο Περιφερειακός Μηχανισμός διεξάγει πρωτογενείς έρευνες από το 2016).

Πέραν των προαναφερθέντων, ο Περιφερειακός Μηχανισμός διεξάγει πρωτογενή ποιοτική έρευνα με τη μέθοδο των focus groups (και με εστίαση σε κοινωνικά ευάλωτες ομάδες), που επιτρέπει την εις βάθος ανάλυση και ερμηνεία των τάσεων και μετασχηματισμών στην αγορά εργασίας της Κρήτης, όσο και του impact τους στους εργαζόμενους και ανέργους. Επιπρόσθετα, αναπτύσσει και επικαιροποιεί, ανά δυο χρόνια, ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Κατάρτισης - Reskilling (με βάση τα ερευνητικά ευρήματα από τη διάγνωση αναγκών). Τέλος, ο Περιφερειακός Μηχανισμός, στη βάση των ετήσιων ερευνών που διεξάγει, αναπτύσσει και υποβάλλει στην Περιφέρεια ερευνητικά - εδραιωμένες και στοχευμένες προτάσεις πολιτικής, οι οποίες λαμβάνονται υπόψη στο στρατηγικό και αναπτυξιακό σχεδιασμό της Περιφέρειας Κρήτης.

Η δράση εναρμονίζεται με την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και το Σχέδιο Δράσης αυτής.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4α έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Περιφέρεια Κρήτης, Φορείς του Δημόσιου τομέα καθ' αρμοδιότητα, ΕΦ
Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Άνεργοι και επιχειρήσεις Κ.Α.Ο της Περιφέρειας Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 4.α δεν σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι:

(α) για τις δράσεις **συμβουλευτικής – κατάρτισης – πιστοποίησης - πρακτικής άσκησης - mentoring ανέργων** η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα και επομένως δεν σχεδιάζονται χρηματοοικονομικά μέσα για να υποστηρίξουν την χρηματοδότηση τέτοιων δράσεων.

(β) για τις δράσεις **ενίσχυσης των Κ.ΑΛ.Ο** η προτιμώμενη μορφή ενίσχυσης είναι, επίσης, η μη επιστρεπτέα επιχορήγηση, για τη δημιουργία ανάληψης κινήτρου των σχετικών δράσεων. Οι παρεμβάσεις των Κ.ΑΛ.Ο δεν προβλέπεται να δημιουργήσουν άμεσα τον απαραίτητο όγκο εσόδων για να εξασφαλίσουν την επιστροφή των ποσών.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO02	Άνεργοι, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων	άτομα	0,00	305,00
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας	Αριθμός επιχειρήσεων	0,00	33,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR03	Συμμετέχοντες που αποκτούν εξειδίκευση αμέσως μετά τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	0,00	2021-2029	244,00	ΟΠΣ	
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR799	Αριθμός υποστηριζόμενων υφιστάμενων και νέων φορέων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας που η λειτουργία τους συνεχίζεται ένα έτος μετά τη λήξη της παρέμβασης	Αριθμός επιχειρήσεων	0,00	2021-2029	26,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	134. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση	1.955.000,00
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	138. Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων	1.700.000,00
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	139. Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, ώστε να εκτιμώνται και να προβλέπονται οι ανάγκες σε δεξιότητες να εξασφαλίζεται η έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια	255.000,00
5	ESO4.1	Σύνολο			3.910.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	3.910.000,00
5	ESO4.1	Σύνολο			3.910.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	3.910.000,00
5	ESO4.1	Σύνολο			3.910.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Επενδύσεις στην έρευνα και καινοτομία και στην έξυπνη εξειδίκευση	1.955.000,00
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	1.955.000,00
5	ESO4.1	Σύνολο			3.910.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.1	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	3.910.000,00
5	ESO4.1	Σύνολο			3.910.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

- Ανάπτυξη και ενδυνάμωση διεπιστημονικών συμβουλευτικών και υποστηρικτικών δομών και μαθησιακής υποστήριξης/συνεκπαίδευσης μαθητών/ μαθητριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες για την ισότιμη πρόσβαση και συμπερίληψη στην εκπαίδευση.

Η δράση αφορά στη στήριξη και ενίσχυση του θεσμού της συνεκπαίδευσης και της υποστήριξης για τη συμπερίληψη μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, στα σχολεία γενικής αγωγής της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και στην ψυχοκοινωνική ενδυνάμωση και την ενίσχυση της εκπαίδευσης των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των ΑμεΑ.

Ειδικότερα η δράση στοχεύει:

Α) στη στήριξη και ενίσχυση του θεσμού της συνεκπαίδευσης και της υποστήριξης για τη συμπερίληψη μαθητών/τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, στα σχολεία γενικής αγωγής της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και Β) στην ψυχοκοινωνική ενδυνάμωση και την ενίσχυση της εκπαίδευσης των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, μέσω:

- της ενίσχυσης των σχολικών μονάδων με εκπαιδευτικούς οι οποίοι συλλειτουργούν και συνεργάζονται με τον εκπαιδευτικό της τάξης και υποστηρίζουν τους μαθητές/τριες με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες έτσι ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν με εύλογες προσαρμογές στις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών τους. Επίσης, της υποστήριξης των σχολικών μονάδων με το αναγκαίο Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό (ΕΒΠ) για τους μαθητές/τριες που αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν και το αναγκαίο Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΕΕΠ) για όσους μαθητές/τριες χρήζουν νοσηλευτικής φροντίδας.
- της ενίσχυσης των Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ., πρώην ΚΕ.ΣΥ.) με εκπαιδευτικούς και ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό για την αξιολόγηση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών μαθητών/τριών με στόχο την συμπερίληψη και ένταξη των μαθητών/τριών με αναπηρία ή και με ειδικές εκπαιδευτικές στο σχολικό περιβάλλον και τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση και την προάσπιση της αρμονικής ψυχοκοινωνικής τους ανάπτυξης και προόδου.
- της υποστήριξης ανάπτυξης Σχολικών Δικτύων Εκπαίδευσης και Υποστήριξης (ΣΔΕΥ) και της λειτουργίας των Επιτροπών Διαγνωστικής Υποστήριξης (ΕΔΥ) με την υποστήριξη ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού για τη διαγνωστική εκπαιδευτική αξιολόγηση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών/τριών, καθώς και την παραπομπή τους στα ΚΕΔΑΣΥ για γνωμάτευση όταν, παρά την υποστήριξη στο σχολείο

τους, συνεχίζουν να έχουν δυσκολίες μάθησης ή συμπεριφοράς ή ένταξης στο σχολικό περιβάλλον.

Στο πλαίσιο της δράσης απασχολούνται Εκπαιδευτικοί, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό και Ειδικό Βοηθητικό Προσωπικό που υποστηρίζουν μαθητές ΑΜΕΑ και Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες στη σχολική τάξη και στελεχώνουν τα Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης (ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.) και τις Επιτροπές Διαγνωστικής Εκπαιδευτικής Αξιολόγησης και Υποστήριξης (Ε.Δ.Ε.Α.Υ.).

Η δράση διασφαλίζει την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και την ευθυγράμμιση της εκπαιδευτικής πολιτικής της χώρας μας με τις αρχές της Σύμβασης του ΟΗΕ για **τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία** η οποία αποτελεί βασική δέσμευση του Υ.ΠΑΙ.Θ. και αποτυπώνεται:

- Στον Στόχο 12 («Εκπαίδευση και Κατάρτιση για όλους») του **Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία**.
- Στο αντίστοιχο «Στρατηγικό Σχέδιο Δράσης» του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, το οποίο βρίσκεται στο στάδιο οριστικοποίησής του.

Η δράση εξασφαλίζει επίσης στα παιδιά με εξειδικευμένες ανάγκες την παροχή του δικαιώματος πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στη Σύσταση του Συμβουλίου για **την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για τα παιδιά**.

Η δράση εναρμονίζεται με: (α) την **Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη** και το Σχέδιο Δράσης αυτής. Ειδικότερα εντάσσεται στον Επιχειρησιακό Άξονα 2: ««Πρόσβαση σε υπηρεσίες» και στην Προτεραιότητα Πολιτικής 2.5.: «Υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, αγωγής και εκπαίδευσης» (Μέτρο 2.5.5.: Εκπαίδευση μαθητών-τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες) και (β) με το **Εθνικό σχέδιο δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία**.

Για την κάλυψη των αναγκών της δράσης θα διατεθούν συμπληρωματικά οι απαιτούμενοι εθνικοί πόροι.

Υπάρχει συμπληρωματικότητα με τους ειδικούς στόχους 4ii (ΕΤΠΑ) και 4ιβ (ΕΚΤ+) του προγράμματος, καθώς και με τα προγράμματα: «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» και RRF.

- ΚΑΑΠ/STEM

Η δράση αφορά στην εξοικείωση των παιδιών ηλικίας (13-15 ετών) με χαμηλά εισοδηματικά κριτήρια σε προγράμματα μαθηματικών, φυσικής, ρομποτικής κλπ., δεδομένων των χαμηλών ποσοστών εξοικείωσής τους με τα αντικείμενα αυτά.

Τα προγράμματα δεξιοτήτων συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη με δύο τρόπους: (α) δίνοντας τη δυνατότητα σε όλους τους μαθητές να καλλιεργήσουν τις

λεγόμενες δεξιότητες του 21ου αιώνα, όπως η κριτική σκέψη, η επικοινωνία, η οργανωτική ικανότητα και ο ψηφιακός και τεχνολογικός γραμματισμός και (β) δίνοντας έμφαση σε δεξιότητες όπως η ενσυναίσθηση και η συνεργασία.

Η δράση εξασφαλίζει στα παιδιά εφηβικής ηλικίας την παροχή του δικαιώματος πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στη Σύσταση του Συμβουλίου για την **Ευρωπαϊκή Εγγύηση για τα παιδιά**, ενώ συμβάλει και στη **μείωση της σχολικής διαρροής**.

Η δράση εναρμονίζεται με την **Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη** και το Σχέδιο Δράσης αυτής.

Η δράση θα ενεργοποιηθεί αρχικά από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Στο πλαίσιο του Προγράμματος ΚΡΗΤΗ 21-27 θα ενεργοποιηθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του αρμόδιου Υπουργείου.

Υπάρχει συμπληρωματικότητα με τον ειδικό στόχο 4ιβ (ΕΚΤ+) του προγράμματος, καθώς και με τα προγράμματα: «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» και RRF.

Δύναται να υλοποιηθούν δράσεις στο πεδίο της αντιμετώπισης της σχολικής διαρροής σύμφωνα με τις κατευθύνσεις των αρμόδιων για το θέμα, Υπουργείου Παιδείας και Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Για τον σχεδιασμό και εξειδίκευση των εν λόγω παρεμβάσεων δύναται να αξιοποιηθούν μελέτες και δεδομένα που θα προέλθουν από το «Ειδικό Παρατηρητήριο Μαθητικής Διαρροής» του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής και το υπό θεσμοθέτηση Παρατηρητήριο Ανισοτήτων, ενώ θα ληφθεί υπόψη η επίτευξη μέγιστης συμπληρωματικότητας με σχετικές παρεμβάσεις από το ΠΑΔΚΣ και το ΤΑΑ.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4στ έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του Δημόσιου τομέα καθ' αρμοδιότητα, Υπ. Παιδείας

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Παιδιά ηλικίας 13-15 ετών με χαμηλά εισοδηματικά κριτήρια Περιφέρειας Κρήτης, Μαθητές/μαθήτριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες της Περιφέρειας Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO798	Αριθμός δομών για την ένταξη παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός δομών	282,00	282,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR798	Αριθμός ωφελουμένων παιδιών με αναπηρία ή / και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός ατόμων	218,00	2020-2029	328,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	149. Στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	21.420.000,00
5	ESO4.6	Σύνολο			21.420.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	21.420.000,00
5	ESO4.6	Σύνολο			21.420.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	21.420.000,00
5	ESO4.6	Σύνολο			21.420.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	21.420.000,00
5	ESO4.6	Σύνολο			21.420.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.6	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	21.420.000,00
5	ESO4.6	Σύνολο			21.420.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Παρεμβάσεις ισότιμης πρόσβασης ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στην Ανώτατη Εκπαίδευση

Στο πλαίσιο των πολιτικών για την ενίσχυση της ισότιμης συμμετοχής των ΑμεΑ και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (φοιτητές, ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό) και της έγκαιρης ολοκλήρωσης των σπουδών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, προβλέπονται παρεμβάσεις οι οποίες αναπτύσσονται σε κάθε ΑΕΙ από τις Μονάδες Προσβασιμότητας.

Στο πλαίσιο της δράσης, δύναται ενδεικτικά να χρηματοδοτηθούν τα κάτωθι:

- Υποστήριξη με ανθρώπινο δυναμικό της Μονάδας Προσβασιμότητας
- Εκπαιδευτής ενηλίκων για την ενημέρωση και επιμόρφωση τόσο του ακαδημαϊκού προσωπικού όσο και του διοικητικού προσωπικού
- Έμπειρο στέλεχος βιβλιοθήκης για την υποστήριξη του εξοπλισμού ΤΠΕ
- Διερμηνείς στη νοηματική γλώσσα
- Μετακίνηση ΑμεΑ από και προς το ίδρυμα κλπ.

Οι ανωτέρω υπηρεσίες παρέχονται σε τοπικό επίπεδο, σε φοιτητές όλων των κύκλων σπουδών (προπτυχιακό, μεταπτυχιακό, διδακτορικό), σε ακαδημαϊκό και διοικητικό προσωπικό, προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε ιδρύματος και αποτελούν συστατικό στοιχείο στήριξης:

- των φοιτητών που κάνουν χρήση για τη διευκόλυνση της φοίτησής τους και την έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών τους μέσω της παροχής ποιοτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών,
- του ακαδημαϊκού και διοικητικού προσωπικού για την διαμόρφωση του πανεπιστημιακού περιβάλλοντος, που να εξασφαλίζει την ισότιμη πρόσβασή τους στην εργασία ή στην εκπαιδευτική διαδικασία.

- Δράσεις συμμετοχής των μειονεκτουσών ομάδων (π.χ. παιδιά, ΑμεΑ) στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργό κοινωνική ζωή, χωρίς αποκλεισμούς

Η δράση αφορά στην κάλυψη της δαπάνης, με τη μορφή voucher, της συμμετοχής μειονεκτουσών ομάδων του πληθυσμού, σε αθλητικές, καλλιτεχνικές ή

πολιτιστικές δραστηριότητες.

Η δράση απευθύνεται σε παιδιά οικογενειών σε κίνδυνο φτώχειας (κάτω από το όριο της φτώχειας-δικαιούχοι επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης), ΑμεΑ, παιδιά υπηκόων τρίτων χωρών συμπεριλαμβανομένων προσφύγων και μεταναστών.

Η δράση συμβάλει στην ενεργό συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων σε δραστηριότητες με στόχο την κοινωνική τους ένταξη.

Η δράση εναρμονίζεται με (α) **την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη** και το Σχέδιο Δράσης αυτής: Επιχειρησιακός Άξονας 1 «Πρόσβαση σε επαρκείς πόρους και βασικά αγαθά» (Προτεραιότητα πολιτικής 2.8 Πρόσβαση σε λοιπές υπηρεσίες, Μέτρο 2.8.6 «Πρόσβαση σε δραστηριότητες πολιτισμού και αναψυχής», (β) το **Εθνικό σχέδιο δράσης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και (γ) τη Σύσταση του Συμβουλίου για την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για τα παιδιά.**

- Δράσεις εξοικείωσης ηλικιωμένων με τις ΤΠΕ για χρήση στην καθημερινή ζωή και άρση του κοινωνικού αποκλεισμού

Η δράση αφορά στην εκμάθηση της χρήσης ψηφιακών εφαρμογών σε ηλικιωμένα άτομα για αξιοποίηση αυτών στην καθημερινή τους ζωή, με στόχο την καταπολέμηση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού. Θα εφαρμοστεί με τη μορφή voucher.

Η δράση συμβάλει στη μείωση του κινδύνου για κοινωνικό αποκλεισμό λόγω αδυναμίας επικοινωνίας ή αξιοποίησης των δυνατοτήτων που παρέχουν οι ψηφιακές υπηρεσίες οι οποίες προοδευτικά κυριαρχούν. Επίσης συμβάλει στην ενεργό γήρανση του πληθυσμού.

«Στο πλαίσιο της προστασίας των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων, το Υπουργείο Εργασίας θα αναπτύξει σχετική Στρατηγική και θα εφαρμόσει πιλοτικό πρόγραμμα για την πρόληψη της αποϊδρυματοποίησης των ηλικιωμένων. Σύμφωνα με αυτό, το Υπουργείο Εργασίας θα προτείνει σχετικές δράσεις για τα περιφερειακά προγράμματα, οι οποίες θα συμβάλουν στην ενίσχυση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και στην ενεργό γήρανση.

Η δράση θα ενεργοποιηθεί αρχικά από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Στο πλαίσιο του Προγράμματος «Κρήτη» θα ενεργοποιηθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του αρμόδιου Υπουργείου.

- Capacity building φορέων σχετικών με την κοινωνική ένταξη

Η δράση αφορά στην υποστήριξη τοπικών φορέων, οι οποίοι σχεδιάζουν και υλοποιούν προγράμματα Κοινωνικής Ένταξης προκειμένου να αποκτήσουν τις απαιτούμενες δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να επιτελέσουν το έργο τους, στο πλαίσιο των εθνικών και Ευρωπαϊκών πολιτικών. Υποστηρίζονται επίσης οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών καθ' αρμοδιότητα.

Ειδικότερα θα υποστηριχθούν φορείς των ΟΤΑ Α βαθμού, ΜΚΟ κλπ. μέσω:

1. Στοχευμένων δράσεων ενημέρωσης (ημερίδες, σεμινάρια κλπ.)
2. Οργάνωσης εκπαιδευτικών ταξιδιών απόκτησης εμπειρίας και γνώσης καλών πρακτικών
3. Σχεδιασμού εργαλείων υποστήριξης του έργου αυτών

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4η έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του Δημόσιου τομέα καθ' αρμοδιότητα, ΟΤΑ α' και β' βαθμού και επιχειρήσεις αυτών, ΑΕΙ της Κρήτης, ΜΚΟ, λοιπές οργανώσεις καθ' αρμοδιότητα.

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Ηλικιωμένοι Περιφέρειας Κρήτης, Παιδιά οικογενειών σε κίνδυνο φτώχειας (κάτω από το όριο της φτώχειας-δικαιούχοι επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης), ΑμεΑ, φοιτητές ΑμεΑ των ΑΕΙ της Κρήτης, παιδιά υπηκόων τρίτων χωρών συμπεριλαμβανομένων προσφύγων και μεταναστών που διαβιούν στην Περιφέρεια Κρήτης, Μειονεκτούσες ομάδες του πληθυσμού της Κρήτης.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO793	Αριθμός φορέων που υλοποιούν δράσεις ενεργής ένταξης ατόμων μειονεκτουσών ομάδων	Αριθμός φορέων/οντοτήτων	0,00	4,00
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO805	Αριθμός δομών για την ένταξη φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός δομών	3,00	3,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR793	Αριθμός ωφελουμένων που λαμβάνουν υπηρεσίες ενεργής ένταξης	Αριθμός ατόμων	0,00	2021-2029	1.126,00	ΟΠΣ	
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR805	Αριθμός ωφελουμένων φοιτητών με αναπηρία και άλλες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	Αριθμός ατόμων	165,00	2021-2029	783,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	150. Στήριξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)	2.805.000,00
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	152. Μέτρα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία	2.882.345,00
5	ESO4.8	Σύνολο			5.687.345,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	5.687.345,00
5	ESO4.8	Σύνολο			5.687.345,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	5.687.345,00
5	ESO4.8	Σύνολο			5.687.345,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	3.230.000,00
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	1.607.345,00
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	07. Δημιουργία ικανοτήτων για τους κοινωνικούς εταίρους	425.000,00
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	08. Δημιουργία ικανοτήτων για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών	425.000,00
5	ESO4.8	Σύνολο			5.687.345,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	5.687.345,00
5	ESO4.8	Σύνολο			5.687.345,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.9. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

- Ολοκληρωμένες δράσεις ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών στην αγορά εργασίας

Η δράση αφορά στην ένταξη των Υπηκόων Τρίτων Χωρών στην αγορά εργασίας μέσω δράσεων ολοκληρωμένου χαρακτήρα. Ειδικότερα, αφορά στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας και τα μέλη της οικογένειάς τους, οι οποίοι έχουν αναγνωριστεί από 01.01.2018 και μετέπειτα.

Η δράση επιδιώκει να συμβάλει:

- στη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας,
- στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης,
- στην παροχή εξειδικευμένης υποστήριξης στα διάφορα στάδια της διαδικασίας ένταξης,
- στην εξειδικευμένη κατάρτιση (εκμάθηση γλώσσας, επαγγελματική κατάρτιση κ.λπ.) και
- στην προσφορά προσιτών λύσεων στέγασης.

- Παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης σε υπηρεσίες υγείας, για υπηκόους τρίτων χωρών

Η δράση αφορά στην πρόσληψη διαμεσολαβητών για τη στήριξη των μεταναστών στις μονάδες υγειονομικής περίθαλψης της Κρήτης προκειμένου για την εξασφάλιση της παροχής υπηρεσιών υγείας. Η δράση συμβάλει στην ισότιμη πρόσβαση των πολιτών σε υπηρεσίες υγείας καθώς και στη δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ των μελών των μεταναστευτικών/προσφυγικών κοινοτήτων και της τοπικής κοινωνίας συμβάλλοντας έτσι στην εξάλειψη των αρνητικών στερεοτύπων και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Δύναται, εφόσον προκύψει ανάγκη, να υλοποιηθούν δράσεις ειδικά για δικαιούχους προσωρινής προστασίας εκπατρισμένους πολίτες Ουκρανίας.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4θ έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Δημόσιοι και λοιποί φορείς καθ' αρμοδιότητα

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Δικαιούχοι διεθνούς προστασίας καθώς και οι δικαιούχοι προσωρινής προστασίας εκπατρισμένοι πολίτες Ουκρανίας που διαβιούν στην Περιφέρεια Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων για τις δράσεις κατάρτισης υπήκοων τρίτων χωρών που διαβιούν στην Περιφέρεια Κρήτης. Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO13	Υπήκοοι τρίτων χωρών	άτομα	377,00	3.765,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR790	Υπήκοοι τρίτων χωρών που αναζητούν ή που βρίσκουν απασχόληση αμέσως μετά τη συμμετοχή τους	Αριθμός ατόμων	0,00	2021-2029	565,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	156. Ειδικές δράσεις για την αύξηση της συμμετοχής των υπηκόων τρίτων χωρών στην απασχόληση	10.200.000,00
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	157. Μέτρα για την κοινωνική ενσωμάτωση των υπηκόων τρίτων χωρών	510.000,00
5	ESO4.9	Σύνολο			10.710.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	10.710.000,00
5	ESO4.9	Σύνολο			10.710.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	10.710.000,00
5	ESO4.9	Σύνολο			10.710.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.9	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	10.710.000,00
5	ESO4.9	Σύνολο			10.710.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.9	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	10.710.000,00
5	ESO4.9	Σύνολο			10.710.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Οι δράσεις του ΕΣ θα είναι τμήμα τοπικών ολοκληρωμένων σχεδίων σε συμφωνία και για υλοποίηση από τους Δήμους και από σχετικούς φορείς, συμπεριλαμβανομένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και ακολουθώντας στενά της αρχή της αποφυγής του διαχωρισμού.

Ενδεικτικές δράσεις είναι οι παρακάτω:

- Ολοκληρωμένα προγράμματα για την ενσωμάτωση των ΡΟΜΑ στην αγορά εργασίας

Η δράση αφορά στην παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών κοινωνικής ένταξης των ΡΟΜΑ στην αγορά εργασίας μέσω π.χ. υπηρεσιών συμβουλευτικής & κατάρτισης, επιδότησης ενουκίου, ευαισθητοποίησης & ενημέρωσης του πληθυσμού των ΡΟΜΑ, αλλά και της ευρύτερης κοινότητας με απώτερο στόχο την ένταξη των ωφελούμενων στην απασχόληση.

Η δράση εντάσσεται στην ολιστική προσέγγιση για την κοινωνική ένταξη των ΡΟΜΑ, σύμφωνα και με τους στόχους της αντίστοιχης Εθνικής Στρατηγικής, μέσω της ενίσχυσης της απασχολησιμότητάς τους με βραχυχρόνια επαγγελματική κατάρτιση και συνάμα με την καταπολέμηση των αρνητικών στερεοτύπων της αγοράς εργασίας για αυτή την κοινωνική ομάδα, σύμφωνα με τους κύριους στόχους του στρατηγικού πλαισίου της ενωσιακής πολιτικής για ισότητα, συμπερίληψη και συμμετοχή των ΡΟΜΑ.

- Στήριξη της Αυτοαπασχόλησης σε ΡΟΜΑ (ΝΘΕ)

Η δράση αφορά στην υποστήριξη των ΡΟΜΑ για την ένταξη στην αγορά εργασίας μέσω της δημιουργίας δράσεων αυτοαπασχόλησης/επιχειρηματικότητας.

Η δράση συνεργεί με την δράση των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων και δίνει τη δυνατότητα δημιουργίας επιχειρήσεων στους συμμετέχοντες σε αυτά.

Η δράση εντάσσεται στην ολιστική προσέγγιση για την κοινωνική ένταξη των ΡΟΜΑ, σύμφωνα και με τους στόχους της αντίστοιχης Εθνικής Στρατηγικής, μέσω της ενίσχυσης της απασχολησιμότητάς τους με βραχυχρόνια επαγγελματική κατάρτιση και συνάμα με την καταπολέμηση των αρνητικών στερεοτύπων της αγοράς εργασίας για αυτή την κοινωνική ομάδα, σύμφωνα με τους κύριους στόχους του στρατηγικού πλαισίου της ενωσιακής πολιτικής για ισότητα, συμπερίληψη και συμμετοχή των ΡΟΜΑ.

- Ομάδες Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης των ΡΟΜΑ

Η δράση αφορά στη σύσταση και λειτουργία «Ομάδας Βελτίωσης Συνθηκών Διαβίωσης» η οποία θα αναλάβει την εγκατάσταση κατάλληλων υποδομών ατομικής υγιεινής και την εξασφάλιση περιβαλλοντικής υγιεινής και παροχής συνοδευτικών υπηρεσιών που θα εξασφαλίσουν διαβίωση των ΡΟΜΑ στους

οικισμούς, με εφαρμογή κανόνων υγιεινής και ασφάλειας.

Η δράση συμβάλει στην επίτευξη του στόχου της πρόσβασης ειδικών κοινωνικών ομάδων σε αγαθά κοινής ωφέλειας και τη διευκόλυνση της κοινωνικής τους ένταξης. Επιπρόσθετα, σκοπός της παρέμβασης είναι η ατομική φροντίδα και υγιεινή των παιδιών και η υποστήριξή τους για ομαλότερη ένταξή τους στο σχολείο.

Μέσω της δράσης θα υποστηριχθεί η λειτουργία 3 Ομάδων που θα δραστηριοποιηθούν σε περιοχές όπου υφίστανται συγκεντρώσεις ΡΟΜΑ: Ηράκλειο, Ρέθυμνο, Χανιά.

Με βάση τη χαρτογράφηση των καταυλισμών ΡΟΜΑ στην Ελλάδα, που διενεργήθηκε από το Υπουργείο Εργασίας (2021), καταγράφηκαν 262 καταυλισμοί Ρομά με συνολικό πληθυσμό 117.495 κατοίκους. Σύμφωνα με την ΕΣΚΕ ΡΟΜΑ 2021-2030, οι Δήμοι με πληθυσμό ΡΟΜΑ θα κληθούν να υποβάλουν Τοπικά Σχέδια Δράσης. Η Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας επεξεργάζεται ένα υπόδειγμα Τοπικού Σχεδίου Δράσης με στόχο τον συντονισμό και την παρακολούθηση των μέτρων ένταξης των ΡΟΜΑ σε τοπικό επίπεδο. Το Τοπικό Σχέδιο Δράσης θα έχει ως στόχο να ενσωματώσει όλες τις δράσεις που σχετίζονται με τους ΡΟΜΑ και να υποστηρίξει τη συνεργασία όλων των σχετικών φορέων σε εθνικό (αρμόδια υπουργεία), περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων των ΡΟΜΑ.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4ι έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΟΤΑ α΄ βαθμού και λοιποί φορείς του Δημόσιου τομέα καθ' αρμοδιότητα, ΜΚΟ, ΕΦ

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): ΡΟΜΑ που διαβιούν στην Περιφέρεια Κρήτης

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων για τις δράσεις κατάρτισης και αυτοαπασχόλησης των ΡΟΜΑ που διαβιούν στην Περιφέρεια Κρήτης. Η προτιμώμενη μορφή χρηματοδότησης για τη δημιουργία κινήτρου ανάληψης, των σχετικών δράσεων, είναι η επιχορήγηση. Λόγω της ιδιαίτερης φύσης τους οι δαπάνες κατευθύνονται σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων ανθρώπινων πόρων που δεν παράγουν άμεσα έσοδα καθώς και σε δραστηριότητες που

δεν συνδέονται άμεσα με την οικονομική δραστηριότητα και την κερδοφορία μιας τυπικής επιχείρησης που θέλει να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO15	Μειονότητες (συμπεριλαμβανομένων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά)	άτομα	0,00	124,00
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECO18	Αριθμός υποστηριζόμενων δημόσιων διοικήσεων ή δημόσιων υπηρεσιών	οντότητες	1,00	3,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	EECR05	Συμμετέχοντες που βρίσκουν θέση απασχόλησης εντός έξι μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	άτομα	0,00	2021-2029	24,00	ΟΠΣ	
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR794	Ωφελούμενοι Ρομά από προγράμματα βελτίωσης συνθηκών διαβίωσης ή/και μετεγκατάστασης	Αριθμός ατόμων	0,00	2021-2029	690,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	154. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως οι Ρομά, στην εκπαίδευση και την απασχόληση και για την προώθηση της κοινωνικής ένταξής τους	2.975.000,00
5	ESO4.10	Σύνολο			2.975.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	2.975.000,00
5	ESO4.10	Σύνολο			2.975.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	2.975.000,00
5	ESO4.10	Σύνολο			2.975.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	2.975.000,00
5	ESO4.10	Σύνολο			2.975.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.10	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	2.975.000,00
5	ESO4.10	Σύνολο			2.975.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. (ΕΚΤ+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Προώθηση και υποστήριξη παιδιών για την ένταξή τους στην προσχολική εκπαίδευση καθώς και για την πρόσβαση παιδιών σχολικής ηλικίας, εφήβων και ατόμων με αναπηρία, σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης

Για τη δράση θα διατεθούν συνολικά, κατά την ΠΠ 2021-2027 έως 500 εκ. ευρώ ΔΔ από τα δεκατρία Περιφερειακά Προγράμματα, σε τρεις κύκλους υλοποίησης, 2022-2023, 2023-2024 και 2024-2025. Η δράση είναι προσανατολισμένη στην Πολιτική «Εγγύηση για τα Παιδιά» και Αντιμετώπιση της Παιδικής Φτώχειας, με το ΕΚΤ+ να υποστηρίζει τα πιο ευάλωτα παιδιά στη βάση εκ των προτέρων προσδιορισμένων κριτηρίων σε εθνικό επίπεδο. Μετά την ολοκλήρωση του τρίτου κύκλου, η χρηματοδότηση της δράσης θα αναληφθεί εξολοκλήρου από εθνικούς πόρους. Η δράση εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο του Προγράμματος «Κυψέλη».

Κέντρα Κοινότητας

Συνέχιση της λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας με προσθήκη νέων δομών και Παραρτημάτων όπου απαιτείται. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες θα διευρυνθούν για να συμπεριλάβουν νέες που συνάδουν με τις βασικές αρχές του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, της Στρατηγικής Εγγύηση για τα παιδιά, της Στρατηγικής Αποϊδρυματοποίησης, Μακροχρόνιας Φροντίδας κλπ.

Δομές Παροχής Αγαθών

Συνέχιση της λειτουργίας των Δομών Παροχής Αγαθών (κοινωνικά συστήματα, παντοπωλεία, φαρμακεία) με την προσθήκη νέων όπου απαιτείται.

Για τη βελτιστοποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών των παραπάνω δύο δράσεων προγραμματίζεται:

- εφαρμογή συστημάτων Γεωπληροφοριακού Συστήματος στο πλαίσιο του Μηχανισμού Παρακολούθησης Κοινωνικής Πολιτικής,
- σύνδεση με δομές κοινωνικής προστασίας
- ανάπτυξη Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης Πρόσβασης.

Εντός του 2024 θα επανεξεταστεί η λειτουργία και συγχρηματοδότηση των Κέντρων Κοινότητας, υπό το πρίσμα ενός σχεδίου βιωσιμότητας για σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση ΕΚΤ+ και τη θέσπιση ενός νέου μοντέλου παροχής υπηρεσιών στο επίπεδο της κοινότητας, που δύναται να ενσωματώνει περισσότερες υπηρεσίες (π.χ. δομές φτώχειας, υπηρεσίες παιδικής προστασίας, πρόληψης ιδρυματοποίησης παιδιών, αντιμετώπισης παιδικής φτώχειας, κλπ). Το εν λόγω σχέδιο θα στηριχθεί σε μελέτη αποτίμησης της λειτουργίας των κοινωνικών δομών (Κέντρα Κοινότητας και Δομές αντιμετώπισης της φτώχειας), και την εξέταση περαιτέρω ανάπτυξης δικτύου κοινωνικών δομών σε επίπεδο κοινότητας βάσει νέου σχεδιασμού. Η μελέτη θα εκπονηθεί από το αρμόδιο Υπουργείο σε συνεργασία και με την ΕΑΣ. Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγράμματος το 2025.

Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης

Συνέχιση της λειτουργίας του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης για αποτελεσματική παρακολούθηση ΠΕΣΚΕ και ΕΣΚΕ, ανάδειξη τοπικών αναγκών σε θέματα πολιτικών κοινωνικής προστασίας, πρόνοιας και αλληλεγγύης, χαρτογράφηση των χωρικών διαστάσεων της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, την παροχή στοιχείων για τη διαμόρφωση περιφερειακών στρατηγικών κοινωνικής ένταξης.

Δομές καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών

Συνέχιση της λειτουργίας συμβουλευτικών κέντρων και ξενώνων φιλοξενίας των γυναικών θυμάτων βίας.

Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)

Συνέχιση της λειτουργίας των ΚΗΦΗ για παροχή υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας σε ηλικιωμένους μη δυνάμενους να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα.

Κέντρα Δημέρευσης Ημερήσιας

Φροντίδας Ατόμων με Αναπηρία (ΚΔΗΦ ΑμεΑ).

Συνέχιση της λειτουργίας των ΚΔΗΦ τα οποία: παρέχουν υπηρεσίες ημερήσιας φροντίδας σε ΑμεΑ (μεταφορά, παραμονή, διατροφή, εξατομικευμένη ειδική αγωγή, ατομική - ομαδική άσκηση, εκπαίδευση στην αυτοεξυπηρέτηση και την εκμάθηση δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής, δραστηριότητες κοινωνικοποίησης, συμμετοχή σε προγράμματα ψυχαγωγίας, πολιτισμού και άθλησης) και υλοποιούν δράσεις δικτύωσης με φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών για τη διασύνδεση με την τοπική κοινωνία.

Η συγχρηματοδότηση των δομών καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών, ΚΗΦΗ & ΚΔΗΦ ΑμεΑ στοχεύει στην εξατομικευμένη εξυπηρέτηση των ωφελούμενων και συνάδει με τις πολιτικές της αποϊδρυματοποίησης, της ενεργού διαβίωσης στην κοινότητα, αλλά και της πολιτικής για την μακροχρόνια φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας. Το 2024, η συγχρηματοδότηση των δομών αυτών θα επανεξεταστεί υπό το πρίσμα ενός σχεδίου βιωσιμότητας για τη σταδιακή έξοδο από τη συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ+ παράλληλα με ένα σχέδιο περαιτέρω επέκτασης των υπηρεσιών σε άλλες κοινότητες. Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγράμματος το 2025.

Ενίσχυση Υπηρεσιών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας

Χρηματοδοτείται η λειτουργία Δομών Πρωτοβάθμιας Φροντίδας (TOMY) και Κινητών Ομάδων Υγείας (KOMY).

Ειδικότερα ενισχύεται η συνέχιση της λειτουργίας 10 TOMY μέχρι 31/12/2024 και 2 TOMY μέχρι 31/12/2025, η λειτουργία 6 νέων TOMY έως 5 έτη και 5 KOMY έως 3 έτη με σκοπό την καθολική, προσβάσιμη και ανθρωποκεντρική φροντίδα υγείας με έμφαση στην πρόληψη και διατήρηση της καλής υγείας των ατόμων και της κοινότητας.

Ενίσχυση Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας

Χρηματοδοτείται για 3 έτη συνολικά η λειτουργία νέων δομών ψυχικής υγείας, κινητών μονάδων κλπ που αφορούν στην παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας στην κοινότητα, όπως Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας και Κινητές Μονάδες: ενηλίκων / παιδιών και εφήβων / πασχόντων από άνοια και Alzheimer / φοιτητών, μονάδες έγκαιρης παρέμβασης για την ψύχωση κλπ.

Ανάπτυξη υπηρεσιών για την αντιμετώπιση των εξαρτήσεων (αλκοόλ, ναρκωτικές ουσίες)

Συνεχίζεται η λειτουργία των δομών απεξάρτησης και αντιμετώπισης της συ νοσηρότητας που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ 2014-2020, από 1/1/2023 μέχρι 31/12/2024 όπου και θα περάσουν σε χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους. Χρηματοδοτούνται 3 νέες δομές έως 3 έτη. Εφαρμόζεται το Στρατηγικό Σχέδιο αντιμετώπισης των εξαρτήσεων του Υπουργείου Υγείας για πρόληψη, θεραπεία και κοινωνική επανένταξη.

Στο πλαίσιο της προστασίας των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων, τα Υπουργεία Εργασίας και Υγείας θα αναπτύξουν εξειδικευμένες στρατηγικές για τη μακροχρόνια φροντίδα των ηλικιωμένων. Το Υπουργείο Εργασίας θα σχεδιάσει και θα εφαρμόσει πιλοτικό πρόγραμμα για την πρόληψη της ιδρυματοποίησης των ηλικιωμένων. Όταν οι στρατηγικές και οι πιλοτικές παρεμβάσεις ολοκληρωθούν, τα περιφερειακά προγράμματα θα εξειδικεύσουν παρεμβάσεις μακροχρόνιας φροντίδας στους τομείς κοινωνικής προστασίας και υγείας, που θα συμβάλουν στην ενίσχυση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και στην ενεργό και υγιή γήρανση. Αλλαγές που τυχόν προκύψουν από την ανωτέρω διαδικασία θα αποτυπωθούν στην Ενδιάμεση Αναθεώρηση του Προγράμματος το 2025. Για το λόγο αυτό εισάγονται οι δράσεις:

Δράση υποστήριξης μακροχρόνιας φροντίδας σε επίπεδο τοπικής κοινότητας

Πρόγραμμα κοινωνικού φροντιστή - προσωπικού βοηθού ΑμεΑ, Ηλικιωμένων κλπ. Η δράση θα ενεργοποιηθεί αρχικά από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Στο πλαίσιο του Προγράμματος «Κρήτη» θα ενεργοποιηθεί σύμφωνα με τις οδηγίες του αρμόδιου Υπουργείου.

Στο πλαίσιο του πιλοτικού έργου με τίτλο «Child Guarantee III» της UNICEF αναπτύσσεται σύστημα εργαλείων, μεθοδολογίας και διαδικασιών λειτουργίας πλάνων αποϊδρυματοποίησης των υπηρεσιών κλειστών ιδρυμάτων. Το έργο περιλαμβάνει αξιολόγηση επαγγελματιών, προσωπικής κατάστασης παιδιών

αλλά και των ιδρυμάτων προκειμένου να επιτευχθεί μετασχηματισμός σε υπηρεσίες υποστήριξης παιδιών /οικογενειών σε επίπεδο κοινότητας. Με την ολοκλήρωση αυτού του πιλοτικού έργου και σύμφωνα με τον χρονοδιάγραμμα των επιμέρους ενεργειών του, το περιεχόμενο του προγράμματος θα εμπλουτισθεί με σχετικές δράσεις και μέτρα για την περιφέρεια για την ενεργοποίηση των σχεδίων μετάβασης από τις δομές παιδικής προστασίας σε υπηρεσίες σε επίπεδο τοπικής κοινότητας. Μέχρι τα μέσα του 2023, το Υπουργείο Εργασίας θα δώσει πρόσθετες σχετικές κατευθύνσεις στις Περιφέρειες με τελικό στόχο το κλείσιμο όλων των ιδρυμάτων φιλοξενίας παιδιών μέχρι το 2030 (σύμφωνα με τον εθνικό στόχο που έχει τεθεί στο Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για τα Παιδιά). Οι δράσεις που ακολουθούν αποτελούν ενδεικτικές δράσεις ενίσχυσης της αποιδρυματοποίησης.

Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΑμεΑ, Εφήβων)

Λειτουργία δομών ΣΥΔ για ΑμεΑ και Εφήβους, για παροχή υπηρεσιών σε θέματα διαβίωσης και φροντίδας, δραστηριότητες ψυχαγωγίας, κοινωνικοποίησης και σύνδεσης με την κοινότητα, κατάρτιση με στόχο την κοινωνική ενσωμάτωση και δικτύωσης με φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών. Οι ΣΥΔ εφήβων θα ενεργοποιηθούν αρχικά από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Στο πλαίσιο του Προγράμματος «Κρήτη» θα ενεργοποιηθούν σύμφωνα με τις οδηγίες του αρμόδιου Υπουργείου

Ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας παιδιών προς αναδοχή

Ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας απροστάτευτων παιδιών μέχρι την αναδοχή τους. Στη δομή δύναται να διαμένουν νήπια, παιδιά και έφηβοι, μετά από εισαγγελική εντολή, έως ότου διερευνηθεί η κατάσταση κάθε ωφελούμενου για επιστροφή στο οικογενειακό περιβάλλον ή για αναδοχή. Θα παρέχεται εξατομικευμένη φροντίδα και υποστήριξη στα παιδιά και στους εφήβους, κάλυψη βασικών αναγκών (διατροφή, ένδυση) και συμμετοχή σε πολιτισμικές / αθλητικές δραστηριότητες.

Υλοποίηση σχεδίων του μετασχηματισμού των υπηρεσιών για την αποιδρυματοποίηση των παιδιών

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4ια έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: ΕΕΤΑΑ, Περιφέρεια Κρήτης, ΟΤΑ α΄ βαθμού και επιχειρήσεις αυτών, ΜΚΟ, ΚΕΘΙ, Υπ. Υγείας, 7η ΥΠΕ, ΚΕΘΕΑ, ΟΚΑΝΑ, Λοιποί Φορείς καθ' αρμοδιότητα

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, Πολίτες της Κρήτης (κάτω από το όριο της φτώχειας-δικαιούχοι επιδόματος κοινωνικής αλληλεγγύης), Γυναίκες θύματα βίας, Ηλικιωμένα άτομα μη δυνάμενα να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα, ΑμεΑ, που διαβιούν στην Περιφέρεια Κρήτης, Παιδιά με ή χωρίς αναπηρία, Ψυχικά ασθενείς που λαμβάνουν υπηρεσίες υποστήριξης, Εξαρτημένα άτομα που λαμβάνουν υπηρεσίες υποστήριξης,

Έφηβοι που διαβιούν στην Περιφέρεια Κρήτης.

Στο πλαίσιο της δράσης: 'Πρόγραμμα κοινωνικού φροντιστή - προσωπικού βοηθού ΑμεΑ, Ηλικιωμένων κλπ' θα υποστηριχθούν και επιπλέον ωφελούμενα άτομα, πέραν αυτών της πιλοτικής εφαρμογής του ΤΑΑ, με επιδίωξη την υποστήριξη 1,000 νέων ατόμων σε όλα τα περιφερειακά προγράμματα.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO792	Αριθμός ληπτών voucher για την ένταξη παιδιών σε δομές φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης	Αριθμός ατόμων	5.503,00	7.862,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO796	Αριθμός συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών	49,00	49,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO801	Αριθμός συνεχιζόμενων δομών υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών	17,00	17,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO806	Αριθμός νέων δομών/φορέων υγείας που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών	5,00	21,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO807	Αριθμός νέων κοινωνικών δομών που υποστηρίζονται	Αριθμός δομών	2,00	11,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR792	Αριθμός παιδιών που ωφελούνται από την ένταξη σε δομές φροντίδας και δημιουργικής απασχόλησης	Αριθμός ατόμων	4.537,00	2021-2029	10.478,00	ΟΠΣ	
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR796	Αριθμός επωφελουμένων των συνεχιζόμενων κοινωνικών δομών	Αριθμός ατόμων	50.153,00	2021-2029	71.976,00	ΟΠΣ	
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR801	Αριθμός επωφελουμένων των συνεχιζόμενων δομών υγείας	Αριθμός ατόμων	47.661,00	2021-2029	72.128,00	ΟΠΣ	
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR806	Αριθμός επωφελουμένων των νέων δομών /φορέων υγείας	Αριθμός ατόμων		2021-2029		ΟΠΣ	
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR807	Αριθμός επωφελουμένων των νέων κοινωνικών δομών	Αριθμός ατόμων	5.348,00	2021-2029	11.506,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	148. Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (εξαιρουμένων των υποδομών)	18.416.950,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	158. Μέτρα για την αναβάθμιση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και προσιτές υπηρεσίες	17.637.500,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	159. Μέτρα για την ενίσχυση της υλοποίησης υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων	19.550.000,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	160. Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας	13.770.000,00

			περιφέρειες	των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών)	
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	161. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη (εξαιρουμένων των υποδομών)	2.494.750,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	162. Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία	1.912.500,00
5	ESO4.11	Σύνολο			73.781.700,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	73.781.700,00
5	ESO4.11	Σύνολο			73.781.700,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	73.781.700,00
5	ESO4.11	Σύνολο			73.781.700,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. Απαγόρευση διακρίσεων	30.417.250,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	20.754.450,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	10. Αντιμετώπιση των προκλήσεων που εντοπίστηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο	22.610.000,00
5	ESO4.11	Σύνολο			73.781.700,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Στοχοθέτηση για την ισότητα των φύλων	3.272.500,00
5	ESO4.11	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	70.509.200,00
5	ESO4.11	Σύνολο			73.781.700,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: ESO4.12. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών (EKT+)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+:

- Υποστήριξη εφήβων: ανάπτυξη δράσεων σε υποβαθμισμένες περιοχές (δράση στο πλαίσιο της στρατηγικής «Εγγύηση για το Παιδί»)

Η δράση αφορά ιδιαίτερα ευάλωτους εφήβους και νέους (που δεν ανήκουν στην κατηγορία των NEETs) με ενυπάρχοντα πολλαπλά και εδραιωμένα μειονεκτήματα και όπου ενδέχεται να υφίσταται μια μακρόχρονη αποσύνδεση από τον κυρίαρχο κοινωνικό ιστό.

Η δράση θα χρηματοδοτήσει την παροχή των παρακάτω υπηρεσιών που επιδιώκουν τόσο την κοινωνική τους ένταξη, όσο και την προετοιμασία τους για την αγορά εργασίας:

- Εξατομικευμένη Συμβουλευτική/Επαγγελματικός Προσανατολισμός, Υποστήριξη οικογενειών
- Συμμετοχή σε Δραστηριότητες (Θέατρο, φωτογραφία, μουσική, χορός, αθλήματα, κ.α.)
- Υποστήριξη και αναβάθμιση δεξιοτήτων ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε εφήβου (περιλαμβανομένων και ψηφιακών δεξιοτήτων)
- Ενημέρωση και Ευαισθητοποίηση τοπικών φορέων για διασύνδεση - συνεργασία και υποστήριξη των ενεργειών της παρέμβασης

- Τοπικές ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για την προστασία των παιδιών και την καταπολέμηση της φτώχειας (δράση στο πλαίσιο της στρατηγικής «Εγγύηση για το Παιδί»)

Η δράση αφορά σε ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για την προστασία των παιδιών και την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας.

Ειδικότερα αφορά στη δημιουργία δομής που θα αναπτύξει υπηρεσίες εξατομικευμένης υποστήριξης για τα παιδιά αλλά και για τους γονείς αυτών. Επιπρόσθετα, θα δημιουργήσει δίκτυο συνεργασίας με την τοπική κοινότητα για την ένταξη του πληθυσμού και την ανάπτυξη του εθελοντισμού καθώς και δίκτυο συνεργασίας με τις τοπικές επιχειρήσεις για την προώθηση στην απασχόληση των γονέων. Παράλληλα, θα παρέχει συμβουλευτική, παραπομπές και παρακολούθηση αυτών, οργάνωση ημερίδων ευαισθητοποίησης, ανάπτυξη συμμετοχικών δραστηριοτήτων κ.λπ. Η συμμετοχή σε δραστηριότητες και πολιτιστικά/ αθλητικά γεγονότα μέσω voucher υποστηρίζουν περαιτέρω τη διαδικασία κοινωνικοποίησης, ενδυνάμωσης και ένταξης των παιδιών.

Οι δράσεις για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας σε επίπεδο Περιφέρειας ευθυγραμμίζονται με τη γενική στρατηγική που προσδιορίζεται στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Εγγύηση για το Παιδί, προκειμένου να συμβάλει στην επίτευξη του εθνικού στόχου που έχει τεθεί για την μείωση της παιδικής φτώχειας ως το 2030.

Τα είδη των δράσεων που θα εξειδικευθούν κατά την υλοποίηση του προγράμματος, θα συμφωνηθούν με τον Εθνικό Συντονιστή του Σχεδίου Δράσης για

την Εγγύηση για τα παιδιά και το Υπουργείο Εργασίας και θα καλύπτουν ενδεικτικά:

1. Δράσεις για τη συμμετοχή παιδιών από μειονεκτούσες ομάδες στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργό κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς
2. Υποστήριξη εφήβων σε υποβαθμισμένες περιοχές
3. Ολοκληρωμένα τοπικά σχέδια δράσης για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας με στόχο εξατομικευμένες παρεμβάσεις σε όλους τους τομείς πολιτικής (υγεία, εκπαίδευση, προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, στέγαση, διατροφή).

Η αποτελεσματικότητα των μέτρων θα παρακολουθείται τακτικά από τον Εθνικό Συντονιστή της Εγγύησης για τα Παιδιά και, αν χρειάζεται, θα γίνεται επικαιροποίηση ανάλογα με τις ανάγκες.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 4ιβ έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς καθ' αρμοδιότητα

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Νοικοκυριά χαμηλών εισοδημάτων, έφηβοι και παιδιά, άστεγοι

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Ο ΕΣ δεν εφαρμόζεται σε συγκεκριμένη εδαφική περιοχή. Καλύπτει οριζόντια το σύνολο της Περιφέρειας.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στην παρούσα φάση του σχεδιασμού για τέτοια έργα δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 22.3.(δ)(vi) του ΚΚΔ.

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Δεν προβλέπεται η χρήση χρηματοδοτικών μέσων.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO797	Αριθμός φορέων που υλοποιούν δράσεις στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»	Αριθμός φορέων	0,00	14,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR797	Αριθμός ωφελουμένων παιδιών από δράσεις στο πλαίσιο της «Εγγύησης για το παιδί»	Αριθμός ατόμων	0,00	2021-2029	740,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	163. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών	3.400.000,00
5	ESO4.12	Σύνολο			3.400.000,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	3.400.000,00
5	ESO4.12	Σύνολο			3.400.000,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	33. Άλλες προσεγγίσεις — Καμία εδαφική στόχευση	3.400.000,00
5	ESO4.12	Σύνολο			3.400.000,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι EKT+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	06. Αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας	3.400.000,00
5	ESO4.12	Σύνολο			3.400.000,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των EKT+, EΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
5	ESO4.12	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	3.400.000,00
5	ESO4.12	Σύνολο			3.400.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το EKT+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού EKT+

2.1.1. Προτεραιότητα: 6. Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη των Αστικών Κέντρων και της Υπαίθρου

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.1. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Θα χρηματοδοτηθούν Στρατηγικές ΒΑΑ στις 4 πρωτεύουσες των Π.Ε. της Κρήτης, μέσω των παρακάτω ενδεικτικών δράσεων:

- Εφαρμογές ΤΠΕ στον δημόσιο τομέα

Θα χρηματοδοτηθεί η ανάπτυξη εφαρμογών ΤΠΕ τοπικής εμβέλειας και σημασίας, οι οποίες παρέχουν βελτιωμένες υπηρεσίες ενημέρωσης, ξενάγησης, περιήγησης κλπ στους πολίτες και επισκέπτες των πόλεων. Διευρύνεται έτσι η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών από το Δημόσιο, στο πλαίσιο της έξυπνης πόλης, καθώς και η ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας μέσω της παροχής ψηφιακών υπηρεσιών σε τομείς προτεραιότητας όπως ο τουρισμός – πολιτισμός.

- Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων δημόσιου τομέα

Θα χρηματοδοτηθεί η ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων του δημόσιου τομέα χωροθετημένων στις περιοχές ΣΒΑΑ, αρμοδιότητας των ΟΤΑ α & β βαθμού και κτιρίων περιφερειακής εμβέλειας της Γενικής Κυβέρνησης, στις παρακάτω ενδεικτικές κατηγορίες: Σχολικά κτίρια, διοικητήρια, περιφερειακά νοσοκομεία, αθλητικές εγκαταστάσεις κλπ. Θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις οι οποίες θα βελτιώσουν την ενεργειακή απόδοση των δημόσιων κτιρίων με ανακαινίσεις τουλάχιστον μεσαίας κλίμακας συμπεριλαμβανομένων των ΑΠΕ, όπως ορίζει η σύσταση (ΕΕ)2019/786 ή με μείωση των εκπομπών CO2 τουλάχιστον κατά 30%. Στο πλαίσιο παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, προτεραιότητα θα δοθεί στη μεγαλύτερη δυνατή αξιοποίηση ΑΠΕ.

Δε χρηματοδοτούνται κτίρια κοινωνικής πρόνοιας.

- Αντιμετώπιση της διάβρωσης ακτών

Θα χρηματοδοτηθούν έργα προστασίας των παράκτιων ζωνών περιοχών ΣΒΑΑ οι οποίες κινδυνεύουν από το φαινόμενο της διάβρωσης, ως αποτέλεσμα των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, βασικής αιτίας για την εμφάνιση ακραίων καιρικών φαινομένων με σοβαρές επιπτώσεις στην ακεραιότητα/διατήρηση των οικοσυστημάτων.

- Αντιμετώπιση πλημμυρικών φαινομένων στο αστικό περιβάλλον

Θα χρηματοδοτηθούν έργα αντιμετώπισης πλημμυρικών φαινομένων, (αντιπλημμυρικά έργα μικρής κλίμακας και έργα διαχείρισης ομβρίων) σε περιοχές εφαρμογής των ΣΒΑΑ, με προτεραιότητα σ' αυτές που εμπίπτουν σε ζώνες Υψηλού Κινδύνου Πλημμύρας, όπως αυτές έχουν αναδειχθεί από την

αξιολόγηση του ΥΠΕΝ σε εφαρμογή της οδηγίας 2007/60/ΕΚ (Σχέδιο Διαχείρισης Πλημμύρας). Η δράση επιδιώκει την αντιπλημμυρική θωράκιση των πόλεων απέναντι σε θεομηνίες, στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

- Συμπλήρωση / Αναβάθμιση δικτύων ύδρευσης

Θα χρηματοδοτηθούν έργα:

1. αναβάθμισης – συμπλήρωσης υφισταμένων δικτύων ύδρευσης που βελτιώνουν την ποιότητα του πόσιμου νερού και περιορίζουν τις απώλειες
2. κατασκευής νέων δικτύων και συστημάτων ύδρευσης σε αστικές περιοχές με περιορισμένη παροχή πόσιμου νερού

Οι μελλοντικές επενδύσεις στον τομέα των υδάτων (πόσιμο νερό και λύματα) θα βασίζονται σε ένα ολιστικό και οικονομικά αποδοτικό σχεδιασμό που θα αντιμετωπίσει ανάγκες όπως το πόσιμο νερό, τα λύματα, τα όμβρια ύδατα, τη διαχείριση της ιλύος, την επαναχρησιμοποίηση νερού, την ψηφιοποίηση/έξυπνη μέτρηση/τηλεμετρία, την ενεργειακή απόδοση, την ευαισθητοποίηση του κοινού κ.λπ. Ως εκ τούτου, η διαμόρφωση των έργων θα πρέπει να αποτελεί μέρος ενός περιεκτικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού κάθε παρόχου υπηρεσιών ύδατος και να βασίζεται σε ένα βιώσιμο και μακροπρόθεσμο επιχειρηματικό σχέδιο. Για την ομαλή μετάβαση στον νέο ολιστικό τρόπο λειτουργίας: α) οι κατευθυντήριες γραμμές για την ολιστική εφαρμογή θα εκδοθούν από τις αρμόδιες Ελληνικές αρχές εντός 1 έτους από την έγκριση των προγραμμάτων (σε συνεργασία με τους JASPERS) β) η έκδοση προσκλήσεων έργων με βάση την ολιστική προσέγγιση θα ξεκινήσει μετά την έκδοση των κατευθυντήριων οδηγιών που θα υιοθετήσουν οι Ελληνικές Αρχές και σε κάθε περίπτωση το αργότερο εντός 1 έτους από την έκδοση αυτών.

- Υποδομές Διαχείρισης Απορριμμάτων μικρής κλίμακας

Θα χρηματοδοτηθούν έργα Διαχείρισης Απορριμμάτων μικρής κλίμακας (πράσινες γωνιές και πράσινα σημεία) που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Δήμων.

Τα έργα θα πρέπει α) να είναι σύμφωνα με το περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ), β) να εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολιστικής και ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων και γ) να συμβάλλουν στην εκπλήρωση των στόχων ανακύκλωσης.

Τα προτεινόμενα έργα θα είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση εφόσον ο αρμόδιος ΦοΔΣΑ έχει δώσει σύμφωνη γνώμη και έχει επικυρώσει την αναγκαιότητα αυτών των έργων βάσει ανάλυσης κόστους-οφέλους του ΠΕΣΔΑ (από συλλογή έως επεξεργασία και διάθεση), ανάλυσης επιλογών, εκτίμησης λειτουργικότητας και βιωσιμότητας. Για όλες τις ροές αποβλήτων που εισέρχονται στις ΜΑΑ θα είναι αναγκαία η υποβολή στη Διαχειριστική Αρχή προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ του ΦοΔΣΑ και του Δήμου για σκοπούς χρηματοδότησης.

- Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών παιδικής φροντίδας

Θα χρηματοδοτηθεί η αναβάθμιση - συμπλήρωση υποδομών παιδικής φροντίδας (κτίρια και εξοπλισμός λειτουργίας) στις περιοχές ΣΒΑΑ, για την πρόσβαση του συνόλου των παιδιών χωρίς αποκλεισμούς και την ενίσχυση της απασχόλησης των μελών των νέων οικογενειών/νοικοκυριών. Τα έργα θα αναδειχθούν από **χαρτογράφηση των αναγκών υποδομών παιδικής φροντίδας**.

- Αναβάθμιση / συμπλήρωση υποδομών κοινωνικής μέριμνας

Θα χρηματοδοτηθεί η αναβάθμιση/συμπλήρωση υποδομών κοινωνικής μέριμνας (κτίρια, εξοπλισμοί) για παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών σε ευάλωτες ομάδες (ΑμεΑ, ηλικιωμένοι, παιδιά, άστεγοι κλπ). Λαμβάνονται υπόψη οι στρατηγικές της **αποϊδρυματοποίησης** για μετάβαση στη φροντίδα της οικογένειας και κοινότητας των παιδιών και των ΑμεΑ, **εγγύησης για το παιδί, μακροχρόνιας φροντίδας και κοινωνικής ένταξης**. (Κέντρα Ημερήσιας φροντίδας και κινητές μονάδες). Στη δράση εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στο ΣΠ4, για υποδομές κοινωνικής πρόνοιας.

- Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος

Θα χρηματοδοτηθεί η προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος και ειδικότερα: η ενίσχυση/συμπλήρωση και αξιοποίηση της πολυεπίπεδης μουσειακής υποδομής, η ανάδειξη/αξιοποίηση και ενοποίηση των μνημειακών συνόλων και αρχαιολογικών χώρων για το σύνολο των πολιτών χωρίς αποκλεισμούς, η προστασία των μνημειακών συνόλων από την κλιματική αλλαγή, η ενδυνάμωση του σύγχρονου πολιτισμού και η ανάδειξη ανενεργών ιστορικών και διατηρητέων κτιρίων υπό το πρίσμα των αρχών της πολιτικής Bauhaus (sustainability, aesthetics, inclusion).

- Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων χώρων περιοχών ΣΒΑΑ

Θα χρηματοδοτηθούν έργα πράσινων υποδομών σε αστικούς κοινόχρηστους χώρους (π.χ. αστικά και περιαστικά πάρκα, δημόσιοι κήποι, χώροι αναψυχής, πλατείες, πεζόδρομοι, δεντροστοιχίες). Θα ενισχυθεί η αστική βιοποικιλότητα σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική Βιοποικιλότητας και η μείωση των εκπομπών CO₂.

- Ηλεκτροκίνηση των αστικών συγκοινωνιών

Θα χρηματοδοτηθούν έργα ηλεκτροκίνησης των αστικών μέσων μεταφοράς και εν γένει βελτίωσης των στόλων των αστικών συγκοινωνιών με προμήθεια ηλεκτρικών λεωφορείων συμπεριλαμβανομένων έξυπνων συστημάτων παρακολούθησης. Η δράση θα υλοποιηθεί σε συμφωνία με τα **Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) των πόλεων**, συμβάλλοντας στη μείωση των εκπομπών CO₂ και την κλιματική «ουδετερότητα» των αστικών περιοχών λαμβάνοντας υπόψη το **Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΠΕΑΡ)** και τα **Σχέδια Ποιότητας Αέρα**.

- Διεύρυνση του δικτύου ποδηλατοδρόμων και προμήθεια ποδηλάτων

Θα χρηματοδοτηθούν έργα ενίσχυσης του δικτύου αστικών ποδηλατοδρόμων και προμήθειας ποδηλάτων για τους πολίτες και επισκέπτες των περιοχών ΣΒΑΑ. Ενισχύεται η αειφόρος κινητικότητα και η περιβαλλοντική αναβάθμιση των αστικών περιοχών με μείωση των εκπομπών αερίων ρύπων και του θορύβου. Η δράση θα υλοποιηθεί σε συμφωνία με τα **Σχέδια Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) των πόλεων**, λαμβάνοντας υπόψη το **Εθνικό Πρόγραμμα Ελέγχου της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΠΕΑΡ)** και τα **Σχέδια Ποιότητας Αέρα**.

- Ενίσχυση επιχειρήσεων περιοχών ΣΒΑΑ για την βελτίωση της ενεργειακής τους απόδοσης

Θα χρηματοδοτηθούν επενδυτικά σχέδια των ΜΜΕ για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κτιρίων, υποδομών και διεργασιών με στόχο τη μείωση του περιβαλλοντικού / ενεργειακού τους αποτυπώματος. Η στήριξη θα παρέχεται μέσω ενισχύσεων (grants) συμπεριλαμβανομένων των vouchers. Για το σχεδιασμό των δράσεων θα ληφθεί υπόψη το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων. Η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των επιχειρήσεων αποτελεί προτεραιότητα του ΕΣΕΚ και του Περιφερειακού Σχεδίου Προσαρμογής στη Κλιματική Αλλαγή. Η δράση συμβάλλει στη μείωση των εκπομπών CO2 και τη μικροκλιματική αναβάθμιση του αστικού χώρου.

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων περιοχών ΣΒΑΑ

Θα χρηματοδοτηθούν επενδυτικά σχέδια των ΜΜΕ προσανατολισμένα στον τεχνολογικό μετασχηματισμό του παραγωγικού ιστού των αστικών περιοχών. Η στήριξη θα παρέχεται μέσω ενισχύσεων (grants) συμπεριλαμβανομένων των vouchers. Για το σχεδιασμό των δράσεων θα ληφθεί υπόψη το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 5i έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Αναμενόμενη συμβολή σε ειδικό στόχο:

Μέσω των ΣΒΑΑ οι τέσσερις πόλεις της Κρήτης θα επιδιώξουν την προώθηση έξυπνων, πράσινων, παραγωγικών και δίκαιων παρεμβάσεων που μετασχηματίζουν την οικονομία των περιοχών παρέμβασης, αντιμετωπίζουν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και βελτιώνουν την καθημερινότητα και ποιότητα ζωής των κατοίκων, χωρίς αποκλεισμούς.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του Δημόσιου τομέα καθ' αρμοδιότητα, Περιφέρεια Κρήτης, ΟΤΑ α βαθμού που υλοποιούν ΣΒΑΑ, ΔΕΥΑ, ΦΟΔΣΑ, ΕΦ, Υπ.Πολιτισμού, Φορείς με αρμοδιότητα στη διαχείριση λιμένων & παράκτιων περιοχών.

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Κάτοικοι, επισκέπτες και επιχειρήσεις των αστικών κέντρων εφαρμογής ΣΒΑΑ.

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ν) του ΚΚΔ

Περιοχές εφαρμογής ΣΒΑΑ στα αστικά κέντρα Ηρακλείου, Χανίων, Ρεθύμνου και Αγ. Νικολάου.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων, το Πρόγραμμα θα εξετάσει τη δυνατότητα συνεργασίας των Δικαιούχων της Περιφέρειας με δικαιούχους άλλων Κρατών - Μελών, μέσω δράσεων διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας στο πλαίσιο της Μακροπεριφερειακής Στρατηγική Αδριατικής - Ιονίου.

Στο πλαίσιο του ΕΣ 5i δε σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι λόγω της φύσης των σχετικών παρεμβάσεων που αφορούν σε ΜΜΕ η προτιμώμενη μορφή ενίσχυσης είναι, επίσης, η μη επιστρεπτέα επιχορήγηση, για τη δημιουργία ανάληψης κινήτρου των σχετικών δράσεων. Οι παρεμβάσεις των ΜΜΕ δεν προβλέπεται να δημιουργήσουν άμεσα τον απαραίτητο όγκο εσόδων για να εξασφαλίσουν την επιστροφή των ποσών.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	0,00	100,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	0,00	100,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO14	Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	δημόσιοι οργανισμοί	3,00	12,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO19	Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση	τετραγωνικά μέτρα	0,00	19.737,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO25	Αντιπλημμυρικά έργα σε ακτές, όχθες ποταμών και λιμνών που κατασκευάστηκαν ή ενισχύθηκαν πρόσφατα	χλμ.	0,00	3,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO26	Πράσινες υποδομές που κατασκευάστηκαν ή αναβαθμίστηκαν για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	εκτάρια	2,40	8,97
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO30	Μήκος νέων ή αναβαθμισμένων σωλήνων για τα συστήματα διανομής των δημόσιων δικτύων	χλμ.	0,00	81,15

			περιφέρειες		ύδρευσης				
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO57	Ικανότητα φιλικού προς το περιβάλλον τροχαίου υλικού μαζικών δημόσιων συγκοινωνιών	επιβάτες	0,00	150,00	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO58	Ειδικές υποστηριζόμενες υποδομές για ποδηλασία	χλμ.	0,00	40,20	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO66	Χωρητικότητα τάξεων νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	άτομα	0,00	305,00	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO70	Χωρητικότητα νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας (εκτός της στέγασης)	άτομα/έτος	0,00	116,00	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO74	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	άτομα	110.000,00	110.000,00	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	4,00	4,00	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	3,00	12,00	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO107	Επενδύσεις σε εγκαταστάσεις για χωριστή συλλογή αποβλήτων	ευρώ	0,00	1.000.000,00	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO904	Επιφάνεια αντιπλημμυρικών έργων μη γειτνιαζόντων με υδάτινο περιβάλλον	Τετραγωνικά Χιλιόμετρα	0,00	0,40	

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
---------------	----------------	--------	-----------------------	------------------------	---------	-----------------	----------------	---------------	---------------	----------------	--------------

							τιμή αναφοράς				
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	0,00	2021-2029	2,60	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR11	Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	χρήστες/έτος	0,00	2021-2029	110.000,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR29	Εκτιμώμενες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	τόνοι ισοδύναμου CO2/έτος	6.035,00	2021-2029	3.621,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR35	Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα	άτομα	0,00	2021-2029	99.043,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR37	Πληθυσμός που ωφελείται από μέτρα προστασίας από φυσική καταστροφή που συνδέεται με την κλιματική αλλαγή (εκτός της πλημμύρας και των ανεξέλεγκτων πυρκαγιών)	άτομα	0,00	2021-2029	81.288,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR41	Πληθυσμός συνδεδεμένος σε βελτιωμένο δημόσιο δίκτυο ύδρευσης	άτομα	0,00	2021-2029	15.369,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR62	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων υπηρεσιών δημόσιων συγκοινωνιών	χρήστες/έτος	0,00	2021-2029	657.000,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR64	Ετήσιος αριθμός χρηστών των ειδικών υποδομών για ποδηλασία	χρήστες/έτος	251.680,00	2021-2029	755.040,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR70	Ετήσιος αριθμός χρηστών νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας	χρήστες/έτος	181,00	2020-2029	305,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο	RCR74	Ετήσιος αριθμός χρηστών	χρήστες/έτος	0,00	2021-	116,00	ΟΠΣ	

			αναπτυγμένες περιφέρειες		νέων ή εκσυγχρονισμένων εγκαταστάσεων κοινωνικής μέριμνας			2029			
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR77	Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	14.760,00	2020-2029	166.955,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR103	Απόβλητα που συλλέγονται χωριστά	τόνοι/έτος	0,00	2021-2029	177,69	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR998	Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Συμμετέχοντες	68,00	2021-2029	88,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR999	Πληθυσμός που ωφελείται από παρεμβάσεις αστικών αναπλάσεων	Άτομα	0,00	2021-2029	85.675,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	2.125.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	024. Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών διοίκησης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	1.700.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	040. Ενεργειακή απόδοση και έργα επίδειξης στις ΜΜΕ ή στις μεγάλες επιχειρήσεις και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	2.550.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	045. Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	6.375.000,00

6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	058. Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	6.800.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	062. Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)	5.100.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	850.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	15.321.614,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	082. Τροχαίο υλικό καθαρών αστικών μεταφορών	2.123.300,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	083. Υποδομές ποδηλασίας	3.400.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	121. Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα	3.400.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	127. Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα	2.975.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	9.350.000,00
6	RSO5.1	Σύνολο			62.069.914,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	62.069.914,00

6	RSO5.1	Σύνολο			62.069.914,00
---	--------	--------	--	--	---------------

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. ΟΕΕ — Πόλεις, κωμοπόλεις και προάστια	62.069.914,00
6	RSO5.1	Σύνολο			62.069.914,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	10.625.000,00
6	RSO5.1	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	51.444.914,00
6	RSO5.1	Σύνολο			62.069.914,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.1.1.1. Ειδικός στόχος: RSO5.2. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών (ΕΤΠΑ)

2.1.1.1.1. Παρεμβάσεις των ταμείων

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημεία i), iii), iv), v), vi) και vii) του ΚΚΔ

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+:

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου θα σχεδιαστεί η **Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση των Εμβληματικών Διαδρομών Πολιτισμού και Περιβάλλοντος της Κρήτης**, η οποία θα αξιοποιεί τις διεθνείς πρακτικές σχεδιασμού θεματικών διαδρομών, που δημιουργούν συνέργειες με το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον, κινητοποιώντας το λανθάνον αναπτυξιακό δυναμικό της υπαίθρου και των ορεινών περιοχών της Κρήτης. Στο πλαίσιο της ΟΧΕ θα χρηματοδοτηθούν οι παρακάτω ενδεικτικές δράσεις:

- Εφαρμογές ΤΠΕ στο δημόσιο τομέα

Θα χρηματοδοτηθεί η ανάπτυξη **εφαρμογών ΤΠΕ τοπικής εμβέλειας και σημασίας**, οι οποίες παρέχουν βελτιωμένες υπηρεσίες ενημέρωσης, ξενάγησης, περιήγησης κλπ στους πολίτες και επισκέπτες των περιοχών εφαρμογής της ΟΧΕ. Διευρύνεται έτσι η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών από το Δημόσιο στους πολίτες, στο πλαίσιο ανάπτυξης των εμβληματικών διαδρομών, καθώς και η ενδυνάμωση και διαφοροποίηση της τοπικής οικονομίας μέσω της παροχής ψηφιακών υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας σε τομείς προτεραιότητας όπως ο τουρισμός – πολιτισμός (e-tourism/e-culture). Η δράση λειτουργεί συμπληρωματικά με τα προγράμματα: Ψηφιακός Μετασχηματισμός και RRF.

- Υποδομές Διαχείρισης Απορριμμάτων μικρής κλίμακας

Θα χρηματοδοτηθούν έργα Διαχείρισης Απορριμμάτων μικρής κλίμακας (πράσινες γωνιές και πράσινα σημεία) που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Δήμων.

Τα έργα θα πρέπει α) να είναι σύμφωνα με το περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ), β) να εξυπηρετούν τους σκοπούς της ολιστικής και ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων και γ) να συμβάλλουν στην εκπλήρωση των στόχων ανακύκλωσης.

Τα προτεινόμενα έργα θα είναι επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση εφόσον ο αρμόδιος ΦοΔΣΑ έχει δώσει τη σύμφωνη γνώμη του και έχει επικυρώσει την αναγκαιότητα αυτών των έργων βάσει ανάλυσης κόστους-οφέλους του ΠΕΣΔΑ (από συλλογή έως επεξεργασία και διάθεση), ανάλυσης επιλογών, εκτίμησης λειτουργικότητας και βιωσιμότητας. Για όλες τις ροές αποβλήτων που εισέρχονται στις ΜΑΑ θα είναι αναγκαία η υποβολή στη Διαχειριστική Αρχή προγραμματικής συμφωνίας μεταξύ του ΦοΔΣΑ και του Δήμου για σκοπούς χρηματοδότησης.

- Συμπλήρωση/αναβάθμιση του τοπικού οδικού δικτύου

Θα χρηματοδοτηθούν έργα αναβάθμισης τμημάτων του τοπικού οδικού δικτύου των περιοχών εφαρμογής της ΟΧΕ. Επιδιώκεται η ενίσχυση της ενεργητικής

και παθητικής οδικής ασφάλειας και η βελτίωση της προσβασιμότητας σε περιοχές παραγωγικές ή/και περιοχές πολιτιστικού & φυσιολατρικού ενδιαφέροντος, υπό το πρίσμα της βελτίωσης της προσβασιμότητας ΑμεΑ και της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή.

- Προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος

Θα χρηματοδοτηθεί η προστασία και ανάδειξη του πολιτισμικού αποθέματος των περιοχών εφαρμογής της ΟΧΕ, κατά τρόπο ανθεκτικό στην κλιματική αλλαγή. Επιδιώκεται: η ενίσχυση/συμπλήρωση και αξιοποίηση της μουσειακής υποδομής, η ανάδειξη/αξιοποίηση και ενοποίηση των μνημειακών συνόλων και αρχαιολογικών χώρων υψηλής επισκεψιμότητας χωρίς αποκλεισμούς, η προστασία των μνημειακών συνόλων από την κλιματική αλλαγή, η ενδυνάμωση του σύγχρονου πολιτισμού, η ανάδειξη ανενεργών ιστορικών και διατηρητέων κτιρίων υπό το πρίσμα των βασικών αξόνων της πολιτικής Bauhaus (sustainability, aesthetics, inclusion).

- Ανάπτυξη ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή κοινοχρήστων χώρων των αστικών/ημιαστικών κέντρων

Θα χρηματοδοτηθούν έργα πράσινων υποδομών σε κοινόχρηστους χώρους των αστικών/ημιαστικών κέντρων των περιοχών εφαρμογής της ΟΧΕ (π.χ αστικά και περιαστικά πάρκα, δημόσιοι κήποι, χώροι αναψυχής, πλατείες, πεζόδρομοι, δεντροστοιχίες) που θα ενισχύσουν την αστική βιοποικιλότητα σύμφωνα με την Εθνική Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα, την οικολογική σύνδεση πράσινων χώρων, τη μείωση των εκπομπών CO2 και τη μικροκλιματική αναβάθμιση των οικιστικών περιοχών. Η αύξηση του πρασίνου και η βελτίωση της αναλογίας του με τον δομημένο χώρο, η μέριμνα για τη βιοποικιλότητα σε οικιστικές περιοχές και η ανάπτυξη/προώθηση βιοκλιματικών υποδομών στο δημόσιο χώρο θα βελτιώσουν το θερμικό περιβάλλον των αστικών κέντρων της Κρήτης.

- Τουριστική Προβολή

Θα χρηματοδοτηθεί η προβολή των φυσικών και πολιτισμικών πόρων των περιοχών εφαρμογής της ΟΧΕ, μέσω μιας συνεκτικής στρατηγικής τουριστικής ανάπτυξης, στο πλαίσιο της στρατηγικής ΟΧΕ, η οποία δύναται να αξιοποιεί μηχανισμούς διαχείρισης προορισμού μέσω:

1. Της προβολής στο διεθνή χώρο των εναλλακτικών μορφών τουρισμού που εδράζονται στα συγκριτικά πλεονεκτήματα της ενδοχώρας και των ορεινών περιοχών της Κρήτης (φυσικό-πολιτισμικό και ανθρωπογενές περιβάλλον), τα οποία τυγχάνουν διεθνούς αναγνώρισης, εγγραφόμενα σε καταλόγους της UNESCO.
2. Της ενημέρωσης/διευκόλυνσης των επισκεπτών στην περιοχή ΟΧΕ κατά τη διάρκεια της παραμονής τους/περιήγησής τους σ' αυτήν κατά τρόπο ενιαίο και διακριτό.

- Ενίσχυση της βιοποικιλότητας και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος

Θα χρηματοδοτηθούν έργα προστασίας και ανάδειξης του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας των περιοχών εφαρμογής της ΟΧΕ και ειδικότερα των προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000 το οποίο χωροθετείται σ' αυτές, λαμβάνοντας υπόψη την **Εθνική Στρατηγική της Βιοποικιλότητας**. Τέτοιες παρεμβάσεις ενδεικτικά είναι:

- Η προστασία των ενδημικών ειδών και εν γένει της βιοποικιλότητας της περιοχής.
- Η βελτίωση της γνώσης σε τοπικό επίπεδο για την κατάσταση διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων, με την εγκαθίδρυση και εφαρμογή συστημάτων μόνιμης παρακολούθησης ειδών/οικοτόπων.
- Η δημιουργία πράσινων υποδομών των οικοσυστημάτων εντός και εκτός δικτύου Natura 2000 και η ανάπτυξη πρακτικών και μέτρων φιλικών και υποστηρικτικών προς τα είδη και τους τύπους οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος.
- Η διευκόλυνση της περιήγησης των επισκεπτών στην περιοχή και τις φυσιολατρικές και πολιτιστικές διαδρομές της ΟΧΕ με ασφάλεια και με σεβασμό στην κλιματική αλλαγή, αξιοποιώντας και τις δυνατότητες που παρέχουν οι ΤΠΕ.

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων περιοχών ΟΧΕ

Θα χρηματοδοτηθούν επενδυτικά σχέδια των ΜΜΕ των περιοχών εφαρμογής της ΟΧΕ. Η στήριξη των ΜΜΕ είναι προσανατολισμένη στην επιτάχυνση του τεχνολογικού μετασχηματισμού του παραγωγικού ιστού της ενδοχώρας της Κρήτης. Η στήριξη θα παρέχεται μέσω voucher ή ενισχύσεων (grants) για την υλοποίηση επιχειρηματικών σχεδίων ανάπτυξης νέου προϊόντος ή υπηρεσίας. Για το διαχωρισμό και το σχεδιασμό των δράσεων θα ληφθεί υπόψη το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων.

Οι δράσεις που επιλέγονται στο πλαίσιο του ΕΣ 5ii έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/106.

Αναμενόμενη συμβολή στον ειδικό στόχο:

Η Στρατηγική Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης των εμβληματικών διαδρομών πολιτισμού και περιβάλλοντος αντιμετωπίζει την ανάγκη σχεδιασμού νέων/εναλλακτικών μορφών τουρισμού, βιώσιμων στις νέες παγκόσμιες συνθήκες και ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή, που θα εδράζονται σε συγκριτικά πλεονεκτήματα της Κρήτης και θα ενισχύουν τον τουρισμό εμπειρίας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Φορείς του δημόσιου τομέα, ΟΤΑ α βαθμού που δραστηριοποιούνται στην περιοχή ΟΧΕ, ΦΟΔΣΑ, ΔΕΥΑ, Περιφέρεια Κρήτης

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Κάτοικοι και επισκέπτες των περιοχών ΟΧΕ, Επιχειρήσεις των περιοχών ΟΧΕ

Ενέργειες που διαφυλάσσουν την ισότητα, την ένταξη και την απαγόρευση των διακρίσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iv) του ΚΚΔ και άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

Οι διαδικασίες, η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των δράσεων θα είναι συνεπείς με τις κατευθυντήριες αρχές που προβλέπονται στους Κανονισμούς για τη διαφύλαξη της ισότητας, της ένταξης, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ (άρθρο 9, παρ.3 και άρθρο 73 παρ.1 του ΚΚΔ).

Επιπλέον διασφαλίζεται συστηματική και πολυεπίπεδη συνεργασία με τους εκπροσώπους των ΑμεΑ στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, σε όλα τα στάδια σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, ενώ θα πραγματοποιηθούν επιμέρους στοχευμένες ενέργειες, δράσεις και παρεμβάσεις σε συμφωνία με το περιεχόμενο του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Άτομα με Αναπηρία, και των αρχών της ισότητας των φύλων και των μη διακρίσεων ενώ ταυτόχρονα θα λαμβάνονται υπόψη οι υπάρχουσες εθνικές στρατηγικές και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα ΑμεΑ (<https://primeminister.gr/wp-content/uploads/2020/12/2020-ethniko-sxedio-drasis-amea.pdf>).

Η Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος θα συμμετέχει στο θεματικό Δίκτυο για τα θέματα αναπηρίας που προβλέπεται να λειτουργήσει κατά την ΠΠ 2021-2027.

Όλες οι επενδύσεις θα ακολουθούν τις αρχές της άρσης του διαχωρισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων και θα στοχεύουν στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες χωρίς αποκλεισμούς για όλες τις περιθωριοποιημένες ομάδες, όπως οι Ρομά, τα ΑμεΑ, τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, κ.λ.π. και θα αποτελούν κριτήρια επιλογής των πράξεων. Όλες οι υπηρεσίες ή/και επενδύσεις θα απευθύνονται στο σύνολο των περιθωριοποιημένων ομάδων και δεν θα διατηρούν ή οδηγούν σε διαχωρισμό και απομόνωσή τους.

Ενδεικτική αναφορά ως προς τις ειδικές περιοχές-στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προβλεπόμενης χρήσης των εδαφικών εργαλείων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο v) του ΚΚΔ

Περιοχές εφαρμογής της ΟΧΕ εμβληματικών διαδρομών.

Διαπεριφερειακές, διασυνοριακές και διακρατικές δράσεις — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vi) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο της συμπληρωματικότητας πόρων, το Πρόγραμμα θα εξετάσει τη δυνατότητα συνεργασίας των Δικαιούχων της Περιφέρειας με δικαιούχους άλλων Κρατών - Μελών, μέσω δράσεων διαπεριφερειακής, διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας στο πλαίσιο της Μακροπεριφερειακής Στρατηγική

Προβλεπόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο vii) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο του ΕΣ 5ii δε σχεδιάζεται να χρησιμοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία διότι η φύση των σχετικών παρεμβάσεων που αφορούν σε ΜΜΕ η προτιμώμενη μορφή ενίσχυσης είναι, επίσης, η μη επιστρεπτέα επιχορήγηση, για τη δημιουργία ανάληψης κινήτρου των σχετικών δράσεων. Οι παρεμβάσεις των ΜΜΕ δεν προβλέπεται να δημιουργήσουν άμεσα τον απαραίτητο όγκο εσόδων για να εξασφαλίσουν την επιστροφή των ποσών.

2.1.1.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ και άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΠΑ και του κανονισμού ΤΣ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO01	Υποστηριζόμενες επιχειρήσεις (εκ των οποίων: πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες, μεγάλες)	επιχειρήσεις	0,00	20,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO02	Επιχειρήσεις που υποστηρίζονται με επιχορηγήσεις	επιχειρήσεις	0,00	20,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO14	Δημόσιοι οργανισμοί που υποστηρίζονται για την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	δημόσιοι οργανισμοί	1,00	3,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO26	Πράσινες υποδομές που κατασκευάστηκαν ή αναβαθμίστηκαν για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	εκτάρια	0,00	2,42
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO46	Μήκος ανακατασκευασμένων ή εκσυγχρονισμένων οδών — εκτός ΔΕΔ-Μ	χλμ.	0,00	2,04

6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO74	Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη	άτομα	63.000,00	63.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO75	Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται	συμβολή στις στρατηγικές	1,00	1,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO77	Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	πολιτιστικοί και τουριστικοί χώροι	1,00	4,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCO107	Επενδύσεις σε εγκαταστάσεις για χωριστή συλλογή αποβλήτων	ευρώ	0,00	800.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO911	Δράσεις τουριστικής προβολής	Δράσεις	0,00	5,00

Παραπομπή: Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Γραμμή βάσης ή τιμή αναφοράς	Έτος αναφοράς	Στόχος (2029)	Πηγή δεδομένων	Παρατηρήσεις
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR01	Θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν σε υποστηριζόμενες οντότητες	ετήσια ΙΠΑ	0,00	2021-2029	1,30	ΟΠΣ	
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR11	Χρήστες νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών, προϊόντων και διαδικασιών	χρήστες/έτος	0,00	2021-2029	63.000,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR56	Εξοικονόμηση χρόνου που οφείλεται στη βελτίωση των οδικών υποδομών	ανθρωπομέρες/έτος	0,00	2021-2029	4,00	ΟΠΣ	

6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR77	Επισκέπτες πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται	επισκέπτες/έτος	441.926,00	2020-2029	507.634,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR95	Πληθυσμός που έχει πρόσβαση σε νέες ή βελτιωμένες πράσινες υποδομές	άτομα	0,00	2021-2029	15.000,00	ΟΠΣ	
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	RCR103	Απόβλητα που συλλέγονται χωριστά	τόνοι/έτος	0,00	2021-2029	66,12	ΟΠΣ	
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSR998	Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης	Συμμετέχοντες	0,00	2021-2029	20,00	ΟΠΣ	

2.1.1.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο viii) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	016. Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις	595.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	024. Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών διοίκησης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	850.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	067. Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης	680.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	079. Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές	4.132.390,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	093. Άλλες ανακατασκευές και εκσυγχρονισμοί οδών (αυτοκινητοδρόμων, εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών οδών)	2.805.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	165. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	850.000,00

6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	166. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	3.230.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	167. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικοτουρισμού εκτός από τις περιοχές Natura 2000	1.700.000,00
6	RSO5.2	Σύνολο			14.842.390,00

Πίνακας 5: Διάσταση 2 — μορφή χρηματοδότησης

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	01. Επιχορήγηση	14.842.390,00
6	RSO5.2	Σύνολο			14.842.390,00

Πίνακας 6: Διάσταση 3 — μηχανισμός εδαφικής υλοποίησης και εδαφική εστίαση

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	05. ΟΕΕ — Ορεινές περιοχές	14.842.390,00
6	RSO5.2	Σύνολο			14.842.390,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	----------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΑΜ

Προτεραιότητα	Ειδικός στόχος	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	02. Συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου	850.000,00
6	RSO5.2	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	13.992.390,00
6	RSO5.2	Σύνολο			14.842.390,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.2. Προτεραιότητες της τεχνικής βοήθειας

2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 7. Τεχνική βοήθεια ΕΤΠΑ

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

· Τεχνικοί Σύμβουλοι, Συμπληρωματικά συστήματα και Εργαλεία Οργάνωσης της Διαχείρισης

Η δράση χρηματοδοτεί:

1. την εξασφάλιση εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών σε εξειδικευμένα θέματα που άπτονται του περιεχομένου του προγράμματος και υποστηρίζουν την εξειδίκευση των δράσεων, την αξιολόγηση των προτάσεων για ένταξη, την παρακολούθηση της υλοποίησης, τη διενέργεια ελέγχων/επιθεωρήσεων και την ολοκλήρωση των ενταγμένων έργων.
2. την ανάπτυξη/ανάβαθμιση συμπληρωματικών/εξειδικευμένων υποστηρικτικών συστημάτων και εργαλείων, την προμήθεια υλικοτεχνικού εξοπλισμού, την αγορά ή/και ανάπτυξη λογισμικού, την ανάπτυξη και διάχυση μεθόδων οργάνωσης, την προμήθεια / ανάπτυξη ειδικών εφαρμογών κλπ. που θα κριθούν απαραίτητες για την εξυπηρέτηση ειδικών αναγκών αποτελεσματικής υλοποίησης, παρακολούθησης και διαχείρισης των δράσεων του προγράμματος, συμπληρωματικών με αυτά που καλύπτονται από το Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια 2021-27».

- Πληροφόρηση και Δημοσιότητα

Η δράση χρηματοδοτεί:

1. Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας του ΕΤΠΑ του προγράμματος και των επιμέρους παρεμβάσεών του, που απευθύνονται τόσο στους φορείς της Κρήτης (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους, επαγγελματικές οργανώσεις, Μ.Κ.Ο, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ.), όσο και στους πολίτες οι οποίοι ωφελούνται έμμεσα ή άμεσα από το πρόγραμμα.
2. Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων του προγράμματος, τη δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, τη σύσταση και παρακολούθηση εταιρικής σχέσης όπου αυτό απαιτείται κλπ.
3. Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών.

· Αξιολόγηση, Μελέτες, Εμπειρογνομοσύνες

Η δράση χρηματοδοτεί:

1. Την εκπόνηση των αξιολογήσεων που προβλέπονται από τους κανονισμούς των ΕΔΕΤ και το Σχέδιο Αξιολόγησης του προγράμματος.

2. Παρεμβάσεις για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης, με την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών.
3. Την εκπόνηση εμπειρογνωμοσυνών προετοιμασίας / ωρίμανσης / εξειδίκευσης / βελτιστοποίησης της εφαρμογής / αποτίμησης των παρεμβάσεων του προγράμματος.
4. Την κατάρτιση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης, οδηγών εφαρμογής κλπ., όπως κατά περίπτωση απαιτούνται.

· Ενδυνάμωση διαχειριστικής ικανότητας της Αρχής Διαχείρισης, Υποστήριξη Δικαιούχων

Για την ενδυνάμωση διαχειριστικής ικανότητας της Αρχής Διαχείρισης η δράση χρηματοδοτεί:

1. Σεμινάρια, ημερίδες κλπ. που στοχεύουν στην κατάρτιση και επιμόρφωση των στελεχών της ΕΥΔ σε θέματα σχετικά με τις αρμοδιότητές τους.
2. Προγράμματα ανταλλαγής εμπειριών και δικτύωσης με άλλες ΔΑ και λοιπούς φορείς της χώρας και της ΕΕ.

Για την ενίσχυση της επιχειρησιακής επάρκειας και των απαιτούμενων δεξιοτήτων των δικαιούχων έργων ΕΤΠΑ, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες ωρίμανσης και υλοποίησης των έργων που χρηματοδοτεί το πρόγραμμα, η δράση θα υποστηρίξει:

1. Στοχευμένες δράσεις ενημέρωσης (ημερίδες, σεμινάρια κλπ)
2. Οργάνωση εκπαιδευτικών ταξιδιών απόκτησης εμπειρίας και γνώσης καλών πρακτικών
3. Σχεδιασμό εργαλείων υποστήριξης του έργου αυτών
4. Εκπαίδευση δημόσιων φορέων δικαιούχων του ΕΣΠΑ σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για την καλύτερη αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης και την περαιτέρω προώθηση της καινοτομίας σε δημόσιες συμβάσεις.

Οι παραπάνω δράσεις:

1. Θα είναι συμπληρωματικές με τις δράσεις του προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων» 2021-2027 στο οποίο προβλέπεται διακριτός άξονας για την ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας των φορέων υλοποίησης (capacity building) σε τομείς που έχουν παρατηρηθεί ελλείψεις καθώς και σε νέους τομείς που παρουσιάζουν δυνατότητες ανάπτυξης. Η ομάδα των εμπειρογνομόνων JASPERS θα συμβάλλει στην ενδυνάμωση του συστήματος διακυβέρνησης σημαντικών τομέων (στερεά απόβλητα, λύματα) και στην ενίσχυση της ικανότητας των δικαιούχων. Διεθνείς Οργανισμοί θα έχουν επίσης σημαντικό ρόλο όπως για παράδειγμα η ΕΤΕπ (EIB) μέσω δράσεων PASSA. Πριν την έκδοση των προσκλήσεων των δράσεων υποστήριξης δικαιούχων του προγράμματος θα εφαρμόζεται η διαδικασία εξειδίκευσης, προκειμένου για την αποφυγή επικαλύψεων των δύο προγραμμάτων.
2. Θα λαμβάνουν υπόψη τα στοιχεία που ορίζονται στο τμήμα 9 (παράγραφος «Καταπολέμηση της απάτης») του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης της Ελλάδας.

Οι δράσεις που επιλέγονται έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Αρχή Διαχείρισης

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Δυνητικοί Δικαιούχοι έργων και Πολίτες της Κρήτης

2.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO691	Έλεγχοι και επιθεωρήσεις	Έλεγχοι / επιθεωρήσεις	8,00	80,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	8,00	30,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι	4,00	10,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO696	Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Ενέργειες	6,00	20,00
ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO697	Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Σχέδια	0,00	2,00

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	1.275.000,00
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	1.275.000,00
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	680.000,00
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	1.020.000,00

7	Σύνολο			4.250.000,00
---	--------	--	--	--------------

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
---------------	--------	-----------------------	---------	------------

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
7	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	4.250.000,00
7	Σύνολο			4.250.000,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

2.2.1. Προτεραιότητα για τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ: 8. Τεχνική βοήθεια ΕΚΤ+

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του ΚΚΔ

2.2.1.1. Παρέμβαση των ταμείων

Σχετικά είδη δράσεων — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο i) του ΚΚΔ

- Τεχνικοί Σύμβουλοι, Συμπληρωματικά συστήματα και Εργαλεία Οργάνωσης της Διαχείρισης

Η δράση χρηματοδοτεί:

1. την εξασφάλιση εξωτερικών συμβουλευτικών υπηρεσιών σε εξειδικευμένα θέματα που άπτονται του περιεχομένου του προγράμματος και υποστηρίζουν την εξειδίκευση των δράσεων, την αξιολόγηση των προτάσεων για ένταξη, την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης, τη διενέργεια ελέγχων/επιθεωρήσεων και την ολοκλήρωση των ενταγμένων έργων.
2. την ανάπτυξη/αναβάθμιση συμπληρωματικών/εξειδικευμένων υποστηρικτικών συστημάτων και εργαλείων, την προμήθεια υλικοτεχνικού εξοπλισμού, την αγορά ή/και ανάπτυξη λογισμικού, την ανάπτυξη και διάχυση μεθόδων οργάνωσης, την προμήθεια / ανάπτυξη ειδικών εφαρμογών κλπ. που θα κριθούν απαραίτητες για την εξυπηρέτηση ειδικών αναγκών αποτελεσματικής υλοποίησης, παρακολούθησης και διαχείρισης των δράσεων του προγράμματος, συμπληρωματικών με αυτά που καλύπτονται από το Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια 2021-27».

- Πληροφόρηση και Δημοσιότητα

Η δράση χρηματοδοτεί:

1. Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας του ΕΚΤ+ του προγράμματος και των επιμέρους παρεμβάσεων του, που απευθύνονται τόσο στους φορείς της Κρήτης (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους, επαγγελματικές οργανώσεις, Μ.Κ.Ο, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ), όσο και στους πολίτες οι οποίοι ωφελούνται έμμεσα ή άμεσα από το πρόγραμμα.
2. Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων του προγράμματος, τη δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, τη σύσταση και παρακολούθηση εταιρικής σχέσης όπου αυτό απαιτείται κλπ.
3. Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών.

- Αξιολόγηση, Μελέτες, Εμπειρογνωμοσύνες

Η δράση χρηματοδοτεί :

1. Την εκπόνηση των αξιολογήσεων που προβλέπονται από τους κανονισμούς των ΕΔΕΤ και το Σχέδιο Αξιολόγησης του προγράμματος.
2. Παρεμβάσεις για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης, με την εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών.

3. Την εκπόνηση εμπειρογνωμοσυνών προετοιμασίας / ωρίμανσης / εξειδίκευσης / βελτιστοποίησης της εφαρμογής / αποτίμησης των παρεμβάσεων ΕΚΤ+ του προγράμματος.
4. Την κατάρτιση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης, οδηγών εφαρμογής κλπ., όπως κατά περίπτωση απαιτούνται.

- Ενδυνάμωση διαχειριστικής ικανότητας της Αρχής Διαχείρισης, Υποστήριξη Δικαιούχων

Για την ενδυνάμωση διαχειριστικής ικανότητας της Αρχής Διαχείρισης η δράση χρηματοδοτεί:

1. Σεμινάρια, ημερίδες κλπ. που στοχεύουν στην κατάρτιση και επιμόρφωση των στελεχών της ΕΥΔ σε θέματα σχετικά με τις αρμοδιότητές τους για τη διαχείριση θεμάτων ΕΚΤ+.
2. Προγράμματα ανταλλαγής εμπειριών και δικτύωσης με άλλες ΔΑ και λοιπούς φορείς της χώρας και της ΕΕ.

Για την ενίσχυση της επιχειρησιακής επάρκειας και των απαιτούμενων δεξιοτήτων των δικαιούχων έργων ΕΚΤ+, προκειμένου να ανταποκριθούν στις ανάγκες ωρίμανσης και υλοποίησης των έργων που χρηματοδοτεί το πρόγραμμα, η δράση θα υποστηρίξει:

1. Στοχευμένες δράσεις ενημέρωσης (ημερίδες, σεμινάρια κλπ.)
2. Οργάνωση εκπαιδευτικών ταξιδιών απόκτησης εμπειρίας και γνώσης καλών πρακτικών
3. Σχεδιασμό εργαλείων υποστήριξης του έργου αυτών
4. Εκπαίδευση δημόσιων φορέων δικαιούχων του ΕΣΠΑ σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, για την καλύτερη αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης και την περαιτέρω προώθηση της καινοτομίας σε δημόσιες συμβάσεις.

Οι παραπάνω δράσεις:

1. Θα είναι συμπληρωματικές με τις δράσεις του προγράμματος «Τεχνική Βοήθεια και Υποστήριξη Δικαιούχων» 2021-2027 στο οποίο προβλέπεται διακριτός άξονας για την ενδυνάμωση της διοικητικής ικανότητας των φορέων υλοποίησης (capacity building) σε τομείς που έχουν παρατηρηθεί ελλείψεις καθώς και σε νέους τομείς που παρουσιάζουν δυνατότητες ανάπτυξης. Πριν την έκδοση των προσκλήσεων των δράσεων υποστήριξης δικαιούχων του προγράμματος θα εφαρμόζεται η διαδικασία εξειδίκευσης, προκειμένου για την αποφυγή επικαλύψεων των δύο προγραμμάτων.
2. Θα λαμβάνουν υπόψη τα στοιχεία που ορίζονται στο τμήμα 9 (παράγραφος «Καταπολέμηση της απάτης») του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης της Ελλάδας.

Οι δράσεις που επιλέγονται έχουν εκτιμηθεί ότι συμμορφώνονται με την Αρχή DNSH σύμφωνα με το προοίμιο 10 του ΚΚΔ 2021/1060.

Βασικές ομάδες-στόχοι — άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο δ) σημείο iii) του ΚΚΔ:

Ενδεικτικοί Δικαιούχοι πράξεων: Αρχή Διαχείρισης

Ωφελούμενοι πράξεων (ομάδες στόχου): Δυνητικοί Δικαιούχοι έργων και Πολίτες της Κρήτης

2.2.1.2. Δείκτες

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο ii) του ΚΚΔ

Πίνακας 2: Δείκτες εκροών

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Αναγνωριστικός κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ορόσημο (2024)	Στόχος (2029)
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO691	Έλεγχοι και επιθεωρήσεις	Έλεγχοι / επιθεωρήσεις	7,00	70,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO693	Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών και προμηθειών	Συμβάσεις	3,00	19,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO694	Δικαιούχοι που υποστηρίζονται	Δικαιούχοι	2,00	5,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO696	Ενέργειες επικοινωνίας και προβολής	Ενέργειες	3,00	10,00
EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	PSO697	Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Σχέδια	0,00	2,00

2.2.1.3. Ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων (ΕΕ) ανά είδος παρέμβασης

Άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ε) σημείο iv) του ΚΚΔ

Πίνακας 4: Διάσταση 1 — πεδίο παρέμβασης

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	179. Ενημέρωση και επικοινωνία	595.000,00
8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	180. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος	595.000,00
8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	181. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων	648.010,00
8	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	182. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κράτους μέλους, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων	595.000,00
8	Σύνολο			2.433.010,00

Πίνακας 7: Διάσταση 6 — δευτερεύοντες θεματικοί στόχοι ΕΚΤ+

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
8	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	09. Άνευ αντικειμένου	2.433.010,00
8	Σύνολο			2.433.010,00

Πίνακας 8: Διάσταση 7 — διάσταση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο των ΕΚΤ+, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής και ΤΔΜ

Προτεραιότητα	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Ποσό (EUR)
8	ΕΚΤ+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	03. Ουδετερότητα ως προς το φύλο	2.433.010,00
8	Σύνολο			2.433.010,00

* Κατά κανόνα, το 40 % για το ΕΚΤ+ συνεισφέρει στην παρακολούθηση της ισότητας των φύλων. Το 100 % εφαρμόζεται όταν το κράτος μέλος επιλέγει να χρησιμοποιήσει το άρθρο 6 του κανονισμού ΕΚΤ+

3. Σχέδιο χρηματοδότησης

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημεία i), ii) και iii), άρθρο 112 παράγραφοι 1, 2 και 3, και άρθρα 14 και 26 του ΚΚΔ

3.1. Μεταφορές και συνεισφορές (1)

Παραπομπή: άρθρα 14, 26 και 27 του ΚΚΔ

Τροποποίηση του προγράμματος που αφορά	☐ συνεισφορά στο InvestEU
	☐ μεταφορά προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση
	☐ μεταφορά μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+, Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία

1) Ισχύει μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 26, με εξαίρεση τις συμπληρωματικές μεταφορές προς το ΤΔΜ σύμφωνα με το άρθρο 27 του ΚΚΔ. Οι μεταφορές δεν επηρεάζουν την ετήσια κατανομή των χρηματοδοτικών πιστώσεων σε επίπεδο ΠΔΠ για ένα κράτος μέλος.

Πίνακας 15Α: Συνεισφορές στο InvestEU* (κατανομή ανά έτος)

Συνεισφορά από		Συνεισφορά σε	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σκέλος InvestEU	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Για κάθε νέο αίτημα συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Πίνακας 15Β: Συνεισφορές στο InvestEU* (συνολικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Βιώσιμες υποδομές (α)	Καινοτομία και ψηφιοποίηση (β)	MME (γ)	Κοινωνικές επενδύσεις και δεξιότητες (δ)	Σύνολο (ε)=(α)+(β)+(γ)+(δ)
Σύνολο						

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις συνεισφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα συνεισφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Αιτιολόγηση που λαμβάνει υπόψη τον τρόπο με τον οποίο τα ποσά αυτά συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής που έχουν επιλεγεί στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 του κανονισμού InvestEU

--

Πίνακας 16A: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Μέσο	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

Πίνακας 16B: Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση* (συνολικά)

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Σύνολο
Σύνολο		

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Μεταφορές προς μέσα υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση — Αιτιολόγηση

--

Πίνακας 17A: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία* (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από		Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο

* Μεταφορά προς άλλα προγράμματα. Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+ μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο εντός της ίδιας κατηγορίας περιφέρειας.

Πίνακας 17B: Μεταφορές μεταξύ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ και Ταμείου Συνοχής ή προς άλλο ταμείο ή ταμεία (συνοπτικά)

	ΕΤΠΑ			ΕΚΤ+			ΤΣ	ΕΤΘΑΥ	ΤΑΜΕ	ΤΕΑ	ΜΔΣΘ	Σύνολο
	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	Μετάβαση	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες						
Σύνολο												

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

Μεταφορές μεταξύ ταμείων επιμερισμένης διαχείρισης, μεταξύ άλλων και μεταξύ των ταμείων της πολιτικής συνοχής — Αιτιολόγηση

--

3.2. ΤΔΜ: κατανομή στο πρόγραμμα και μεταφορές (1)

3.3. Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση

Πίνακας 19Α: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση εντός του προγράμματος (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος					
		Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*	2025	2026	2027	Σύνολο

* Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+

Πίνακας 19B: Μεταφορές μεταξύ κατηγοριών περιφέρειας που προκύπτουν από την ενδιάμεση επανεξέταση προς άλλα προγράμματα (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς	Κατανομή ανά έτος					
		Κατηγορία περιφέρειας*	Κατηγορία περιφέρειας*	2025	2026	2027	Σύνολο

* Ισχύει μόνο για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+

3.4. Επιστρεπτέα μεταφορά (1)

Πίνακας 20Α: Επιστρεπτέες μεταφορές (κατανομή ανά έτος)

Μεταφορές από	Μεταφορές προς		Κατανομή ανά έτος							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Σύνολο
InvestEU ή άλλο μέσο της Ένωσης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας								

(1) Ισχύουν μόνο για τροποποιήσεις του προγράμματος για πόρους που επιστρέφονται από άλλα μέσα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων των ΤΑΜΕ, ΤΕΑ και ΜΔΣΘ, υπό άμεση ή έμμεση διαχείριση, ή από το InvestEU.

Πίνακας 20Β: Επιστρεπτέες μεταφορές* (συνοπτικά)

Από	Προς						
	ΕΤΠΑ			ΕΚΤ+			Ταμείο Συνοχής
InvestEU / Μέσο	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μετάβαση	Ανεπτυγμένες	

* Σωρευτικά ποσά για όλες τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκαν μέσω τροποποιήσεων του προγράμματος κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού. Με κάθε νέο αίτημα μεταφοράς, καθορίζονται με τροποποίηση προγράμματος τα συνολικά ποσά που μεταφέρονται για κάθε έτος ανά ταμείο και ανά κατηγορία περιφέρειας.

3.5. Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο i) του ΚΚΔ και άρθρα 3, 4 και 7 του κανονισμού ΤΔΜ

Πίνακας 10: Χρηματοδοτικές πιστώσεις ανά έτος

Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Σύνολο
							Χρηματοδοτική πίστωση χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	Χρηματοδοτική πίστωση χωρίς ποσό ευελιξίας	Ποσό ευελιξίας	
ΕΤΠΑ*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	0,00	59.857.311,00	61.320.895,00	62.527.679,00	63.780.387,00	26.683.084,00	26.683.083,00	27.343.610,00	27.343.610,00	355.539.659,00
Σύνολο ΕΤΠΑ		0,00	59.857.311,00	61.320.895,00	62.527.679,00	63.780.387,00	26.683.084,00	26.683.083,00	27.343.610,00	27.343.610,00	355.539.659,00
ΕΚΤ+*	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	0,00	20.929.690,00	21.441.246,00	21.862.418,00	22.300.571,00	9.329.782,00	9.329.782,00	9.561.783,00	9.561.783,00	124.317.055,00
Σύνολο ΕΚΤ+		0,00	20.929.690,00	21.441.246,00	21.862.418,00	22.300.571,00	9.329.782,00	9.329.782,00	9.561.783,00	9.561.783,00	124.317.055,00
Σύνολο		0,00	80.787.001,00	82.762.141,00	84.390.097,00	86.080.958,00	36.012.866,00	36.012.865,00	36.905.393,00	36.905.393,00	479.856.714,00

* Ποσά μετά τη συμπληρωματική μεταφορά στο ΤΔΜ.

3.6. Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) σημείο ii), άρθρο 22 παράγραφος 6 και άρθρο 36 του ΚΚΔ

Για προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» στα οποία επιλέχθηκε τεχνική βοήθεια σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 4 του ΚΚΔ στη συμφωνία εταιρικής σχέσης

Πίνακας 11: Σύνολο χρηματοδοτικών πιστώσεων ανά ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση

Στόχος πολιτικής / ειδικός στόχος του ΤΑΜ ή τεχνική βοήθεια	Προτεραιότητα	Βάση για τον υπολογισμό της ενωσιακής στήριξης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας*	Συνεισφορά της Ένωσης (α)=(ζ)+(η)	Κατανομή της συνεισφοράς της Ένωσης		Εθνική συνεισφορά (β)=(γ)+(δ)	Ενδεικτική κατανομή της εθνικής συνεισφοράς		Σύνολο (ε) = (α) + (β)	Ποσοστό συγχρηματοδότησης (στ) = (α)/(ε)
						Μικρότερο ποσό ευελιξίας (ζ)	Ποσό ευελιξίας (η)		Δημόσια (γ)	Ιδιωτικά (δ)		
1	1	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	50.793.785,00	43.075.321,00	7.718.464,00	8.963.610,00	8.963.610,00		59.757.395,00	84,9999987449%
2	2	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	96.966.163,00	82.231.488,00	14.734.675,00	17.111.676,00	17.111.676,00		114.077.839,00	84,999998685%
3	3	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	58.788.335,00	49.855.045,00	8.933.290,00	10.374.413,00	10.374.413,00		69.162.748,00	84,9999988433%
4	4	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	67.829.072,00	57.521.978,00	10.307.094,00	11.969.837,00	11.969.837,00		79.798.909,00	84,9999991855%
4	5	Δημόσιο	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	121.884.045,00	103.362.207,00	18.521.838,00	21.508.950,00	21.508.950,00		143.392.995,00	84,9999994770%
5	6	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	76.912.304,00	65.224.951,00	11.687.353,00	13.572.760,00	13.572.760,00		90.485.064,00	84,9999995579%
ΤΑ36(4)	7	Δημόσιο	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	4.250.000,00	3.604.183,00	645.817,00	750.000,00	750.000,00		5.000.000,00	85,0000000000%
ΤΑ36(4)	8	Δημόσιο	EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	2.433.010,00	2.063.283,00	369.727,00	429.355,00	429.355,00		2.862.365,00	84,9999912660%
Σύνολο			ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	355.539.659,00	301.512.966,00	54.026.693,00	62.742.296,00	62.742.296,00		418.281.955,00	84,9999993425%
Σύνολο			EKT+	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	124.317.055,00	105.425.490,00	18.891.565,00	21.938.305,00	21.938.305,00		146.255.360,00	84,9999993163%
Γενικό σύνολο					479.856.714,00	406.938.456,00	72.918.258,00	84.680.601,00	84.680.601,00		564.537.315,00	84,9999993357%

* Για το ΕΤΠΑ: λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, ειδικά κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες και βόρειες αραιοκατοικημένες περιφέρειες. Για το EKT+, λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, περιφέρειες μετάβασης, περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες και, κατά περίπτωση, πρόσθετα κονδύλια για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες. Για το Ταμείο Συνοχής: άνευ αντικειμένου. Για την παροχή τεχνικής βοήθειας, η εφαρμογή των κατηγοριών περιφέρειας εξαρτάται από την επιλογή ταμείου.

**** Να αναφερθούν οι συνολικοί πόροι του ΤΔΜ, συμπεριλαμβανομένης της συμπληρωματικής στήριξης που μεταφέρεται από το ΕΠΠΑ και το ΕΚΤ+. Ο πίνακας δεν περιλαμβάνει τα ποσά σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού ΤΔΜ. Σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας που χρηματοδοτείται από το ΤΔΜ, οι πόροι του ΤΔΜ θα πρέπει να διαμοιράζονται σε πόρους που σχετίζονται με τα άρθρα 3 και 4 του κανονισμού ΤΔΜ. Για το άρθρο 4 του κανονισμού ΤΔΜ, δεν υπάρχει ποσό ευελιξίας.**

4. Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο θ) του ΚΚΔ

Πίνακας 12: Αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
1. Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων συμβάσεων			Ναι	Εφαρμόζονται μηχανισμοί παρακολούθησης που καλύπτουν όλες τις δημόσιες συμβάσεις και τις διαδικασίες σύναψής τους στο πλαίσιο των ταμείων σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις Η απαίτηση αυτή περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της συλλογής ουσιαστικών και αξιόπιστων δεδομένων σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων που υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια της Ένωσης σύμφωνα με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων κατά τα άρθρα 83 και 84 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και κατά τα άρθρα 99 και 100 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 341.pdf Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 45 Νόμος 4412_ΑΡΘΡΟ 277 2018.12.14_6567 Σύμφωνη Γνώμη ΕΑΑΔΗΣΥ ΚΥΑ_Αρ. Πρωτ. 70362_24.06.2021_ΦΕΚ	Η Ελλάδα έχει μεταφέρει στην ελληνική νομοθεσία τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών και έχει προβεί στις επαγόμενες εξ αυτών ενέργειες : Στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1-5, άρ. 83 της 2014/24 και οι παρ. 1-5, άρ. 99 της 2014/25, ορίζοντας αρμόδιο φορέα παρακολούθησης του συστήματος την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., βάσει των αρμοδιοτήτων της. Περαιτέρω, κατ' εξουσιοδότηση του άρ. 340, έχει εκδοθεί η με αρ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α., με την οποία καθορίζονται οι λεπτομέρειες για τη σύνταξη της έκθεσης παρακολούθησης εφαρμογής κανόνων δημοσίων συμβάσεων (ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και διόρθωση στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021). Στο άρθρο 45 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 83 και η παρ. 2, άρ. 84 της 2014/24. Στο άρθρο 277 του ίδιου νόμου ενσωματώθηκαν η παρ. 6, άρ. 99 και η παρ. 2, άρ. 100 της 2014/25. Στο άρθρο 341 του ν. 4412 ενσωματώθηκαν οι παρ. 1 και 3, άρ. 84 της 2014/24 και οι παρ. 1 και 3, άρ. 100 της 2014/25.
				2. Ρυθμίσεις για να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα	Ναι	ΚΥΑ_76928_09.07.2021_ΚΗΜΔΗΣ	Τα ζητούμενα στοιχεία μπορούν να ανακτούνται από τα εξής πληροφοριακά

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>καλύπτουν τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:</p> <p>α. Ποιότητα και ένταση του ανταγωνισμού: ονόματα των πλειοδοτών, αριθμός αρχικών υποψηφίων και συμβατική αξία.</p> <p>β. πληροφορίες για την τελική τιμή μετά την ολοκλήρωση και για τη συμμετοχή των ΜΜΕ ως άμεσων πλειοδοτών, εφόσον τα εθνικά συστήματα παρέχουν αυτές τις πληροφορίες.</p>			<p>συστήματα</p> <p>α) Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)</p> <p>β) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ)</p> <p>γ) Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα του Εταιρικού Συμφώνου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΟΠΣ-ΕΣΠΑ)</p> <p>Για την ανάκτηση των ζητούμενων στοιχείων συνεργάζονται τα αρμόδια τμήματα των Υπουργείων Ανάπτυξης & Επενδύσεων και Υποδομών & Μεταφορών καθώς και η Ειδική Υπηρεσία Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΕΣΠΑ.</p> <p>Τα στοιχεία των αναδόχων καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ στις καρτέλες καταχώρησης των αποφάσεων ανάθεσης, των συμβάσεων και των πληρωμών</p> <p>Ο αριθμός των υποβληθεισών προσφορών υπάρχει στο ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ.</p> <p>Η αξία της σύμβασης χωρίς ΦΠΑ υπάρχει σε κάθε καταχωρημένη σύμβαση στο ΚΗΜΔΗΣ.</p> <p>Η τελική αξία μιας σύμβασης, αποτυπώνεται στην αξία της αντίστοιχης απόφασης ανάθεσης και σύμβασης που καταχωρίζονται στο ΚΗΜΔΗΣ.</p> <p>Δεν υπάρχει διαθέσιμη πληροφορία για τη συμμετοχή μικρομεσαίων</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							επιχειρήσεων στα ηλεκτρονικά συστήματα δημοσίων συμβάσεων
				3. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της παρακολούθησης και της ανάλυσης των δεδομένων από τις αρμόδιες εθνικές αρχές σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf Νόμος 4013_2011 Οργανισμός λειτουργίας ΕΑΑΔΗΣΥ	<p>Η Ελλάδα προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις περί παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων, όπως τίθενται στα άρθρα 83 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και 99 παράγραφος 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ, προέβη στις ακόλουθες ενέργειες :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Με τον ν. 4412/2016, άρθρο 340, παράγραφος 1, ορίστηκε ως αρμόδιος φορέας παρακολούθησης του συστήματος η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., σύμφωνα με τις σχετικές αρμοδιότητές της, όπως περιγράφονται στον ιδρυτικό της νόμο 4013/2016 και στον Οργανισμό Λειτουργίας της (ΦΕΚ Α 52/01.04.2019) • Με την Κ.Υ.Α. 70362/24.06.2021, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.21 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, καθορίστηκαν οι λεπτομέρειες για τη συλλογή και ανάλυση των δεδομένων.
				4. Ρυθμίσεις για τη διάθεση στο κοινό των αποτελεσμάτων της ανάλυσης σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 3 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.	Ναι	ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΤΟΥΣ 2017 DG-GROW_Country reports ΕΑΑΔΗΣΥ - Όλες οι ανακοινώσεις	<p>Η έκθεση παρακολούθησης του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 340 του ν. 4412/2016 δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και στην ιστοσελίδα της DG-GROW, στην οποία δημοσιεύονται οι αντίστοιχες εκθέσεις όλων των Κ-Μ (country reports).</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>ΕΑΑΔΗΣΥ - ΕΚΘΕΣΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2018 – 2020</p> <p>Hellenic public procurement monitoring report for the period 2018 – 2020</p>	<p>https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/347-ek8esh-parakoloy8hshs-toy-systhmatos-twn-dhmosiwn-symvasewn-etoyis-2017 και https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/country-reports_en.</p> <p>Σε συνέχεια της έκδοσης της με αρ. πρωτ. 70362/24.06.2021 Κ.Υ.Α. του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β 2802/30.06.2021 και η διόρθωση αυτής στο ΦΕΚ Β 3488/30.07.2021, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. παρέλαβε τα προβλεπόμενα στοιχεία από τους υπόχρεους φορείς και συνέταξε την Έκθεση Παρακολούθησης Δημοσίων Συμβάσεων περιόδου 2018-2020, η οποία εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. 1ΕΣ/2022 Απόφαση του Συμβουλίου της Αρχής.</p> <p>(https://eaadhsy.gr/index.php/category-articles-eaadhsy/671-ekthesi-parakolouthisis-tou-systimatos-ton-dimosion-symvasewn-periodou-2018-2020)</p>
			5. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι όλες οι πληροφορίες που υποδεικνύουν ύποπτες περιπτώσεις υπόνοιας νόθευσης διαγωνισμών κοινοποιούνται στους αρμόδιους εθνικούς φορείς σύμφωνα με το άρθρο 83		Ναι	<p>Νόμος 4412_ΑΡΘΡΑ 340.pdf</p> <p>Νόμος 3959_2011-antagonismos</p> <p>P43ΤΟΕΤΒ-96Ω_Μνημονιο συνεργασίας με ΕΠ.ΑΝΤ</p> <p>ΕΑΑΔΗΣΥ - ΑΣΦΑΛΗΣ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΑΝΩΝΥΜΩΝ</p>	<p>Η Ελλάδα, για να διασφαλίσει τη διαχείριση των περιπτώσεων αθέμιτου ανταγωνισμού ή νόθευσης του ανταγωνισμού έχει μεταφέρει στην ελληνική έννομη τάξη τις σχετικές διατάξεις των Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ. Οι διατάξεις αυτές έχουν</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ και το άρθρο 99 παράγραφος 2 της οδηγίας 2014/25/ΕΕ.		<p>ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ (WHISTLEBLOWING)</p> <p>ΕΠ.ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ Ανώνυμη Παροχή Πληροφοριών</p> <p>ΩΡΕ30ΕΤΒ-9Ρ5.Κατευθυντήρια Οδηγία 20.cleaned</p> <p>699ΤΟΕΤΒ-ΜΡ6_Κατευθυντηρια Οδηγια 9.cleaned</p> <p>Οδηγός_Διαχείρισης_Κινδύνων_Διαφθοράς_και_Απάτης_final_ISBN.cleaned</p> <p>Οδηγος Επ. Ανταγων. anixneusi_praktikon.cleaned</p> <p>ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοίνωση ΕΕ 1.4.2021 (1)</p> <p>ΕΑΑΔΗΣΥ - ανακοίνωση ΕΕ 1.4.2021 (2)</p>	<p>μεταφερθεί στο άρθρο 340 του ν. 4412/2016. Περαιτέρω, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ως αρμόδια Αρχή για την παρακολούθηση του συστήματος των δημοσίων συμβάσεων και η Επιτροπή Ανταγωνισμού, ως αρμόδια Αρχή προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού συνεργάζονται στενά για το σκοπό αυτό</p> <p>Επισημαίνεται ότι οι ύποπτες περιπτώσεις νόθευσης δύνανται να εντοπιστούν μέσω :</p> <p>☐ Των απευθείας ή υποβαλλόμενων μέσω πλατφορμών ανώνυμων καταγγελιών «whistleblowing» της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ και Επιτροπής Ανταγωνισμού.</p> <p>☐ Τυχαίας δειγματοληψίας</p> <p>Στην κατεύθυνση ευαισθητοποίησης των αναθετουσών αρχών / αναθετόνων φορέων για την ανίχνευση και διαχείριση των περιπτώσεων αυτών έχουν εκδοθεί:</p> <p>☐ Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες 20 και 9 της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.</p> <p>☐ Ο Οδηγός Διαχείρισης Κινδύνων Διαφθοράς και Απάτης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας</p> <p>☐ Ο Οδηγός της Επιτροπής Ανταγωνισμού: «Ανίχνευση και πρόληψη συμπαιγνιακών πρακτικών σε διαγωνισμούς προμηθειών» (2014).</p>
2. Εργαλεία και ικανότητα για την			Ναι	Οι διαχειριστικές αρχές διαθέτουν τα εργαλεία και την	Ναι	1. Εγκύκλιος 101270/ΕΥΚΕ3633/30-9-2016	Η Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ), μετά από

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις				ικανότητα ώστε να εξακριβώνουν τη συμμόρφωση με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις:		2. 42649/EYKE5351/10-4-2017 3. 64925/EYKE579/9-6-2017 4. Εγκύκλιος 122645/EYKE2260/27-11-2019 5. Εγκύκλιος 34584/ΕΞ2019/05-04-2019 6. https://www.espa.gr/el/Documents/Provlmatiki_epix_Orismos_update_2.pdf	<p>συνεργασία με την Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕΜΚΕ), έχει εκδώσει προς τις ΔΑ τις εγκυκλίους (1) και (4) που αφορούν έλεγχο προβληματικότητας και έλεγχο σχετικά με επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης έπειτα από απόφαση της ΕΕ.</p> <p>Όσον αφορά τον έλεγχο προβληματικότητας, με τα έγγραφα (2) και (3) προσδιορίζονται τα στάδια που πρέπει να ακολουθηθούν, συγκεκριμένοι αλγόριθμοι και δίνονται περαιτέρω διευκρινίσεις.</p> <p>Στο espa.gr, αναρτήθηκε παρουσίαση για τον έλεγχο προβληματικής (6).</p> <p>Με το (5) παρέχονται οδηγίες για την συμμόρφωση με το θεσμικό πλαίσιο ΚΕ όταν χρησιμοποιούνται ως νομική βάση οι Απαλλακτικοί Κανονισμοί ή οι Καν. ήσσονος σημασίας της ΕΕ.</p> <p>Οι ΔΑ και οι ΕΦ πραγματοποιούν τον σχετικό έλεγχο για την ύπαρξη ΚΕ σε όλη την περίοδο 2014-20 και έχουν την απαιτούμενη τεχνογνωσία, ενώ ενημερώνονται μέσω εκπαιδεύσεων και οδηγιών για τροποποιήσεις του θεσμικού πλαισίου.</p> <p>Σε σχέση με τις επιχειρήσεις για τις οποίες εκκρεμεί διαδικασία ανάκτησης, οι δικαιούχοι των ενισχύσεων εξάγουν το σχετικό δικαιολογητικό από το TAXIS και το επισυνάπτουν στην αίτηση χρηματοδότησης.</p>
				2. Μέσω της πρόσβασης σε			

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>συμβουλές εμπειρογνομόνων και καθοδήγηση σε θέματα κρατικών ενισχύσεων που παρέχονται από εμπειρογνώμονες κρατικών ενισχύσεων τοπικών ή εθνικών φορέων.</p>		<p>2. Υπουργική Απόφαση 69135/ΕΥΘΥ626/2015</p> <p>3. Εγκύκλιος 74391/ΕΥΚΕ2634/13-7-2016</p> <p>4. Έγγραφο 115150/ΕΥΚΕ4023/2-11-2016</p> <p>5. Κείμενο οδηγιών 139119 ΕΞ2016 ΕΜΠ/9.8.2016 (9α,β).</p> <p>6. Εγκύκλιος 109658 ΕΞ2019 ΕΜΠ/4.10.2019</p> <p>7. Εγκύκλιος 00430 ΕΞ 2017 ΕΜΠ/5.12.2017</p> <p>8. Εγκύκλιος 001879 ΕΞ2016 ΕΜΠ/23.12.2016</p> <p>9. Έγγραφο ΚΜΚΕ 0004020 ΕΞ 2018/4.12.2018</p>	<p>σύστημα ελέγχου ΚΕ και οι αρμόδιες υπηρεσίες (ΚΕΜΚΕ, ΑΜΚΕ). Το σύστημα ελέγχου έχει σαν σκοπό την υποστήριξη των φορέων χορήγησης ΚΕ.</p> <p>Με την (2) ΥΑ καθορίστηκαν οι αρμοδιότητες της ΕΥΚΕ, ως ΑΜΚΕ του Υπ. Αν.Επ. στις οποίες μεταξύ άλλων περιλαμβάνονται όλες οι συγγρ/μενες πράξεις.</p> <p>Με τα έγγραφα 3- 9 δόθηκαν:</p> <ul style="list-style-type: none"> - οδηγίες με τις συγκεκριμένες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούν ανά στάδιο και ανά περίπτωση - λίστες ελέγχου για την αναγνώριση ύπαρξης πιθανής ΚΕ, - οδηγίες διασφάλισης ορθής εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου ΚΕ - οδηγίες για τις διαδικασίες έγκρισης και συντονισμού μέτρων ΚΕ - οδηγίες για τις υποχρεώσεις και τις διαδικασίες δημοσίευσης στοιχείων χορηγούμενων ΚΕ - οδηγίες σχετικά με τις υποχρεώσεις για την καταχώρηση πληροφοριών στο ηλεκτρονικό σύστημα διαφάνειας για τις ΚΕ (Transparency Award Module - TAM). <p>Επιπροσθέτως η ΕΥΚΕ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - έχει εκδώσει οδηγούς για έλεγχο ύπαρξης ΚΕ σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας - υλοποιεί μάθημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης σε θέματα ΚΕ - έχει αναπτύξει Πληροφοριακό

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Σύστημα (ΠΣΚΕ), με ενσωματωμένες τις απαιτήσεις των κανονισμών ΚΕ το οποίο είναι υποχρεωτικό στα ΕΔΕΤ.
3. Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων			Ναι	Εφαρμόζονται αποτελεσματικοί μηχανισμοί για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτη), οι οποίοι περιλαμβάνουν: 1. Ρυθμίσεις οι οποίες διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των προγραμμάτων που στηρίζονται από τα ταμεία και της υλοποίησης τους με τις σχετικές διατάξεις του Χάρτη.	Ναι	☐ Σχεδιασμός ΕΣΠΑ & Προγραμμάτων 2021-2027 ☐ Διαβουλεύσεις Προγραμμάτων ☐ Νόμος 4914/2022 για τη «Διαχείριση, έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2024, ...». ☐ Δήλωση Πολιτικής για το σεβασμό των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ☐ Μνημόνιο Συνεργασίας ΕΑΣ / ΕΕΔΑ ☐ Ν. 4780/2021 «Εθνική Αρχή Προσβασιμότητας, Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου...»	<p>Ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ σε:</p> <p>Προγρ/σμοί: εταιρική σχέση, διαβούλευση με κοινων.εταίρους, εγκύκλιοι με μνηεία τήρησης οριζόντιων αρχών ΚΚΔ & Χάρτη. Επικοινωνία με ΕΕΔΑ, Συνήγορο Πολίτη, FRA</p> <p>ΣΔΕ: αρμοδιότητες ΔΑ/ΕΦ, μέλη ΕπΠα, ένταξη & υλοποίηση πράξεων, χειρισμό καταγγελιών & προσωπικά δεδομένα που διασφαλίζουν τήρηση ΧΘΔ: αρχή ίσης μεταχείρισης & μη διάκρισης, προστασία προσωπικών δεδομένων, δικαίωμα προσφυγής</p> <p>Εφαρμογή: σχεδιασμός ΣΔΕ, εφαρμογή & καταρτίσεις αρχών/φορέων για ΘΔ υποστηρίζονται συμβουλευτικά από ΕΕΔΑ. Με καταρτίσεις & χρήση οδηγιών & σημείων ελέγχου, οι ΔΑ/ΕΦ διασφαλίζουν την τήρηση ΧΘΔ σε:</p> ☐ προσκλήσεις: τήρηση αρχών διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης ☐ αξιολόγηση πράξεων: on/off κριτήρια τήρησης θεσμικού πλαισίου ☐ υλοποίηση πράξεων: εξέταση τήρησης ΧΘΔ με λίστα επαληθεύσεων & σημεία ελέγχου ☐ δικαίωμα αναφοράς: μέσω ενστάσεων, αντιρρήσεων, προσφυγών & πρόσβασης σε αμερόληπτο δικαστήριο ☐ προστασία προσωπικών

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>δεδομένων: εποπτεία DPO ΕΣΠΑ</p> <p>☐ μη συμμόρφωση με ΘΔ : λήψη διορθωτικών μέτρων - δημοσιονομική διόρθωση ή & ανάκτηση</p> <p>Προβλέπεται έλεγχος ΘΔ από Αρχή Ελέγχου στο ΣΔΕ (σημεία ελέγχου, κατευθύνσεις σε ελεγκτές).</p>
				<p>2. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τον Χάρτη πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με τον Χάρτη που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.</p>	<p>Ναι</p>	<p>Βλ. στο https://www.espa.gr/el/Pages/SDE_Diadasies.aspx την «ΔVIII_3 Υποδοχή και Εξέταση Καταγγελιών» στο κεφ. ΛΠ.VIII: Διαχείριση κινδύνων</p>	<p>Εθνική Αρχή υποδοχής καταγγελιών είναι η Ελληνική AFCOS/ ΕΑΔ. Η ΕΑΔ εξετάζει τις εισερχόμενες καταγγελίες και αποφαινεται για το χειρισμό τους. Εφόσον, κρίνει ότι πρέπει να διερευνηθεί μία καταγγελία σχετικά με τον ΧΘΔ την παραπέμπει σε αρμόδια εθνική αρχή έρευνας (Συνήγορο του πολίτη, δικαστικές αρχές, κα) ή στη ΔΑ.</p> <p>Η ΔΑ εξετάζει αναλυτικά με λίστα σημείων ελέγχου. Αν διαπιστωθεί παράβαση του Χάρτη, ακολουθεί χειρισμός αντίστοιχος μίας παρατυπίας, δηλ. λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα στο πλαίσιο του ΣΔΕ και γίνεται ανακοίνωση στην ΕΕ μέσω IMS. Συμβουλευτική υποστήριξη παρέχει η ΕΕΔΑ για τις ρυθμίσεις τήρησης του ΧΘΔ και καταρτίσεις σε ΕΑΔ και αρχές του ΣΔΕ.</p> <p>Η ΔΑ ενημερώνει την ΕπΠα, τουλάχιστον ετήσια, για μη συμμορφώσεις με τον ΧΘΔ που εντοπίζονται από την ΕΕΔΑ ή τις Αρχές του ΣΔΕ και για καταγγελίες για παραβάσεις του Χάρτη με σχετική αναφορά για:</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							☐ αριθμό & πορεία εξέτασης υποθέσεων ☐ αποτελέσματα της διερεύνησής τους διορθωτικές ενέργειες στο πλαίσιο του ΣΔΕ σε συνέχεια των οριστικών αποτελεσμάτων εξέτασης της υπόθεσης.
4. Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (UNCPRD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48/EK του Συμβουλίου			Όχι	Εφαρμόζεται εθνικό πλαίσιο για τη διασφάλιση της εφαρμογής της UNCPRD, το οποίο περιλαμβάνει:	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				1. Στόχους με μετρήσιμα ορόσημα, συλλογή δεδομένων και μηχανισμούς παρακολούθησης.			
				2. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν ότι η πολιτική, η νομοθεσία και τα πρότυπα προσβασιμότητας αντανακλώνται δεόντως στην προετοιμασία και την υλοποίηση των προγραμμάτων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Ρυθμίσεις περί υποβολής εκθέσεων προς την επιτροπή παρακολούθησης όσον αφορά περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με την UNCPRD πράξεων οι οποίες στηρίζονται από τα ταμεία και καταγγελίες σχετικά με την UNCPRD που υποβάλλονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις κατά το άρθρο 69 παράγραφος 7.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
1.1. Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης	ΕΤΠΑ	RSO1.1. Ανάπτυξη και ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών	Όχι	Η στρατηγική ή οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης υποστηρίζονται από:	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				1. Επικαιροποιημένη ανάλυση των προκλήσεων που υφίστανται για τη διάχυση της καινοτομίας και την ψηφιοποίηση.			
				2. Ύπαρξη αρμόδιου περιφερειακού ή εθνικού οργανισμού ή φορέα που είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης για τη μέτρηση των επιδόσεων ως προς την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Λειτουργία της συνεργασίας των ενδιαφερόμενων μερών («διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης»).	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				5. Αναγκαίες δράσεις για τη βελτίωση των εθνικών ή περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας, εφόσον απαιτούνται.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				6. Κατά περίπτωση, δράσεις για τη στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
7. Μέτρα για την ενίσχυση της συνεργασίας με εταίρους εκτός συγκεκριμένου κράτους μέλους	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.				

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				σε τομείς προτεραιότητας που υποστηρίζει η στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης.			
2.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Ναι	1. Εθνική μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης για την υποστήριξη της ανακαίνισης του εθνικού αποθέματος οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία:α) ορίζει ενδεικτικά ορόσημα για το 2030, το 2040 και το 2050·β) παρέχει ενδεικτική περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την υποστήριξη της υλοποίησης της στρατηγικής·γ) ορίζει αποτελεσματικούς μηχανισμούς για την προώθηση των επενδύσεων στην ανακαίνιση κτιρίων.	Ναι	<ul style="list-style-type: none"> – Μακροπρόθεσμη Στρατηγική για την Ανακαίνιση του Κτιριακού Αποθέματος (ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/20334/ 148/01.03.2021, ΦΕΚ Β' 974), στο πλαίσιο εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για την Ενεργειακή Απόδοση των Κτιρίων (ΟΕΑΚ – 2010/31/ΕΕ) (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/03/YA-20334_148_01.03.2021_ΦΕΚ_974-B-12.03.2021_ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΗ-ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ-ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ-ΚΤΙΡΙΩΝ-ΕΩΣ-ΤΟ-2050.pdf). – National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf) 	<p>Α) Η έκθεση περιλαμβάνει ανασκόπηση του κτιριακού αποθέματος, εξειδικεύει το αναμενόμενο ποσοστό ανακαινισμένων κτιρίων ('30, '40, '50) και τις ενεργειακές παρεμβάσεις στον οδικό χάρτη. Το ποσοστό ανακαίνισης για τη δεκαετία '21-'30, 12-15% των κτιρίων σύμφωνα με το ΕΣΕΚ, είναι με 60.000 κτίρια/κτιριακές μονάδες ετησίως.</p> <p>Β) Η κοστολόγηση των στόχων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ, υπολογίστηκε σε 9δς για την ενεργειακή απόδοση, εκ των οποίων περίπου τα 5δς αφορούν στον κτιριακό τομέα, με μόγλευση 50-60%. Για την χρηματοδότηση τους προβλέπεται η χρήση πόρων από το ΕΣΠΑ 2021-2027, το RRF, τους εκπλειστηριασμούς δικαιωμάτων, την ΕΙΒ και το εθνικό ΠΔΕ.</p> <p>Γ) Περιλαμβάνεται η συμμετοχή των ΕΕΥ μέσω των ΣΕΑ στην υλοποίηση των παρεμβάσεων. Έτσι επιτυγχάνονται καλύτερα ενεργειακά αποτελέσματα στην επίτευξη των στόχων και διευκολύνεται η μόγλευση ιδιωτικών κεφαλαίων λόγω καλύτερης οικονομικής απόδοσης. Παραδείγματα προγραμμάτων είναι το «ΗΛΕΚΤΡΑ» και το σχήμα ανταγωνιστικών διαδικασιών.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				2. Μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης για την επίτευξη της απαιτούμενης εξοικονόμησης ενέργειας	Ναι	<p>– Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) https://www.teepelop.gr/wp-content/uploads/2017/07/FEK-B-2367-12.7.2017.pdf.</p> <p>Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ) http://www.opengov.gr/minenv/wp-content/uploads/2018/09/ethniko_sxedio_KSMKE.pdf</p>	<p>Με την ΔΕΠΕΑ/178581/30.6.2017 κοινή Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 2367) εγκρίθηκε ο Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ), σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ. Στον ΚΕΝΑΚ περιγράφεται η βάση μεθοδολογίας για τον υπολογισμό της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων και καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων και των δομικών στοιχείων.</p> <p>Με την ΥΠΕΝ/ΔΕΠΕΑ/85251/27.11.2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ Β' 5447) εγκρίθηκε το Εθνικό Σχέδιο αύξησης του αριθμού των Κτιρίων με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας (ΚΣΜΚΕ), σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν.4122/2013, ο οποίος ενσωμάτωσε και την Οδηγία 2010/31/ΕΕ, στο οποίο αναλύονται τα χαρακτηριστικά των ΚΣΜΚΕ, καθώς και πολιτικές, μέτρα και δράσεις για την αύξηση του αριθμού των ΚΣΜΚΕ.</p>
2.2. Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας	ΕΤΠΑ	RSO2.1. Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου	Ναι	Το ενοποιημένο εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα κοινοποιείται στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 και σύμφωνα με τους μακροπρόθεσμους στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού και	Ναι	<p>- National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)</p> <p>Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” 14.10.2020 SWD(2020) 907 final</p>	Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) αποτελεί για την Ελλάδα ένα Στρατηγικό Σχέδιο για τα θέματα του Κλίματος και της Ενέργειας. Στο ΕΣΕΚ παρουσιάζεται ένας αναλυτικός οδικός χάρτης για την επίτευξη συγκριμένων Ενεργειακών και Κλιματικών Στόχων έως το 2030, στοιχείο που το χαρακτηρίζει ως κείμενο αναφοράς για την επόμενη

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				περιλαμβάνει:1. Όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το υπόδειγμα στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.			<p>δεκαετία. Το ΕΣΕΚ παρουσιάζει και αναλύει Προτεραιότητες και Μέτρα Πολιτικής σε ένα ευρύ φάσμα αναπτυξιακών και οικονομικών δραστηριοτήτων προς όφελος της Ελληνικής κοινωνίας.</p> <p>Το ΕΣΕΚ αξιολογήθηκε θετικά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2020 (Commission Staff Working Document – “Assessment of the final national energy and climate plan of Greece” / 14.10.2020 SWD(2020) 907 final).</p> <p>Επισημαίνεται ότι το τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ συντάχθηκε σύμφωνα με τον μορφότυπο του Παραρτήματος I του Κανονισμού 2018/1999 και περιέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία του ίδιου Κανονισμού.</p>
				2. Περιγραφή των προβλεπόμενων χρηματοδοτικών πόρων και μηχανισμών για μέτρα προώθησης της ενέργειας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.	Ναι	<p>- National Energy and Climate Plan (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/el_final_necp_main_en.pdf)</p>	<p>Οι στόχοι που τίθενται στο πλαίσιο του ΕΣΕΚ είναι ποσοτικοποιημένοι και κοστολογημένοι. Επίσης, έχουν καθοριστεί ενδιάμεσα χρονικά ορόσημα, τα οποία επιτρέπουν την παρακολούθηση της πορείας επίτευξης των στόχων και σχετίζονται με την επιτυχή υιοθέτηση και λειτουργία ενός μείγματος πολιτικών και μέτρων.</p> <p>Ειδικά, βάσει αυτών των Προτεραιοτήτων και Μέτρων, θα αναγνωρίζεται και θα αναδεικνύεται η ανάγκη για συνέργειες και συμπληρωματικές δράσεις σε όλες τους τομείς/κλάδους της Ελληνικής Οικονομίας.</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							Επισημαίνεται ότι στο τελικό εγκριθέν ΕΣΕΚ προβλέπονται οι αναγκαίοι χρηματοδοτικοί πόροι και περιγράφονται μηχανισμοί για τα μέτρα προώθησης χαμηλών εκπομπών σε διοξείδιο του άνθρακα (Chapter3 POLICIES and MEASURES).
2.4. Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών	ΕΤΠΑ	RSO2.4. Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό σχέδιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών, καταρτισμένο με βάση εκτιμήσεις κινδύνου, το οποίο λαμβάνει δεόντως υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τις υφιστάμενες στρατηγικές προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και περιλαμβάνει: 1. Περιγραφή των βασικών κινδύνων που εκτιμώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 1 της απόφασης αριθ. 1313/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η οποία αντικατοπτρίζει το υπάρχον προφίλ κινδύνου και την εξέλιξή του σε ενδεικτικό χρονικό διάστημα 25 έως 35 ετών. Η εκτίμηση βασίζεται, για κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα, σε σενάρια και προβλέψεις σχετικά με την κλιματική αλλαγή.	Ναι	☐ Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» ☐ Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (National Risk Assessment for Greece/NRA) 2021 ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP)	<p>Η Εθνική Εκτίμηση Κινδύνων (ΚΕΜΕΑ και Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, NRA-GR 2019/επικαιρ.2021) αναδεικνύει ως βασικούς κινδύνους: τους σεισμούς, τις πλημμύρες, τις δασικές πυρκαγιές (ως κύριους κινδύνους), τα ακραία καιρικά φαινόμενα, τα τσουνάμι, τις κατολισθήσεις, τα ηφαίστεια (δυναμικούς), τους κινδύνους στον κυβερνοχώρο (αναδυόμενος), τα βιομηχανικά ατυχήματα και τα ραδιολογικά/πυρηνικά ατυχήματα.</p> <p>Η ΓΓ Πολ.Προ. προέβη σε ανάλυση υψηλής επίδρασης καιρικών φαινομένων κατά την περίοδο 2000-2020 και ανασκόπηση των μελλοντικών αλλαγών σε έντονα και ακραία καιρικά φαινόμενα λόγω της κλιματικής αλλαγής τα ευρήματα της οποίας ενσωματώθηκαν στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (NDRMP).</p> <p>Το NDRMP εξετάζει σεισμούς, πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές, κύματα ξηρασίας και καύσιμα, άνοδο της στάθμης της θάλασσας και διάβρωση των ακτών, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες –</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							πανδημία, μολυσματικές ασθένειες ζώων και φυτών, χημικά, βιολογικά, ακτινολογικά και πυρηνικά (ΧΒΡΠ) περιστατικά και απειλές, διασυνοριακά γεγονότα, ζητήματα φτώχειας και απειλών ευημερίας και δομημένης ευπάθειας του περιβάλλοντος.
				2. Περιγραφή των μέτρων πρόληψης, ετοιμότητας και απόκρισης σε καταστροφές για την αντιμετώπιση των κύριων κινδύνων που εντοπίστηκαν. Τα μέτρα ιεραρχούνται ανάλογα με τους κινδύνους καθώς και τις οικονομικές τους επιπτώσεις, τις ελλείψεις σε επίπεδο ικανοτήτων, την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα, λαμβανομένων υπόψη των πιθανών εναλλακτικών λύσεων.	Ναι	☐ Νόμος 4662/20 «Εθνικός Μηχανισμός Διαχείρισης Κρίσεων και Αντιμετώπισης Κινδύνων, αναδιάρθρωση της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, αναβάθμιση του συστήματος εθελοντισμού πολιτικής προστασίας, αναδιοργάνωση του Πυροσβεστικού Σώματος και άλλες διατάξεις» ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan /NDRMP) ☐ Σχεδιασμός Αντιμετώπισης Φυσικών Καταστροφών Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας (civilprotection.gr)	<p>Το NDRMP περιλαμβάνει προτεραιότητες πρόληψης, ετοιμότητας και μέτρα ανταπόκρισης για τα χρονικά διαστήματα 2025, 2030 και 2040.</p> <p>Τα οριζόντια μέτρα εφαρμόζονται σε πολλαπλούς κινδύνους/γενικούς κινδύνους.</p> <p>Τα ειδικά μέτρα αφορούν πλημμύρες, σεισμούς, δασικές πυρκαγιές, καύσωνες και ξηρασία, ακραία καιρικά φαινόμενα, κατολισθήσεις, ανθρώπινες μολυσματικές ασθένειες, τεχνολογικά και ΧΒΡΠ γεγονότα. Τα ειδικά μέτρα κινδύνων τίθενται σε προτεραιότητα μέσω ενός πλαισίου πολλαπλών κριτηρίων ανάλογα με τους κινδύνους και τις οικονομικές επιπτώσεις (NRA), ευαισθησίας στην κλιματική αλλαγή (ανά διαθέσιμη βιβλιογραφία), βιωσιμότητας, κενών δυναμικότητας, αποτελεσματικότητας, αποδοτικότητας και επείγοντος (ανά διαγνωστική ανάλυση και κρίση εμπειρογνομόνων) εξετάζοντας πιθανές εναλλακτικές λύσεις.</p> <p>Τα μέτρα προτεραιότητας είναι σε ευθυγράμμιση με τις διαθέσιμες πληροφορίες των εθνικών προγραμμάτων για το πλαίσιο CP/</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							DRM, τα μέτρα που αναδεικνύονται από τις διαβουλεύσεις των αρμόδιων αρχών, και εισηγήσεις και εισροές από τη διαγνωστική ανάλυση του ελληνικού πλαισίου CP/DRM της Παγκόσμιας Τράπεζας (2021).
			3. Πληροφορίες σχετικά με τους χρηματοδοτικούς πόρους και μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης που συνδέονται με την πρόληψη, την ετοιμότητα και την απόκριση.		Ναι	☐ Εθνική εκτίμηση της ικανότητας διαχείρισης κινδύνων της Ελλάδας (National Risk Management capabilities assessment) 2018 ☐ Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνου Καταστροφών (National Disaster Risk Management Plan/NDRMP) ☐ Πίνακας με την περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ με πληροφορία που επικαιροποιείται (ανάρτηση σε SFC Προγράμματος Πολιτικής Προστασίας ως other MS doc)	<p>Το NDRMP παρέχει πληροφορίες σχετικά με τους πόρους και τους μηχανισμούς που είναι διαθέσιμοι για το κόστος πρόληψης, ετοιμότητας και αντίδρασης, συμπ. της λειτουργίας και της συντήρησης. Αναφέρεται σε παρελθούσες και τρέχουσες χρηματοδοτικές ρυθμίσεις (ΠΠ 2014-20), στην ΠΠ 2021-27 και στα κονδύλια της ΕΕ που σχετίζονται με επενδύσεις σε CP/DRM (2021-27) και τη χρηματοδότηση και ασφάλιση μετά τον κίνδυνο.</p> <p>Παράλληλα, τηρείται πίνακας με την περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των επενδύσεων DRM στα Προγράμματα του ΕΣΠΑ που επικαιροποιείται από την ΕΔ ΕΣΠΑ του Υπ.Κλιματικής Κρίσης & Πολιτικής Προστασίας, με τη συνεργασία της ΔΑ των Προγραμμάτων «Πολιτική Προστασία» και «Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή» και των ΔΑ των ΠεΠ που περιλαμβάνουν επενδύσεις στον τομέα της πολιτικής προστασίας. Ο πίνακας αυτός έχει περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται στα Προγράμματα για την αντιμετώπιση των key risks, των</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							υπεύθυνων δημόσιων αρχών/φορέων για την υλοποίηση των μέτρων, της χρηματοδοτικής πηγής για την κάλυψη της λειτουργίας και της συντήρησης τους και καλύπτει την προγραμματική περίοδο 2021-2027.
2.5. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων	ΕΤΠΑ	RSO2.5. Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού	Όχι	Για τον καθένα ή και τους δύο τομείς έχει θεσπισθεί εθνικό σχέδιο επενδύσεων το οποίο περιλαμβάνει: 1. Εκτίμηση της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Προσδιορισμό και προγραμματισμό των δημόσιων επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης ενδεικτικής δημοσιονομικής εκτίμησης: α) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 91/271/ΕΟΚ, συμπεριλαμβανομένης ιεράρχησης όσον αφορά το μέγεθος των οικισμών και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, με ανάλυση των επενδύσεων για κάθε συγκέντρωση λυμάτων· β) που απαιτούνται για την εφαρμογή της οδηγίας 98/83/ΕΚ· γ) που απαιτούνται για την ανταπόκριση στις ανάγκες που απορρέουν από την οδηγία (ΕΕ) 2020/2184, όσον αφορά ιδίως τις αναθεωρημένες	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				παραμέτρους ποιότητας που ορίζονται στο παράρτημα Ι της εν λόγω οδηγίας.			
				3. Εκτίμηση των επενδύσεων που απαιτούνται για την ανανέωση των υφιστάμενων υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων, ανάλογα με την ηλικία τους και τα σχέδια απόσβεσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Ένδειξη των δυνητικών πηγών δημόσιας χρηματοδότησης, εφόσον χρειάζονται για τη συμπλήρωση των τελών χρήσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
2.7. Πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση από την Ένωση	ΕΤΠΑ	RSO2.7. Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης	Ναι	Για παρεμβάσεις που υποστηρίζουν μέτρα διατήρησης της φύσης σε σχέση με περιοχές Natura 2000 οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου. Έχει θεσπιστεί πλαίσιο δράσης προτεραιότητας κατά το άρθρο 8 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται από το πρότυπο για το πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για την περίοδο 2021-2027, όπως συμφωνήθηκε από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων προσδιορισμού των μέτρων προτεραιότητας και εκτίμησης των χρηματοδοτικών αναγκών.	Ναι	ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000 στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 8 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας («Οδηγία για τους οικοτόπους») για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021–2027 (https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2021/04/PAF-EL_FINAL.pdf)	Τα πλαίσια δράσεων προτεραιότητας (ΠΔΠ) αποτελούν εργαλεία στρατηγικού πολυετούς σχεδιασμού τα οποία έχουν ως στόχο την ολοκληρωμένη παρουσίαση των μέτρων που απαιτούνται για τη διαχείριση και προστασία του πανευρωπαϊκού δικτύου Natura 2000 και της συνδεδεμένης με αυτό πράσινης υποδομής και τον προσδιορισμό των χρηματοδοτικών αναγκών για τα εν λόγω μέτρα τη σύνδεσή τους με τα αντίστοιχα χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ. Σύμφωνα με τους στόχους της Οδηγίας της ΕΕ για τους οικοτόπους, τα μέτρα που πρέπει να προσδιορίζονται στα πλαίσια δράσεων προτεραιότητας σχεδιάζονται με κύριο σκοπό «τη διασφάλιση της διατήρησης, ή της αποκατάστασης σε ικανοποιητική κατάσταση των φυσικών οικοτόπων και

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							των ειδών ενωσιακής σημασίας, λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών απαιτήσεων, καθώς και των περιφερειακών και τοπικών ιδιομορφιών». Η νομική βάση του πλαισίου δράσεων προτεραιότητας είναι το άρθρο 8 παράγραφος 1 της Οδηγίας για τους οικοτόπους, το οποίο επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να αποστέλλουν, κατά περίπτωση, στην Επιτροπή τις εκτιμήσεις τους.
3.1. Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο	ΕΤΠΑ	RSO3.2. Ανάπτυξη και ενίσχυση βιώσιμης, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, έξυπνης και διατροφικής εθνικής, περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας, με καλύτερη πρόσβαση στο ΔΕΔ-Μ και διασυνοριακή κινητικότητα	Όχι	Εφαρμόζεται πολυτροπική χαρτογράφηση των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών, πλην του τοπικού επιπέδου, έως το 2030, η οποία:1. Περιλαμβάνει οικονομική εκτίμηση των σχεδιαζόμενων επενδύσεων, με βάση αξιόπιστη ανάλυση ζήτησης και κατάρτιση κυκλοφοριακών μοντέλων, η οποία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αναμενόμενες επιπτώσεις του ανοίγματος των αγορών των σιδηροδρομικών υπηρεσιών.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Συνάδει με τα στοιχεία του ενοποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα που σχετίζονται με τις μεταφορές.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Περιλαμβάνει επενδύσεις σε διαδρόμους του κεντρικού	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				δικτύου του ΔΕΔ-Μ, όπως ορίζονται στον κανονισμό για τη θέσπιση του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», σύμφωνα με τα αντίστοιχα προγράμματα εργασίας για τους διαδρόμους του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ.			
				4. Για επενδύσεις εκτός των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου του ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των διασυνοριακών τμημάτων, εξασφαλίζει τη συμπληρωματικότητα παρέχοντας επαρκή συνδεσιμότητα των αστικών δικτύων, των περιφερειών και των τοπικών κοινοτήτων στο κεντρικό ΔΕΔ-Μ και στους κόμβους του.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				5. Εξασφαλίζει τη διαλειτουργικότητα του σιδηροδρομικού δικτύου και, κατά περίπτωση, υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με την ανάπτυξη του ERTMS σύμφωνα με τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 2017/6 της Επιτροπής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				6. Προάγει την πολυτροπικότητα, εντοπίζοντας τις ανάγκες για τερματικούς σταθμούς συνδυασμένων μεταφορών ή μεταφόρτωσης για φορτία και επιβάτες.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				7. Περιλαμβάνει μέτρα σχετικά	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				με τον σχεδιασμό των υποδομών που αποσκοπούν στην προώθηση των εναλλακτικών καυσίμων, σύμφωνα με τα εκάστοτε εθνικά πλαίσια πολιτικής.			
				8. Παρουσιάζει τα αποτελέσματα της εκτίμησης των κινδύνων για την οδική ασφάλεια σύμφωνα με τις υφιστάμενες εθνικές στρατηγικές οδικής ασφάλειας, καθώς και χαρτογράφηση των οδών και των τμημάτων που επηρεάζονται με ιεράρχηση των αντίστοιχων επενδύσεων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				9. Παρέχει πληροφορίες για τους χρηματοδοτικούς πόρους που αντιστοιχούν στις σχεδιαζόμενες επενδύσεις και που απαιτούνται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης των υφιστάμενων και σχεδιαζόμενων υποδομών.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
4.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας	ΕΚΤ+	ESO4.1. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και μέτρα ενεργοποίησης για όλα τα άτομα που αναζητούν εργασία, συγκεκριμένα, τους νέους, ιδίως μέσω της	Όχι	Εφαρμόζεται στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας βάσει των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Ρυθμίσεις για τη διενέργεια κατάρτισης προφίλ των ατόμων που ζητούν εργασία και την εκτίμηση των αναγκών τους.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				2. Πληροφορίες σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		υλοποίησης των εγγυήσεων για τη νεολαία, τους μακροχρόνια ανέργους και τις μειονεκτούσες ομάδες στην αγορά εργασίας, και για τα οικονομικώς αδρανή άτομα, καθώς και μέσω της προώθησης της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.		ευκαιρίες απασχόλησης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.			
				3. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				5. Όσον αφορά τις παρεμβάσεις για την απασχόληση των νέων, τεκμηριωμένες και στοχοθετημένες διαδρομές για τους νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, οι οποίες περιλαμβάνουν μέτρα προσέγγισης και βασίζονται σε ποιοτικά κριτήρια, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων για ποιοτικά προγράμματα μαθητείας και πρακτικής άσκησης, στο πλαίσιο εφαρμογής των προγραμμάτων εγγύησης για τη νεολαία.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
4.3. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε	EKT+ EΤΠΑ	ESO4.6. Προώθηση της ίσης πρόσβασης	Όχι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης, το οποίο	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
όλα τα επίπεδα		σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής τους, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως τη γενική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση και επιμόρφωση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους και της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρίες RSO4.2. Βελτίωση της ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και		περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένα συστήματα πρόγνωσης και πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες.			
				2. Μηχανισμούς παρακολούθησης των αποφοίτων και υπηρεσίες ποιοτικής και αποτελεσματικής καθοδήγησης για εκπαιδευόμενους κάθε ηλικίας.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται
				3. Μέτρα για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και της συμμετοχής σε ποιοτική, οικονομικά προσιτή, συναφή, χωρίς διακρίσεις και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής της, καθώς και της απόκτησης βασικών ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται
				4. Μηχανισμό συντονισμού που να καλύπτει όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και σαφή ανάθεση αρμοδιοτήτων μεταξύ των σχετικών εθνικών ή/και περιφερειακών φορέων.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται
				5. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται
				6. Μέτρα που στοχεύουν σε	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση	
		διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης προσβάσιμων υποδομών, συμπεριλαμβανομένων της ενίσχυσης της ανθεκτικότητας της εξ αποστάσεως και της διαδικτυακής εκπαίδευσης και κατάρτισης		<p>ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και χαμηλών προσόντων και σε άτομα με μειονεκτικό κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων.</p> <p>7. Μέτρα για τη στήριξη των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και του ακαδημαϊκού προσωπικού όσον αφορά τις κατάλληλες μεθόδους μάθησης, την αξιολόγηση και την πιστοποίηση των βασικών ικανοτήτων.</p> <p>8. Μέτρα για την προώθηση της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και του προσωπικού και της διακρατικής συνεργασίας των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων μέσω της αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των προσόντων.</p>				
					Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται	
					Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται	
4.4. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας	EKT+	ESO4.8. Προαγωγή της ενεργητικής ένταξης για προώθηση των ίσων ευκαιριών, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της ενεργού συμμετοχής, καθώς και	Ναι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής ή νομοθετικό πλαίσιο για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Τεκμηριωμένη διάγνωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης της παιδικής φτώχειας, ιδίως όσον αφορά την ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα	Ναι	<p>1) ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΎΝΤΑΞΗ (ΕΣΚΕ) 2021 – 2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> ο Ενότητα 8.3 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: Στατιστικά στοιχεία ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ <p>2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 –</p>	<p>Η ΕΣΚΕ 21-27 στηρίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία διάγνωσης της φτώχειας & του κοινωνικού αποκλεισμού (παιδική φτώχεια, πρόσβαση στην εκπαίδευση, παροχή ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας, έλλειψη στέγης, περιορισμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες & υποδομές, ειδικές ανάγκες ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας) που συλλέγονται από:</p> <p>1) EUROSTAT, ΕΛΣΤΑΤ,</p>	

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		βελτίωση της απασχολησιμότητας, ειδικότερα των μειονεκτουσών ομάδων		παιδιά που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, της έλλειψης στέγης, του χωροταξικού και εκπαιδευτικού διαχωρισμού, της περιορισμένης πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες και υποδομές, και των ειδικών αναγκών των ευάλωτων ατόμων κάθε ηλικίας.		2027 3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016) 4) ΕΛΛΑΔΑ 2.0 (ΤΑΑ), μέτρο 16726	Μητρώο Ανέργων ΑμεΑ ΟΑΕΔ, ΜΥ SCHOOL, OECD, EU-SILC σε συνδυασμό με την LFS 2) το Εθνικό Γεωπληροφοριακό Σύστημα (ΕΓΠΣ) του Εθνικού Μηχανισμού (ΕΜ) 3) ΟΠΣ ΕΣΠΑ 2014-20 4) στοιχεία Κέντρων Κοινότητας & Δομών Κοινων. Αλληλεγγύης 5) εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-2020. Περαιτέρω εργαλεία ΒΙ θα αναπτυχθούν με την λειτουργία της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης για την Κοινωνική Προστασία (ΕΨΠΚΠ) που αποτελεί την τεχνική επέκταση & μετεξέλιξη του ΕΓΠΣ του ΕΜ. Θα αντικαταστήσει τις υφιστάμενες εφαρμογές για την παροχή προνοιακών επιδομάτων ενοποιώντας τη διαδικασία υποβολής αίτησης για την υπαγωγή σε αυτά. Στην ΕΨΠΚΠ θα καταχωρίζονται ιδιωτικοί & δημόσιοι φορείς παροχής κοινωνικών προγραμμάτων & υπηρεσιών, το σύνολο αυτών & οι ωφελούμενοι τους. Ταυτόχρονα, θα αναβαθμιστούν τα τρία υποσυστήματα του ΕΓΠΣ του ΕΜ, συμπ. του GIS.
				2. Μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση του διαχωρισμού σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων κοινωνική προστασία, αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες για τα ευάλωτα	Ναι	1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: ο Ενότητα 8.1 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Αποτύπωση δράσεων ανά μέτρο / πολιτική προτεραιότητα και επιχειρησιακό άξονα, ΕΝΟΤΗΤΑ 5.6 (Συνέργειες με λοιπές στρατηγικές)	Στην ΕΣΚΕ 2021-2027: ☐ προσεγγίζονται ανάγκες των ευπαθών ομάδων (συμπεριλαμβανομένων παιδιών, ΑμεΑ & παιδιών μεΑ, ηλικιωμένων, αστέγων, Ρομά, μεταναστών και αιτούντων ασύλου, ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
				<p>άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών και των προσφύγων.</p>		<p>ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Πίνακας για την Παρακολούθηση και Αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής των βασικών κατηγοριών ωφελουμένων της ΕΣΚΕ 2) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016)</p>	<p>και κοινωνικού αποκλεισμού, ανέργων) και εξειδικεύεται πλήθος δράσεων ανά ομάδα,</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ κινήτοποιείται πλήθος αρμοδίων φορέων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ☐ συμπεριλαμβάνονται δράσεις συναρμόδιων Υπουργείων και ΟΤΑ Α΄ & Β΄ βαθμού. <p>Η καταπολέμηση του διαχωρισμού αποτελεί βασικό στόχο της ΕΣΚΕ και έχει αποτυπωθεί στο Παράρτημα V, το οποίο αναφέρει και ενδεικτικές δράσεις από άλλες Εθνικές Στρατηγικές και Προγράμματα.</p>
				<p>3. Μέτρα για τη μετάβαση από την ιδρυματική περιθάλψη στη φροντίδα σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας.</p>	<p>Ναι</p>	<p>1) Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΔ ΑμεΑ) 2) ΕΣΚΕ 2021 – 2027: Ενότητα 5.6.1.2 (Εθνική Στρατηγική για την Αποϊδρυματοποίηση) 3) ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4837 (ΦΕΚ Α' 178/01-10-2021) 4) ΦΕΚ ΥΟΔΔ/314/23-04-2020 Σύσταση Ομάδα Εργασίας με θέμα: Προσωπικός Βοηθός για τα άτομα με Αναπηρία</p>	<p>Η ΕΣΚΕ 2021-2027 περιλαμβάνει ως προτεραιότητα την προώθηση της αποϊδρυματοποίησης και της αποκατάστασης, με έμφαση σε ΑμεΑ, ηλικιωμένους, παιδιά και παιδιά μεΑ, που εναρμονίζεται με το ΕΣΔ ΑμεΑ και την Εθνική Στρατηγική για την αποϊδρυματοποίηση,</p> <p>Την ΠΠ 2014-20 υλοποιούνται μέτρα όπως :</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ) για ΑμεΑ ☐ Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) ☐ ΚΔΗΦ Παιδιών μεΑ ☐ Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών μεΑ ☐ Λοιπά μέτρα πρόληψης της

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
							<p>παραπομπής σε υπηρεσίες κλειστής φροντίδας.</p> <p>Στον Ν. 4837 εντάσσονται και μέσα πρώιμης διάγνωσης αναπτυξιακών θεμάτων των παιδιών, προωθείται η βελτίωση εφαρμογής του θεσμού και συστήματος αναδοχής /υιοθεσίας καθώς και η εισαγωγή του μέτρου Διαμερίσματα Ημιαυτόνομης Διαβίωσης για εφήβους που διαβιούν σε μονάδες ιδρυματικής φροντίδας.</p> <p>Στην ΠΠ 2021-2027 προβλέπονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ η ανάπτυξη ξενώνων άμεσης υποδοχής και βραχείας φιλοξενίας παιδιών προς αναδοχή ☐ δράσεις για την συμμετοχή μειονεκτουσών ομάδων στον αθλητισμό, τον πολιτισμό και την ενεργή κοινωνική ζωή χωρίς αποκλεισμούς ☐ Προσωπικός Βοηθός για ΑμεΑ κ.α
				<p>4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως οι κοινωνικοί εταίροι και οι σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.</p>	<p>Ναι</p>	<p>1) ΕΣΚΕ 2021 – 2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> ο Ενότητες 8.4 και 8.5 ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: Χρονολόγιο βασικών ενεργειών σχεδιασμού και εκπόνησης της ΕΣΚΕ ο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: Όργανα Διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο για την κατάρτιση, παρακολούθηση , αξιολόγηση και αναθεώρηση της ΕΣΚΕ <p>2) ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΕΣΚΕ 2021 –</p>	<p>Στον σχεδιασμό της ΕΣΚΕ η διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους (δημόσιοι, ιδιωτικοί & συνδικαλιστικοί φορείς, ΑΕΙ κ.α.) διασφαλίστηκε με συμμετοχή στην εξωτερική αξιολόγηση της ΕΣΚΕ 2014-20, στην εκπόνηση της νέας ΕΣΚΕ και στην ηλεκτρονική δημόσια διαβούλευση (Παράρτημα IV ΕΣΚΕ).</p> <p>Κατά την παρακολούθηση και αξιολόγηση η διαβούλευση θα διασφαλιστεί σε εθνικό και</p>

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορου υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
						<p>2027: Ενότητα 4 (Όργανα διαβούλευσης σε εθνικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο)</p> <p>3) Ν. 4445/2016 (ΦΕΚ 236/Α/19-12-2016)</p> <p>4) Δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση για την «Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας»</p>	<p>αυτοδιοικητικό επίπεδο μέσω:</p> <ul style="list-style-type: none"> της Εθν. Επιτροπής Κοιν. Προστασίας & των αντίστοιχων περιφερειακών και τοπικών επιτροπών διαβούλευσης της σύστασης & λειτουργίας των θεματικών ομάδων εργασίας με εκπροσώπους αντιπροσ/κών φορέων των ομάδων-στόχου της συνεργασίας της Δ/σης Κοιν. Ένταξης & Κοιν. Συνοχής με τα όργανα του ΕΜ (σημεία επαφής, εποπτευόμενους φορείς του ΥπΕΚΥ, Δ/σεις Κοιν. Μέριμνας Περιφερειών και Περιφ. Παρατηρητήρια, Κοιν.Υπηρεσίες Δήμων, Κέντρα Κοινότητας). <p>Τα όργανα αυτά θα τροφοδοτούν ετησίως τον ΕΜ με στοιχεία και ετήσιες εκθέσεις αναφορικά με την πορεία υλοποίησης των δράσεων της ΕΣΚΕ, λαμβάνοντας από την Δ/ση υποστηρικτικά εργαλεία προς διευκόλυνση του έργου τους, και θα συμμετέχουν στην διαδικασία αναθεώρησης της ΕΣΚΕ, που θα πραγματοποιείται κάθε τρία χρόνια.</p>
4.5. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά	EKT+	ESO4.10. Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων,	Όχι	Υφίσταται εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά, το οποίο περιλαμβάνει: 1. Μέτρα για την επίσπευση της ένταξης των Ρομά, την πρόληψη και την εξάλειψη του διαχωρισμού, λαμβάνοντας υπόψη τη	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		όπως οι Ρομά		διάσταση του φύλου και την κατάσταση των νέων Ρομά, και ορίζει βασικά και μετρήσιμα ορόσημα και στόχους.			
				2. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των μέτρων για την ένταξη των Ρομά.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				3. Ρυθμίσεις για την ενσωμάτωση μέτρων για την ένταξη των Ρομά σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
				4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η υλοποίηση, η παρακολούθηση και η επανεξέτασή της διενεργούνται σε στενή συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών των Ρομά και όλα τα άλλα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ άλλων και σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
4.6. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη	EKT+ EΤΠΑ	ESO4.11. Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές	Όχι	Εφαρμόζεται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία, το οποίο εμπεριέχει:1. Χαρτογράφηση των αναγκών στους τομείς της υγείας και της μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, με σκοπό τη διασφάλιση βιώσιμων και	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και		συντονισμένων μέτρων.			
				2. Μέτρα για τη διασφάλιση της αποδοτικότητας, της βιωσιμότητας, της προσβασιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των υπηρεσιών υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων με ιδιαίτερη επικέντρωση στα άτομα που είναι αποκλεισμένα από τα συστήματα υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης και στα πιο δυσπρόσιτα.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.
					3. Μέτρα για την προώθηση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας και οικογένειας μέσω αποϊδρυματοποίησης, όπου περιλαμβάνονται η πρόληψη και η πρωτοβάθμια περίθαλψη, καθώς και οι υπηρεσίες περίθαλψης κατ' οίκον και σε επίπεδο τοπικής κοινότητας.	Όχι	Το κριτήριο δεν εκπληρώνεται.

Αναγκαίος πρόσφορος όρος	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Πλήρωση αναγκαίου πρόσφορο υ όρου	Κριτήρια	Πλήρωση κριτηρίων	Παραπομπή σε σχετικά έγγραφα	Αιτιολόγηση
		<p>των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. RSO4.5. Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη και ενίσχυση της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης, και προώθηση της μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα που βασίζεται σε επίπεδο οικογένειας και τοπικής κοινότητας</p>					

5. Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ια) και άρθρα 71 και 84 του ΚΚΔ

Πίνακας 13: Αρχές του προγράμματος

Αρμόδιες για το πρόγραμμα αρχές	Επωνυμία του φορέα	Όνομα αρμοδίου επικοινωνίας	Θέση	Ηλεκτρονική διεύθυνση
Διαχειριστική αρχή	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης	Μαρία Κασωτάκη	Προϊσταμένη	mkassotaki@mou.gr
Ελεγκτική αρχή	Υπουργείο Οικονομικών - Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου	Πρόεδρος ΕΔΕΛ	Πρόεδρος ΕΔΕΛ	gdesp_grammateia@edel.gr
Φορέας που λαμβάνει πληρωμές από την Επιτροπή	Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων - Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης	Βασιλική Αλέστα	Προϊσταμένη	spa@mnec.gr

Κατανομή των επιστρεφόμενων ποσών για τεχνική βοήθεια κατά το άρθρο 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ, εάν έχουν προσδιοριστεί περισσότεροι του ενός φορείς για τη λήψη πληρωμών από την Επιτροπή

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 του ΚΚΔ

Πίνακας 13Α: Το μέρος των ποσοστών που καθορίζονται στο άρθρο 36 παράγραφος 5 στοιχείο β) του ΚΚΔ, το οποίο θα επιστρέφεται στους φορείς που λαμβάνουν πληρωμές από την Επιτροπή σε περίπτωση τεχνικής βοήθειας κατ' εφαρμογή του άρθρου 36 παράγραφος 5 του ΚΚΔ (σε ποσοστιαίες μονάδες)

6. Εταιρική σχέση

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο η) του ΚΚΔ

Στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 6 του σχεδίου του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων 2021-2027, η ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης προγραμματίσει σειρά δράσεων ενημέρωση/διαβούλευσης για το σχεδιασμό του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2027 ως ακολούθως :

1. **Ενημέρωση** φορέων, **κοινωνικοοικονομικών εταίρων** και **πολιτών**, σχετικά με το πλαίσιο που διέπει το σχεδιασμό του νέου Προγράμματος,
2. **Ανάπτυξη** διαλόγου για τη διαμόρφωση των βασικών προτεραιοτήτων και δράσεων του προγράμματος, στο πλαίσιο των Στρατηγικών Στόχων της Πολιτικής Συνοχής 2021-2027.

Πλαίσιο διαβούλευσης

Η διαβούλευση που έλαβε χώρα ήταν ευρύτατη, πολυεπίπεδη αλλά διαφοροποιημένη από την προηγούμενη περίοδο λόγω των περιορισμών της πανδημίας. Επελέγησαν οι ηλεκτρονικές/υβριδικές συναντήσεις αξιοποιώντας τις δυνατότητες του διαδικτύου και των τεχνολογικών εργαλείων τηλεδιάσκεψης. Για το λόγο αυτό δημιουργήθηκε νέος χώρος στην ιστοσελίδα της ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης (<http://www.perkritis.gr>) για την Π.Π. 2021-2027 μέσω του οποίου διενεργήθηκε η ηλεκτρονική διαβούλευση με φορείς και πολίτες και στον οποίο αναρτήθηκαν εγκύκλιοι, κανονισμοί, αναπτυξιακά σχέδια και λοιπά ενημερωτικά έγγραφα.

Στάδια διαβούλευσης

A. Σχεδιασμός Εταιρικού Συμφώνου 2021-2027

Τον Ιούνιο 2019 συστήθηκε, με απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης, η **Ομάδα Σχεδιασμού ΕΣΠΑ 2021-2027 Περιφέρειας Κρήτης**, η οποία με συντονισμό της ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης και την υποστήριξη της Ομάδας Σχεδιασμού και Ειδικού Συμβούλου, συνέταξε την Πρόταση της Περιφέρειας Κρήτης στο πλαίσιο του σχεδιασμού του Εταιρικού Συμφώνου ΕΣΠΑ 2021-2027, η οποία συνέβαλλε στη διαμόρφωση των **Κατευθύνσεων Εθνικής Αναπτυξιακής Πολιτικής της χώρας**. Το κείμενο βασίστηκε στους νέους πυλώνες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνοχής 2021-2027 και στις αρχές του Στρατηγικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Κρήτης (ΕΠ-ΣΣ 2021-2025).

Για το Στρατηγικό Σχεδιασμό της Περιφέρειας 2021-2025 είχε πραγματοποιηθεί ευρεία διαβούλευση με τους κοινωνικούς και οικονομικούς φορείς της Κρήτης. Η πρόταση της Περιφέρειας Κρήτης στο πλαίσιο του σχεδιασμού του Εταιρικού Συμφώνου ΕΣΠΑ 2021-2027 αναρτήθηκε **στον ειδικό χώρο της Π.Π 2021-2027** της ιστοσελίδας της ΕΥΔ (www.perkritis.gr).

B. Σχεδιασμός προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2027

Με την 2η εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για την προετοιμασία του **σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027** (Νοέμβριος 2020) τίθενται οι βασικές αρχές για την κατάρτιση των προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2021-2027 και γνωστοποιείται η κατανομή των πόρων σε επίπεδο Προγράμματος και Στόχου Πολιτικής. Με απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης συγκροτείται η **Ομάδα Σχεδιασμού του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2027**, η οποία με συντονισμό της ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης και την υποστήριξη της Ομάδας Σχεδιασμού και Ειδικού Συμβούλου προχώρησε στο σχεδιασμό του περιφερειακού προγράμματος 2021-2027.

1η Ηλεκτρονική Διαβούλευση του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2017

Την περίοδο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2021 τέθηκε σε ανοικτή ηλεκτρονική διαβούλευση το **Concept Paper (CP) του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2027**. Πρόκειται για ένα αρχικό κείμενο στρατηγικών προτεραιοτήτων προς συζήτηση με τους φορείς της Κρήτης, τους φορείς Εθνικής πολιτικής,

τους κοινωνικούς & οικονομικούς εταίρους, τους πολίτες, τις ΜΚΟ, τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κλπ. Το κείμενο ελάμβανε υπόψη το περιεχόμενο του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης ΕΣΠΑ, όπως αυτό είχε διαμορφωθεί τη δεδομένη χρονική περίοδο. Η διαβούλευση γνωστοποιήθηκε εγγράφως, μέσω της ιστοσελίδας και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης της ΕΥΔ.

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης, εταίροι και πολίτες εξέφρασαν την άποψή τους μέσω κατάλληλα δομημένου ερωτηματολογίου, το οποίο συμπληρώθηκε και υποβλήθηκε ηλεκτρονικά στον ιστότοπο της ΕΥΔ. Η Ομάδα Σχεδιασμού του Προγράμματος επεξεργάστηκε τις απαντήσεις, οι οποίες ελήφθησαν υπόψη στα επόμενα στάδια του σχεδιασμού του προγράμματος. Η συμμετοχή κρίθηκε ιδιαίτερα ικανοποιητική και αντιπροσωπευτική (140 απαντήσεις). Τα συμπεράσματα της διαβούλευσης δημοσιοποιήθηκαν στους πολίτες μέσω της ιστοσελίδας της ΕΥΔ. (www.perkritis.gr)

Την ίδια χρονική περίοδο η ΕΥΔ συμμετείχε στην ηλεκτρονική διαβούλευση των Τομεακών Προγραμμάτων ΕΣΠΑ και του Προγράμματος Δίκαιης Μετάβασης, στην Ομάδα Σχεδιασμού της οποίας είναι μέλος. Συμμετείχε σε στοχευμένες τηλεδιασκέψεις και συμπλήρωση ερωτηματολογίων.

2η Ηλεκτρονική Διαβούλευση του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2017

Στις 2 Σεπτεμβρίου 2021 ετέθη σε διαβούλευση το **1ο Σχέδιο του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2027** πριν αυτό υποβληθεί για συζήτηση στις Εθνικές Αρχές και υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο οποίο παρουσιάζεται η αρχιτεκτονική του προγράμματος, οι προτεραιότητες και οι δράσεις, οι δείκτες μέτρησης και η κατανομή των πόρων. Το πρόγραμμα παρουσιάστηκε στους φορείς, τους κοινωνικούς εταίρους και στους πολίτες της Κρήτης, στο πλαίσιο υβριδικής ημερίδας ευρείας συμμετοχής.

Οι φορείς που εκλήθησαν να συμμετέχουν αντιπροσωπεύουν όλους τους τομείς της κοινωνίας και οικονομίας της Κρήτης, σύμφωνα με τον κατάλογο που παρουσιάζεται παρακάτω και τον οποίο τηρεί η ΕΥΔ για τις ανάγκες δημοσιότητας / ενημέρωσης του προγράμματος. Η διαδικτυακή σύνδεση έδωσε τη δυνατότητα διεύρυνσης των συμμετεχόντων, οι οποίοι συνολικά ανήλθαν σε 280 άτομα.

Τα αποτελέσματα της διαβούλευσης τα οποία ενσωματώθηκαν στο κείμενο του προγράμματος αφορούσαν τη διαμόρφωση των χωρικών στρατηγικών και ειδικότερα της ΟΧΕ εμβληματικών διαδρομών, της δράσης ενίσχυσης των επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας, της δράσης υποστήριξης των ΑμεΑ και Ρομά, την αξιοποίηση των ΤΠΕ στις χωρικές παρεμβάσεις κλπ.

3η Ηλεκτρονική Διαβούλευση του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2017

Με βάση τα αποτελέσματα της 2ης ηλεκτρονικής διαβούλευσης και τους οριστικοποιημένους πλέον κανονισμούς των ΕΔΕΤ 2021-2027, τον Οκτώβριο 2021, ετέθη σε διαβούλευση στο Περιφερειακό Συμβούλιο Κρήτης, το **Τελικό Σχέδιο του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2027, το οποίο εγκρίθηκε και υποβλήθηκε επίσημα στην ΕΕ.**

Διαβούλευση ειδικών θεμάτων

A. Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη

Με δεδομένο ότι το Πρόγραμμα διαθέτει σημαντικούς πόρους για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στη διαβούλευση της Περιφέρειας με τις Επιλέξιμες Αστικές Αρχές της Κρήτης για την εφαρμογή Στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) του Στόχου Πολιτικής 5. Οι επιλέξιμες πόλεις ενημερώθηκαν από την ΕΥΔ, για το πλαίσιο των νέων ΒΑΑ 2021-2027 σε ειδικές τεχνικές συναντήσεις που διενεργήθηκαν στην έδρα τους, το Μάρτιο 2021. Οι πόλεις εκλήθησαν να υποβάλλουν το Μάιο 2021, το πλαίσιο των νέων ΣΒΑΑ 2021-2027, προκειμένου αυτό να αξιοποιηθεί στο σχεδιασμό του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2027. Η συνεργασία και ενημέρωση θα συνεχιστεί καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος.

B. Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη της Υπαίθρου και της Ορεινής Κρήτης

Με δεδομένο ότι το Πρόγραμμα διαθέτει πόρους για την **Ανάπτυξη της Υπαίθρου και της Ορεινής**

Κρήτης μέσω ΟΧΕ δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στη διαβούλευση της Περιφέρειας με τις επιλέξιμες περιοχές της Κρήτης για το σχεδιασμό των Ολοκληρωμένων Χωρικών Παρεμβάσεων (ΟΧΕ εκτός ΒΑΑ) του Στόχου Πολιτικής 5. Η Περιφέρεια Κρήτης συγκρότησε Ομάδα σχεδιασμού της εν λόγω ΟΧΕ για τη διαμόρφωση πλαισίου της ΟΧΕ, προκειμένου να αξιοποιηθεί στο σχεδιασμό του προγράμματος ΚΡΗΤΗ 2021-2027. Η συνεργασία και ενημέρωση θα συνεχιστεί καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του προγράμματος.

Γ. Έξυπνη Εξειδίκευση

Η Περιφέρεια Κρήτης προχώρησε στην αναθεώρηση της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης συνεκτιμώντας αφενός την εμπειρία της ΠΠ 2014-2020 και αφετέρου τις αλλαγές που έχουν προκύψει στο οικονομικό περιβάλλον. Το concept paper της νέας στρατηγικής τέθηκε σε ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω της σελίδας <http://ris3.crete.gov.gr/> και συζητήθηκε στο ΠΣΕΚ. Διοργανώθηκαν μέσω τηλεδιάσκεψης συζητήσεις διαβούλευσης στους τομείς: Ευφυής Τουρισμός Πολιτισμός, Βιώσιμη Αγροδιατροφή, Βιώσιμη Χρήση Πόρων και Αποτελεσματική Υγεία και Ευεξία. Η αναθεωρημένη Στρατηγική συνέβαλε στο σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης ως περιφερειακή απόληξη, προκειμένου να αξιοποιηθεί στο σχεδιασμό των δράσεων του Στόχου Πολιτικής 1 του προγράμματος .

Δ. Στρατηγική Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2017

Η ΕΥΔ σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην Κοινή Υπουργική Απόφαση με Α.Π. οικ. 107017/5.9.06 (ΦΕΚ τΒ 1225/2006) όπως τροποποιήθηκε με την με Α.Π. οικ. 40238/2017 (ΦΕΚ τΒ 3759/2017) ανακοίνωσε μέσω της ιστοσελίδας της ότι τόσο η ίδια όσο και το Περιφερειακό Συμβούλιο Κρήτης, διαθέτουν τις απαραίτητες πληροφορίες και στοιχεία του φακέλου της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Προγράμματος «Κρήτη» της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027, προκειμένου να ενημερωθεί το κοινό. Επίσης προσκάλεσαν το ενδιαφερόμενο κοινό να διατυπώσει εγγράφως τις απόψεις του προς την Δ/ση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή ηλεκτρονικά στη διεύθυνση sec.dipa@prv.ypeka.gr μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη δημοσίευση της ανακοίνωσης αυτής. Η ΣΜΠΕ συζητήθηκε και εγκρίθηκε από το Περιφερειακό Συμβούλιο Κρήτης στις 7/4/2022. Οι παρατηρήσεις των φορέων ενσωματώνονται στο τελικό κείμενο της ΣΜΠΕ πριν την έγκριση αυτής.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΦΟΡΕΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

- Περιφέρεια Κρήτης
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση
- ΠΕΔ Κρήτης
- Δήμοι Κρήτης
- ΔΕΥΑ Κρήτης
- Φορείς Διαχείρισης Απορριμμάτων
- Ερευνητικοί φορείς και ΑΕΙ της Κρήτης
- Περιφερειακή Δ/ση Εκπαίδευσης Κρήτης
- Φορείς Υγείας
- Πολιτιστικά Ιδρύματα - Μουσεία
- Επιστημονικά Επιμελητήρια
- Εμπορικά και Τεχνικά Επιμελητήρια
- Εργατικά Κέντρα Κρήτης
- Ομοσπονδία Εμπορικών Συλλόγων Κρήτης

- Ομοσπονδίες Επαγγελματικών Βιοτεχνών & Εμπόρων Κρήτης
- ΑΔΕΔΥ
- Εθνική Συνομοσπονδία ΑΜΕΑ
- Ομοσπονδία Εθελοντικών ΜΗΚΥΟ
- Ενώσεις Ξενοδόχων Κρήτης
- Σύνδεσμοι Εναλλακτικού Τουρισμού
- Ενώσεις Αγροτικών Συνεταιρισμών Κρήτης
- Επιμελητηριακό Δίκτυο Ελληνίδων Γυναικών Επιχειρηματιών
- Σύνδεσμος Εξαγωγέων Κρήτης
- Αναπτυξιακός Σύλλογος Γυναικών Επιχειρηματιών Ν. Ηρακλείου
- Ελληνικός Σύνδεσμος Εταιρειών Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΕΛΣΕΚΕΚ)
- Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση – WWF Ελλάς
- Αναπτυξιακές Εταιρείες της Κρήτης – Φορείς Λιμένων
- Εκπρόσωποι νεοφυών επιχειρήσεων
- Εκπρόσωποι των φυλών ΡΟΜΑ
- Ενώσεις των επιχειρήσεων ΚΑΛΟ
- Εκκλησία της Κρήτης
- Επιτελικές Δομές ΕΣΠΑ Υπουργείων/Φορείς Εθνικής Πολιτικής

7. Επικοινωνία και προβολή

Παραπομπή: άρθρο 22 παράγραφος 3 στοιχείο ι) του ΚΚΔ

A. Στόχοι επικοινωνίας

Η Στρατηγική Επικοινωνίας του προγράμματος :

(α) στοχεύει στη δημιουργία σαφούς εικόνας για τις υλοποιούμενες δράσεις, τις ευκαιρίες συμμετοχής και τις θετικές επιπτώσεις που δημιουργούν

(β) καθορίζει τον τρόπο και τα μέσα προβολής

(γ) αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σύνολο δραστηριοτήτων που αντιστοιχίζονται στους στόχους και το στοχοθετούμενο κοινό.

Κύριος επικοινωνιακός στόχος

Η προβολή του ρόλου του προγράμματος και της Πολιτικής Συνοχής στην ενίσχυση της οικονομίας της Κρήτης, στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Ειδικοί επικοινωνιακοί στόχοι

- Διασφάλιση της διαφάνειας ως προς τη διαχείριση και υλοποίηση του προγράμματος
- Ευαισθητοποίηση και εμπιστοσύνη στις ευκαιρίες που παρέχει η ΕΕ
- Έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση πολιτών και όλων των εμπλεκομένων φορέων (δυναμικών δικαιούχων, οργανώσεων, εταιρών) για τις δυνατότητες χρηματοδότησης και τις διαδικασίες αξιοποίησης του προγράμματος
- Αναγνωρισιμότητα των συγχρηματοδοτούμενων έργων
- Ανάδειξη - αναγνώριση της συμβολής της ΕΕ
- Προβολή των αποτελεσμάτων των συγχρηματοδοτούμενων έργων
- Ευαισθητοποίηση και ενεργός συμμετοχή των πολιτών σε κρίσιμους τομείς της καθημερινής τους ζωής, (κυκλική οικονομία, προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος κλπ).

B. Στοχοθετούμενο κοινό

Το στοχοθετούμενο κοινό εξειδικεύεται σε τέσσερις κατηγορίες, καλύπτοντας το σύνολο των φορέων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, της κοινωνίας των πολιτών και των οργανώσεων της καθώς και το ευρύ κοινό, στους οποίους απευθύνεται :

Δυνητικοί Δικαιούχοι

- Φορείς Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, ΟΤΑ α και β βαθμού, Εκπαιδευτικά ιδρύματα, Ερευνητικά ιδρύματα, Επιχειρήσεις, κλπ
- Άμεσα ωφελούμενοι από την υλοποίηση του προγράμματος
- Ειδικές κοινωνικές ομάδες (Ευπαθείς Ομάδες Πληθυσμού, Νέοι & Νέες, Γυναίκες, Ανεργοί ή Υποαπασχολούμενοι, Οικονομικοί Μετανάστες, Ρομά κλπ)
- Κάτοικοι - πολίτες της Κρήτης, της Ελληνικής Επικράτειας, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επισκέπτες της περιφέρειας ανεξαρτήτως χώρας προέλευσης, φύλου και ηλικίας

Πολλαπλασιαστές Ενημέρωσης

- ΜΜΕ (Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας)
- Φορείς, Υπηρεσίες, Στελέχη & Διαμορφωτές Γνώμης στην έδρα της Περιφέρειας και στις Χώρες της Ε.Ε.

- Κλαδικές και Επαγγελματικές Ενώσεις και Οργανισμοί που εκπροσωπούν επιχειρήσεις
- Οικονομικοί και Κοινωνικοί Εταίροι
- Γραφεία Διασύνδεσης και Μονάδες Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας ΑΕΙ
- Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί και σύλλογοι
- Δομές πληροφόρησης της ΕΕ που εδρεύουν στην Περιφέρεια (πχ Europe Direct)
- Εθνικές/ευρωπαϊκές διοικητικές αρχές
- Ευρωπαϊκά Όργανα και Οργανισμοί
- Υπουργεία, Περιφέρεια, ΟΤΑ κλπ.

Γ. Μέσα Επικοινωνίας

Οι στόχοι και τα μέσα επικοινωνίας διαφοροποιούνται ανάλογα με το στοχοθετούμενο κοινό, ως ακολούθως :

Δυνητικοί Δικαιούχοι

- Ιστοσελίδα
- Έντυπα – Οδηγοί
- Εκδηλώσεις - Σεμινάρια
- Τεχνικές Συναντήσεις
- Γραφείο Πληροφόρησης
- Newsletter
- Προβολή στα ΜΜΕ
- Social Media (Facebook, Instagram)

Ευρύ Κοινό

- Ιστοσελίδα
- Εκδηλώσεις
- Γραφείο Πληροφόρησης
- Newsletter
- Προβολή στα ΜΜΕ
- Social Media (Facebook, Instagram, Youtube)
- Έρευνες

Πολλαπλασιαστές Ενημέρωσης

- Ιστοσελίδα
- Εκδηλώσεις
- Γραφείο Πληροφόρησης
- Newsletter
- Προβολή στα ΜΜΕ
- Έρευνες

Εθνικές/ευρωπαϊκές διοικητικές αρχές

- Ιστοσελίδα

- Εκδηλώσεις
- Γραφείο Πληροφόρησης
- Newsletter
- Προβολή στα ΜΜΕ

-
Για τη βέλτιστη υλοποίηση της Επικοινωνιακής Στρατηγικής η ΕΥΔ :

- Ορίζει στέλεχός της, ως υπεύθυνο Επικοινωνίας, με αναφορά στο οργανόγραμμα της υπηρεσίας.
- Διαμορφώνει εκ νέου την ιστοσελίδα της σύμφωνα με τις εθνικές κατευθύνσεις και τη διασυνδέει με την ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ.
- Εξειδικεύσει τις δράσεις δημοσιότητας των εμβληματικών έργων του προγράμματος

Δ. Ο προϋπολογισμός της στρατηγικής επικοινωνίας ανέρχεται σε 2 εκ. ευρώ κατανεμημένος στις παρακάτω ενδεικτικές δράσεις προβολής :

- Καμπάνιες σε Μέσα Ενημέρωσης (900.000 €)
- Καμπάνιες σε Διαδίκτυο-Social Media (600.000 €)
- Φυλλάδια, Αφίσες, προωθητικό υλικό (100.000 €)
- Σύμβουλος Επικοινωνίας (σχεδιασμός, παραγωγή υλικού) (150.000 €)
- Μετρήσεις Αποτελεσματικότητας (50.000 €)
- Δράσεις Δημοσιότητας (Ημερίδες, Roadshow/Roadtrip κλπ) (200.000 €)

Η κατανομή του π/υ βασίζεται στην ανάλυση των αναγκών και στην εμπειρία από την υλοποίηση δράσεων δημοσιότητας στις προηγούμενες ΠΠ.

Ε. Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Η επικοινωνιακή στρατηγική αξιολογείται κατά την υλοποίηση και αποτιμάται μετά την ολοκλήρωση της αξιοποιώντας δείκτες εκροών και αποτελέσματος.

Δείκτες εκροών : Αριθμός καταχωρίσεων, συχνότητα εκπομπών ραδιοφωνικών σποτ, συχνότητα προβολών τηλεοπτικών σποτ, αριθμός συμμετεχόντων ανά εκδήλωση/συνέδριο/σεμινάριο, ακόλουθοι/impressions/views για τα social media, impressions διαδικτυακής διαφήμισης, επισκεψιμότητα ιστοσελίδας, αριθμός ερωτημάτων Helpdesk, αριθμός συμμετεχόντων σε προσκλήσεις.

Δείκτες αποτελέσματος : Ποσοστό αναγνωρισιμότητας (Προγράμματος, έργων/ ενισχύσεων), audience recall καμπάνιας/ενέργειας, βαθμός ικανοποίησης/ χρησιμότητας από event, engagement στα social media (shares, likes, clickthroughs, comments, αναφορές hashtag), conversions ιστοσελίδας (downloads, εγγραφές, bouncing rate, διάρκεια σύνδεσης) και βαθμός ικανοποίησης χρηστών.

8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Παραπομπή: Άρθρα 94 και 95 του ΚΚΔ

Πίνακας 14: Χρήση μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών, ενιαίων συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες

Προβλεπόμενη χρήση των άρθρων 94 και 95 του ΚΚΔ	Ναι	Όχι
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών στο πλαίσιο της προτεραιότητας σύμφωνα με το άρθρο 94 του ΚΚΔ	☐	☒
Από την έγκριση, το πρόγραμμα θα κάνει χρήση της επιστροφής της ενωσιακής συνεισφοράς βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΚΚΔ	☐	☒

Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Εκτιμώμενο ποσοστό του συνολικού χρηματοδοτικού κονδυλίου στο πλαίσιο της προτεραιότητας στην οποία θα εφαρμοστούν οι ΑΕΚ σε %	Τύπος/-οι καλυπτόμενων πράξεων		Δείκτης ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών		Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη ενεργοποίησης της επιστροφής ποσών	Τύπος ΑΕΚ (τυποποιημένη κλίμακα μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών)	Ποσό (σε EUR) ή ποσοστό (σε περίπτωση ενιαίων συντελεστών) των ΑΕΚ
					Κωδικός(1)	Περιγραφή	Κωδικός(2)	Περιγραφή			

(1) Αναφέρεται στον κωδικό για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον Πίνακα 1 του παραρτήματος I του ΚΚΔ και στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ

(2) Αναφέρεται στον κωδικό κοινού δείκτη, κατά περίπτωση

Προσάρτημα 1: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών και ενιαίων συντελεστών

B. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Γ. Υπολογισμός της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών

1. Πηγή δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίων δαπανών, κατ' αποκοπή ποσών ή ενιαίων συντελεστών (ποιος παράγαγε, συνέλεξε και καταχώρισε τα δεδομένα, πού αποθηκεύονται τα δεδομένα, προθεσμίες, επαλήθευση κ.λπ.)

2. Να διευκρινιστεί για ποιον λόγο ενδείκνυται η προτεινόμενη μέθοδος και ο προτεινόμενος υπολογισμός βάσει του άρθρου 94 παράγραφος 2 του ΚΚΔ για τον τύπο πράξης.

3. Να προσδιορίσετε τον τρόπο διενέργειας των υπολογισμών, ιδίως περιλαμβάνοντας τυχόν παραδοχές ως προς την ποιότητα ή τις ποσότητες. Κατά περίπτωση, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και, εάν ζητηθεί, να παρέχονται στατιστικά αποδεικτικά στοιχεία και τιμές αναφοράς, σε μορφότυπο που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από την Επιτροπή.

4. Να εξηγήσετε πώς εξασφαλίσατε ότι στον υπολογισμό της τυποποιημένης κλίμακας μοναδιαίου κόστους, κατ' αποκοπή ποσού ή ενιαίου συντελεστή έχουν περιληφθεί μόνον επιλέξιμες δαπάνες.

5. Αξιολόγηση από την ή τις ελεγκτικές αρχές της μεθοδολογίας υπολογισμού και των ποσών, καθώς και των ρυθμίσεων για τη διασφάλιση της επαλήθευσης, της ποιότητας, της συλλογής και της αποθήκευσης των δεδομένων.

--

Προσάρτημα 2: Συνεισφορά της Ένωσης βάσει χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με δαπάνες

A. Σύνοψη των κύριων στοιχείων

Προτεραιότητα	Ταμείο	Ειδικός στόχος	Κατηγορία περιφέρειας	Ποσό που καλύπτεται από τη μη συνδεδεμένη με τις δαπάνες χρηματοδότηση	Τύπος/-οι καλυπτόμενης πράξης		Όροι που πρέπει να πληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Δείκτης		Μονάδα μέτρησης για τους όρους που πρέπει να εκπληρωθούν / αποτελέσματα που πρέπει να επιτευχθούν και που ενεργοποιούν την επιστροφή ποσών από την Επιτροπή	Προβλεπόμενο είδος της μεθόδου επιστροφής που χρησιμοποιείται για την επιστροφή ποσών στον/στους δικαιούχο/-ους
					Κωδικός (1)	Περιγραφή		Κωδικός (2)	Περιγραφή		

(1) Αναφέρεται στον κωδικό για τη διάσταση του πεδίου παρέμβασης στον Πίνακα 1 του παραρτήματος 1 του ΚΚΔ και στο παράρτημα IV του κανονισμού ΕΤΘΑΥ

(2) Αναφέρεται στον κωδικό κοινού δείκτη, κατά περίπτωση

Β. Λεπτομερή στοιχεία ανά τύπο πράξης

Έργα Στρατηγικής Σημασίας του προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027

Από τα έργα που έχουν συμπεριληφθεί στον σχεδιασμό του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» επιλέγονται τα παρακάτω ως έργα στρατηγικής σημασίας τα οποία ικανοποιούν τα παρακάτω κριτήρια:

1. Έργα με σημαντική συμβολή στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα.
2. Έργα με σημαντική συμβολή στην απασχόληση, την ανάπτυξη και την συνοχή.
3. Έργα σημαντικά για την περιφερειακή και τοπική οικονομία.
4. Εμβληματικά έργα λόγω μεγέθους / συμμετοχής στο Πρόγραμμα.

Περιγραφή έργων

1. Ανάπλαση Ανατολικής Τάφρου Ενετικών Οχυρώσεων Παλιάς Πόλης Χανίων

Δικαιούχος :Δήμος Χανίων

Συνολικό κόστος έργου: 5.000.000 €

Έναρξη: 2024

Ολοκλήρωση: 2027

2. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΜΕΓΑΡΟΥ ΚΟΘΡΗ

Δικαιούχος :Δήμος Ηρακλείου

Συνολικό κόστος έργου (με ΦΠΑ): 6.000.000 €

Έναρξη: 2025

Ολοκλήρωση: 2029

3. Επεμβάσεις βελτίωσης Οδικής Ασφάλειας Περιφερειακού Οδικού Δικτύου

Δικαιούχος :Περιφέρεια Κρήτης

Συνολικό κόστος έργου (με ΦΠΑ): 25.000.000 €

Έναρξη: 2024

Ολοκλήρωση: 2027

4. ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

Δικαιούχος :Υπ.Πολιτισμού

Συνολικό κόστος έργου (με ΦΠΑ): 6.000.000 €

Έναρξη: 2024

Ολοκλήρωση: 2029

5. Δίκτυα Αποχέτευσης και Εγκατάσταση επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων των παραλιακών οικισμών Κουτσουρά Μακρύ Γιαλού Δήμου Ιεράπετρας και Ανάληψης Δήμου Σητείας ΠΕ Λασιθίου

Δικαιούχος : Δήμος Ιεράπετρας

Συνολικό κόστος έργου (προ ΦΠΑ): 9.000.000 €

Έναρξη: 2022

Ολοκλήρωση: 2027

ΕΓΓΡΑΦΑ

Τίτλος εγγράφου	Είδος εγγράφου	Ημερομηνία εγγράφου	Τοπικός κωδικός αναφοράς	Κωδικός αναφοράς της Επιτροπής	Αρχεία	Ημερομηνία αποστολής	Απεστάλη από
Programme snapshot 2021EL16FFPR016 1.2	Συνοπτική απεικόνιση δεδομένων πριν από την αποστολή	10 Αυγ 2022		Ares(2022)5679186	Programme snapshot 2021EL16FFPR016 1.2 - Machine Translated Programme_snapshot_2021EL16FFPR016_1.2_el.pdf Programme_snapshot_2021EL16FFPR016_1.2_en.pdf	10 Αυγ 2022	Κονδύλη, Ιουλία